

De Ster

De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

November 1987
87ste jaargang
Nummer 11

November 1987
87ste jaargang
Nummer 11

Eerste Presidium:
Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Marion G. Romney, Howard W. Hunter,
Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton,
L. Tom Perry, David B. Haight,
James E. Faust, Neal A. Maxwell,
Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin

Adviseurs:

Hugh W. Pinnock, John H. Groberg,
James M. Paramore, Derek A. Cuthbert

Redacteur: Hugh W. Pinnock

Director of Church Magazines:
Ronald L. Knighton

International Magazines:

Zakelijk redacteur: Larry A. Hiller
Adjunct-redacteurs: David Mitchell, Jan U. Pinborough
Kinderster: Diane Brinkman
Vormgeving: N. Kay Stevenson, Sharri Cook

De Ster

**Vertaling, nieuwsredactie
en administratie:**

Henri J. A. Tenthof van Noorden,
Kerkelijk Vertaalbureau
Raadstele 19, Postbus 224
NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 0 (031) 3402-4026

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage,
Industriestrasse 21, Postfach 1568
D-6382 Friedrichsdorf 1
Telefoon: 0 61 72/71 03 34

© 1987 by Corporation of the President of
The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoaans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het IJslands.

Jaarabonnement:

Nederland: f 25,30
België: Bfr 460,00
Anderen landen (per zeepost):
cheque in tegenwaarde van f 28,00

Het abonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij twee maanden voor vervaldatum schriftelijk is opgezegd. Opgeve van een nieuw abonnement te richten aan de administratie; wacht met betalen tot u een acceptieformulier ontvangt.

Verschijnt twaalf maal per jaar

Printed by Friedrichsdorf Printing Center
Federal Republic of Germany

PBMA 8711 DU

De Ster

Officiële Nederlandsestalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. De in deze publicatie afgedrukte artikelen werden overgenomen uit de tijdschriften „Ensign”, „New Era” en „Friend”.

Inhoudsopgave

- 2 Een boodschap aan de wereld, *President Gordon B. Hinckley*
- 8 „Een groots werk in dat land verricht”
- 13 Bekeringsverhalen uit Groot-Brittannië, *Anne Perry*
- 17 ZHV-huisbezoekboodschap: Zegeningen en verantwoordelijkheid
- 18 Ouderling Neal A. Maxwell: Bewandel „een voortreffelijker weg”, *Bisschop Henry B. Eyring*
- 24 Enkele gedachten over het huwelijk, *Ouderling Theodore M. Burton*
- 28 Carlos D’Angelo: „Ik weet dat als ik het probeer, ik gezegend word”, *Hector H. Peruzzotti*
- 32 Advies voor gehuwden inzake hun aandacht voor alleenstaanden, *Kathleen Lubeck*
- 36 Vraag en antwoord, *Jess L. Christensen*
- 38 Kernachtige uitspraken
- 39 Zoek het geluk, *Mildred Barthel*

VOOR TIENERS EN TWENS

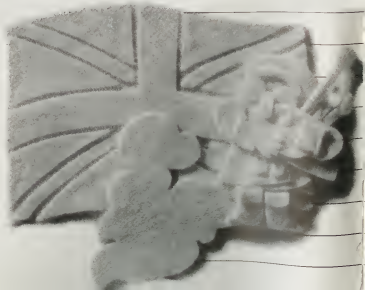
- 42 Bewandel de weg die je aanwijst, *Wayne Lynn*
- 44 Een wonderbaar werk, *Chris Crowe*
- 47 Kiest heden, *Barbara Jacob*
- 48 Houd vol, *Janene Wolsey Baadsgaard*

Kinderster

- 2 Van vriend tot vriend: Ouderling Charles Didier, *Richard M. Romney*
- 4 Dirk en de voetbal, *Leo Hall*
- 6 De moedige koningin Ester, *Jane McBride Choate*
- 8 Van stip naar stip, *Roberta L. Fairall*

Op de omslag:

Dit jaar wordt het honderdvijftigjarig bestaan van het zendingswerk in Groot-Brittannië gevierd. Duizenden bekeeringelingen staken de Atlantische Oceaan over om zich in de Verenigde Staten te vestigen en de kerk aldaar te versterken. Dit schilderij, van Ken Baxter, stelt enkele heiligen uit Liverpool (Engeland) voor, in het jaar 1851. Zie de speciale artikelen over Groot-Brittannië in deze uitgave.

EEN BOODSCHAP AAN DE WERELD

President Gordon B. Hinckley
Eerste raadgever in het Eerste Presidium

Eerder dit jaar zijn er vijf grote conferenties gehouden in Groot-Brittannië, waarbij leden van het Eerste Presidium, de Raad der Twaalf en het Eerste Quorum der Zeventig vergaderden met de heiligen der laatste dagen in het Verenigd Koninkrijk. Deze conferenties waren het hoogtepunt van een serie gebeurtenissen waarmee het honderdvijftigjarig bestaan van de kerk in Groot-Brittannië werd gevierd.

Het openen van het Britse zendingsgebied anderhalve eeuw geleden was een boodschap aan de wereld:

1. Het was de boodschap van het heerlijke duizendjarig rijk.
2. Het was de boodschap van een enorm geloof.
3. Het was de boodschap van persoonlijke moed.
4. Het was een boodschap van eeuwige waarheid.

De opgestane Heer zei in het midden des tijds tegen zijn discipelen, voor Hij ten hemel voer: „Gaat heen in de gehele wereld, verkondigt het evangelie aan de ganse schepping” (Marc. 16:15).

Dat was een enorme opgave voor een handjevol mensen die de middelen, noch het aanzien in de wereld hadden om die veelomvattende zending te vervullen. Ze deden echter alles wat ze konden, tot het geven van hun leven toe.

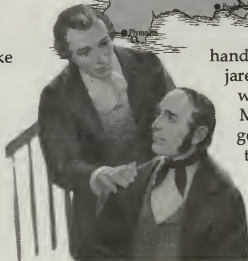
In deze tijd heeft de Heer gezegd:
„Luistert, gij volk van verre; en gij, die op de eilanden der zee zijt, luistert te zamen.

„Want waarlijk is de stem des Heren tot alle mensen gericht en er is niemand, die zal ontkomen; en er is geen oog, dat niet zal zien, noch een oor, dat niet zal horen, noch een hart, dat niet zal worden doordrongen . . .

„En de waarschuwend stem zal tot alle mensen zijn gericht, bij monde van Mijn discipelen, die Ik in deze laatste dagen heb gekozen. „En zij zullen uitgaan, en niemand zal hen tegenhouden, want Ik, de Here, heb hun geboden”

(LV 1:1-2, 4-5).

Deze grote opgave rustte op een handjevol heiligen der laatste dagen die in de jaren 1830 op het platteland rond Kirtland woonden. Ze hadden erg weinig geld. Met veel offering hadden ze een tempel gebouwd. Toen deed de invloed van de tegenstander zich gelden in Kirtland, wat tot uiting kwam in de vorm van hebzucht en roekeloze speculatie, waardoor veel mensen werden afgeleid van de dingen van God en zich op de dingen van Mammon gingen richten. Mensen keerden zich tegen Joseph Smith. De kerk beefde op haar grondvesten, en er vond een grote schifting plaats onder de getrouwen

In juni 1837 werd Heber C. Kimball door Joseph Smith geroepen om naar Engeland op zending te gaan.

en hen die hun blik op de dingen der wereld hadden gericht. De situatie werd nog bemoeilijkt door het feit dat sommige leden zich in Ohio bevonden en anderen in Missouri, op 1200 kilometer afstand van elkaar en veelal zonder communicatiemogelijkheden.

Het was onder deze zeer moeilijke omstandigheden, op zondag 4 juni 1837, dat de profeet Joseph Smith naar ouderling Heber C. Kimball van de Raad der Twaalf kwam, die „voor het podium, boven de avondmaalstafel, aan de Melchizedekse kant van de Kirtland-tempel zat, en hem toefluisterde: 'Broeder Heber, de Geest des Heren heeft mij ingefluisterd: „Laat mijn dienstknecht Heber naar Engeland gaan en mijn evangelie verkondigen, en de deur van zaligheid openzetten voor dat land.'“ (History of the Church, deel 2, blz. 490.)

Stelt u zich voor, iemand met erg weinig aardse bezittingen zegt tegen een ander, die praktisch niets heeft en net terug is van een zending, dat hij de oceaan over moet steken om daar het werk te beginnen. „Had hij thuis niet genoeg te doen?“ zouden de minder getrouwen misschien gevraagd hebben. Ze leefden op de beschavingsgrens van het land, en het totale ledental van de kerk bedroeg waarschijnlijk niet meer dan 1500 mensen.

Maar deze mannen hadden een vooruitziende blik, de visie dat het evangelie aan elke natie gepredikt zou worden voor het einde zou komen. Er was wat werk in Canada gedaan, maar nu hadden ze het over het oversteken van de oceaan om naar Groot-Brittannië te gaan.

De roeping van ouderling Heber C. Kimball en zijn metgezellen om de oceaan over te steken, was een boodschap van de profeet Joseph over de verheven bestemming van dit herstelde werk. Sinds die tijd is die visie niet vervaagd. In de jaren die volgden, ondanks de talloze tegenwerkingen van de duivel, is het werk gegroeid en heeft het zich uitgebreid, en tegen-

Heber C. Kimball was zo enthousiast over zijn zendingswerk in Engeland, dat hij niet kon wachten tot de boot aanlegde, en hij sprong op de kant.

De boodschap van het herstelde evangelie bracht duizenden Britse bekeerlingen tot de kerk. Velen emigreerden vanuit Liverpool (Engeland) naar Amerika, zoals afgebeeld op dit schilderij van Ken Baxter.

TRUTH WILL PREVAIL

Toen Heber C. Kimball en zijn zendingscollega's in het Engelse stadje Preston arriveerden, zagen ze een spandoek van een verkiezingscampagne, met de woorden: „De waarheid zal zegevieren”. Zij besloten dit motto als devies voor hun zending te gebruiken.

woordig telt de kerk 192 zendingsgebieden en onderwijzen we het evangelie in 75 landen en 18 territoriums en kolonies.

Er is al veel gedaan, maar het einde is er nog niet. In veel gebieden van de wereld hebben wij nog haast niets gedaan, maar, naarmate de naties hun poorten opendoen, zullen er boodschappers van de waarheid klaar staan om dat grote visioen te vervullen dat werd ontvouwd in de donkere dagen van Ohio en Missouri, toen zeven mannen geroepen werden om naar Groot-Brittannië te gaan.

Hun reactie op die roeping was een prachtige boodschap van geloof. Broeder Kimball zei toentertijd: „De gedachte aan een dergelijke zending was bijna meer dan ik kon verdragen. Ik bezweek haast onder de last die op mij was geplaatst.

„Toch hielden deze overwegingen mij er niet van af mijn plicht te doen; op het moment dat ik de wil van mijn Hemelse Vader begreep, voelde ik een vastbeslo-

PRESTON

theid om alle gevaren te trotseren, in de overtuiging dat Hij mij zou steunen met zijn almacht, en mij die vermogens zou geven die ik nodig had; en hoewel mijn gezin mij lief was, en ik ze bijna berooid achter moest laten, voelde ik dat de zaak van de waarheid, het evangelie van Christus, zwaardere woog dan elke andere overweging.” (Orson F. Whitney, *Life of Heber C. Kimball*, Salt Lake City: Bookcraft, 1945, blz. 104.)

Orson Hyde, Willard Richards en Joseph Fielding gaven met een gelijksoortig geloof gehoor aan de oproep, en in New York voegden John Goodson, Isaac Russell en John Snyder zich nog bij hen.

Dinsdag 13 juni was de dag waarop de vier uit Kirtland zouden vertrekken. Iemand die bij de familie Kimball die ochtend langsging, beschreef het gebed dat door de vader, die op het punt stond te vertrekken, werd uitgesproken en die toen, „als de patriarchen vanouds, „en krachtens zijn ambt” zijn kinderen afzonderlijk de handen oplegde „en hun een vaderlijke zegen gaf, en hen aan de zorg en bescherming van God overdroeg, terwijl hij het evangelie zou prediken in een ver land. Zijn stem ging haast verloren in het gesnik van de anderen, die tevergeefs probeerden dit te onderdrukken. . . Hij was zeer geëmotioneerd, en verschillende malen moest hij stoppen, terwijl er grote tranen over zijn wangen rolden.” (Whitney, *Life of Heber C. Kimball*, blz. 108.)

Geloof en moed waren alles wat ze hadden. Ze hadden geen geld. Een van de broeders gaf Heber een jas, iets wat hij nog niet had. Een van de vrouwen gaf hem vijf dollar, waarmee hij de reis naar Buffalo betaalde voor zichzelf en Orson Hyde. Onderweg kwamen ze door Massachusetts en kregen daar veertig dollar van een broer van Willard Richards.

Ze ontmoeten hun metgezellen in New York, en op zondag 25 juni vasten en baden ze, bedienend het avondmaal en smeekten de Heer om leiding. Op de een of andere manier kregen ze achttien dollar bij elkaar voor de oversteek naar Liverpool. Op 1 juli, om tien uur 's ochtends, stak het schip van wal.

Wat een boodschap van geloof, wat een boodschap van enthousiasme. Na achttien dagen en achttien uur te hebben gevaren voer hun schip de rivier de Mersey op en meerde af aan de kade in Liverpool. In Liverpool

Geïllustreerd door Robert T. Barrett

Er kwam een aantal bekeerlingen voort uit de prediking van de zendelingen in Vauxhall Chapel te Preston.

Het stadsplein van Preston werd door de broeders vaak voor openluchtvergaderingen gebruikt.

Nadat Heber C. Kimball in Preston had gewerkt, werd hij uitgenodigd om in het nabijgelegen stadje Chatburn te spreken. De vergadering werd in een grote schuur gehouden en ouderling Kimball werd omringd door mensen die de evangelieboodschap met vreugde ontvingen.

CHATBURN

voelden ze dat de Geest hen vijftig kilometer noordwaarts leidde, naar het stadje Preston. Daar troffen ze een bevolking aan die opgewonden naar de verkiezingen voor het parlement toeleefde.

Toen ze Fishergate Street opreden, werd er net een spandoek opgehangen met de woorden „Truth Will Prevail“ (de waarheid zal zegevieren).

Dit werd het motto van hun zending.

Zij begonnen meteen de boodschap van eeuwige waarheid te prediken. Eerst predikten ze in Vauxhall Chapel, waar de predikant een broer was van Joseph Fielding. Deze en volgende predikingen leidden op de daaropvolgende zondag tot de doop van elf zielen in de rivier de Ribble.

Sinds die dag in juli 1837 is hun boodschap van waarheid herhaald door de duizenden zendingen die hen gevolgd zijn, en heeft zij wortel geschoten in het hart van honderdduizenden die het evangelie in Engeland hebben aanvaard.

Ik ben een van de zendingen die hen gevolgd is. Ik vind nog steeds dat ik zeer bevoorrecht was dat ik Preston als mijn eerste werkgebied kreeg toegewezen. Niet alleen werkte ik daar, maar ook in de omliggende

dorpen waar die eerste zendingen het evangelie onderwezen. Ik was niet zo effectief als zij. Toen zij daar aankwamen, was er blijkbaar weinig of geen vooroordeel dat hen tegenwerkte. Toen ik daar aankam, leek het wel alsof iedereen tegen ons bevooroordeeld was.

Ik voelde me niet goed toen ik aankam. Die eerste paar weken was ik, door ziekte en de tegenstand die we ondervonden, ontmoedigd. Ik schreef een brief aan mijn goede vader en zei dat ik het gevoel had dat ik mijn tijd en zijn geld verknoeide. Hij was mijn vader en mijn ringpresident, en hij was een wijs en geïnspireerd man. Hij schreef me een heel kort briefje terug: „Beste Gordon, ik heb je brief ontvangen. Ik heb maar één advies: vergeet jezelf en ga aan het werk.“ Eerder die ochtend hadden mijn collega en ik tijdens onze studieperiode deze woorden van de Heer gelezen: „Want ieder, die zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen; maar ieder, die zijn leven verliezen zal om Mijntewil en om des evangelies wil, die zal het behouden“ (Marc. 8:35).

Deze woorden van de Meester, gevolgd door mijn vaders raad, drongen diep in mijn binnenste door. Met mijn vaders brief in de hand ging ik naar onze slaapkamer in het huis waar wij woonden op Wadhams Road 15, knielde en sloot een verbond met de Heer. Ik beloofde dat ik zou proberen om mezelf te vergeten en mezelf in zijn dienst te verliezen.

Die dag in juli 1933 was de dag van mijn beslissing. Er kwam nieuw licht in mijn leven en nieuwe vreugde in mijn hart. Mijn zending was rijk en heerlijk, iets waar ik altijd dankbaar voor zal zijn.

Ik ben dankbaar voor de gebeurtenissen in 1837, voor de roeping die de profeet Joseph Smith aan die eerste zendingen gaf om naar Groot-Brittannië te gaan om een grootse visie, een enorm geloof, persoonlijke moed en eeuwige waarheid te verkondigen.

Ik ben innig dankbaar dat er bij mijn werk op de grond die zij met hun inspanningen hadden geheiligd, in mijn hart een alles verterende liefde kwam voor dit werk van God en voor zijn geliefde Zoon, de Verlosser van de wereld, in wiens naam we allen dienen als leden van zijn kerk.

God zij dank voor het heerlijke evangelie van zijn geliefde Zoon, op aarde hersteld in deze, de bedeling van de volheid der tijden.

God zij dank voor de profeet Joseph Smith, door wie de herstelling tot stand kwam, en voor de openbaring die slechts zeven jaar later na de oprichting van de kerk gegeven en ontvangen werd, om het evangelie naar de Britse eilanden te brengen.

God zij dank voor het geloof van hen die, zonder

buidel of male de oceaan overstaken en het werk begonnen dat zich nu anderhalve eeuw zonder onderbreking heeft uitgebreid. Van daaruit verbreedde het werk zich over het vasteland van Europa, en nu over het grootste gedeelte van de wereld.

Het nieuwe Britse bloed dat in 1837 en de jaren die daarop volgden in het verzwakte lichaam van de kerk werd geïnjecteerd gaf de kracht die toen zo broodnodig was. Van die eilanden kwamen duizenden bekeerlingen, velen met grote vaardigheden die goed van pas kwamen toen Nauvoo gebouwd werd en later de nederzettingen in de valleien in het Westen. Ik kan niet naar de prachtige Salt Lake-tempel en de tabernakel en nog andere gebouwen van de kerk kijken, zonder grote bewondering te voelen voor het vakmanschap waarmee ze gebouwd zijn. Honderden stierven op weg naar de vallei. Maar deze mensen en zij die dat gebied later bewoonden lieten een residu van geloof achter van eenzelfde kwaliteit als dat waarmee die kleine groep in 1837 het evangeliet in Engeland uitwierp.

Moge wij bedenken dat een ieder van ons het voorrecht en de gelegenheid heeft om door onze levenswijze onze eigen boodschap van geloof, moed en waarheid te verkondigen, waardoor wij een bijdrage leveren aan de vervulling van de grote zending die voor het millenium moet worden uitgevoerd, namelijk dat deze kerk en al haar leden het evangelie tot de hele wereld moet brengen.

Moge wij ons met blijdschap verliezen in dit grote werk van de Heer. □

SUGGESTIES VOOR HUISONDERWIJZERS

Enkele belangrijke punten die u desgewenst bij uw huisonderwijs kunt gebruiken.

1. De Heer heeft zijn volgelingen de opdracht gegeven om het evangelie aan de hele wereld te verkondigen. Zijn eerste discipelen gaven hun leven voor deze zaak, net als leden van de kerk aan het begin van deze bedeling.

Toen hun prediking bekendheid kreeg, werden Heber C. Kimball en zijn collega Joseph Fielding door velen met open armen ontvangen om hun evangelieboodschap te horen. De zendingen werden eens door zoveel mensen begroet, dat ze nauwelijks iedereen een hand konden geven.

2. Het evangelie werd 150 jaar geleden naar Groot-Brittannië gebracht – net zeven jaar na de organisatie van de kerk.

Wenken voor de bespreking

1. Hoe kunnen we tegenwoordig een bijdrage leveren aan de verbreiding van het evangelie over de hele wereld? Welke offers moeten wij misschien brengen?
2. Soms lijkt wat de Heer van ons vraagt overweldigend. Hoe kunnen we het benodigde geloof verkrijgen om de geboden van de Heer te gehoorzamen?
3. Toen de jonge Gordon B. Hinckley de eerste waken van zijn zending in Engeland ontmoetigd was, adviseerde zijn vader hem om zichzelf te vergeten en aan het werk te gaan. Hoe kan dit advies ons helpen als wij ontmoetigd zijn door mislukkingen?

„EEN GROOTS WERK IN DAT LAND VERRICHT”

HOOGTEPUNTEN UIT DE BEGINTIJD VAN HET ZENDINGSWERK IN GROOT-BRITTANNIË

Vanaf het moment dat het Quorum der Twaalf Apostelen in 1835 werd georganiseerd, waren de leden ervan zigt bewust van hun verantwoordelijkheid om het evangelie aan andere landen te brengen. De apostelen dachten in termen van een quorumzending, maar aangezien de heiligen in Kirtland werden vervolgd, zag het er naar uit dat geen van de broeders gemist kon worden.

In juni 1837, echter, openbaarde de Heer aan de profeet dat het nodig was „voor het heil van de kerk” het werk uit te breiden door in het buitenland te gaan predikeren. Eén van de apostelen, Heber C. Kimball, werd geroepen om leiding te geven aan een zending naar Engeland.

Hij vertrok uit Kirtland op 13 juni, vergezeld door Orson Hyde, Joseph Fielding (een geboren Engelsman) en Willard Richards. Bij hun aankomst in de stad New York, voegde drie Canadese heiligen zich bij hen: Isaac Russell, John Goodson en John Snyder. Deze zeven zendingelingen waren het die op 20 juli 1837 in Liverpool aankwamen.

Vanuit Liverpool reisden zij in

Willard Richards werd in Engeland tot apostel geroepen, waarmee het aantal presidierende broeders dat daar werkzaam was op acht werd gebracht.

noordwaartse richting naar Preston, waar Joseph Fielding familie had wonen en waar zij, volgens het antwoord op hun gebeden, met hun werk moesten beginnen. Zij kwamen daar aan op een moment dat er verkiezingen werden gehouden en de verschillende partijen met hun spandoeken zwaaiden. Op één daarvan stond: „De waarheid zal zegevieren,” hetgeen de zendingelingen opvatten als een teken uit de hemel van het goede dat hen wachtte.

Dat de waarheid inderdaad zegevierde, wordt bevestigd door het grote werk dat door deze eerste heiligen der laatste dagen werd ingeleid, en door velen werd voortgezet, waaronder John Taylor, Orson Pratt en Brigham Young, en, in het meer recente verleden, Ezra Taft Benson, Gordon B. Hinckley, Marvin J. Ashton, David B. Haight en M. Russell Ballard.

In een historische vergadering, die in april 1840 te Preston werd gehouden, werd Willard Richards tot lid van de Twaalf geroepen – waardoor het aantal apostelen dat op zending was in Groot-Brittannië op acht werd gebracht – en werd Brigham Young, het oudste lid van het quorum, officieel gesteund en aangesteld als president ervan.

JOHN

TAYLOR

LIVERPOOL

Broeder John Taylor moest eraan herinnerd worden dat niet alleen de ouders, maar ook hun kinderen gevraagd moesten worden of zij gedoopt wilden worden.

DE ZENDING VAN JOHN TAYLOR: 1840

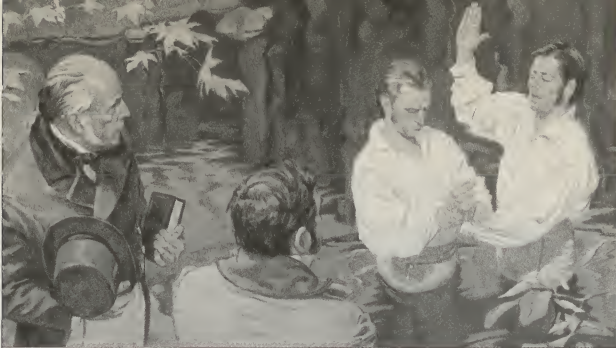
John Taylor reisde naar Engeland, zijn geboorteland, in gezelschap van Wilford Woodruff en John Turley. Bij aankomst reisde hij gelijk door naar het huis van de broer van zijn vrouw, George Cannon.

George was niet thuis, maar zijn vrouw, Ann, en haar vijf kinderen verwelkomden de gast uit de Verenigde Staten. Toen broeder Taylor met de belofte om terug te komen vertrok, zei Ann Cannon tegen haar oudste zoon: „Daar gaat een man van God, die is gekomen om je vaders huis heil te brengen.”

En dat deed hij inderdaad: George en Ann werden een maand later gedoopt. Na het Boek van Mormon twee keer te hebben gelezen, zei George: „Een slecht man zou zo'n boek niet kunnen schrijven; en niemand zou het schrijven tenzij het waar was en

In vervulling van profetie werd Thomas Tate de eerste bekeerling die in Ierland werd gedoopt.

het hem geboden was door God."

Vier van de kinderen uit het gezin waren oud genoeg om gedoopt te worden, maar het kwam schijnbaar niet bij broeder Taylor op om hen te vragen of zij ook gedoopt wilden worden, totdat broeder Parley P. Pratt hem op zekere dag vroeg: „Broeder Taylor, hebt u het evangelie aan deze kinderen verkondigd? Een aantal van hen wil meteen gedoopt worden.” En dat gebeurde ook.

Het oudste kind, George Q. Cannon, emigreerde mettertijd naar de Verenigde Staten en werd in 1860 tot apostel geroemd. Nadien is hij raadgever geweest van vier presidenten van de kerk.

IERLAND

Reeds vroeg in zijn zending werd broeder Taylor de eerste heilige der laatste dagen die de boodschap van het evangelie naar Ierland bracht. Een aantal bekeerlingen in Liverpool en omstreken waren Ierse immigranten, die de moeilijke economische en sociale omstandigheden in Ierland waren ontvlucht. Eén van die Ierse bekeerlingen, James McGuffey, stelde broeder Taylor voor aan een vriend, Thomas Tate, een Ierse boer die in Liverpool op bezoek was. Na een prettig gesprek profeteerde broeder Taylor dat de heer Tate als eerste zou worden gedoopt in Ierland. Zelfs broeder Taylor schrok van die profetie daar er geen plannen bestonden om zendelingen naar dat land toe te sturen.

Later, echter, zou broeder Taylor broeder McGuffey eens vergezellen naar diens geboorteplaats in Ierland. Een zendeling in hart en nieren, nam

IERLAND

broeder Taylor de gelegenheid te baat om openbare vergaderingen te houden en het verhaal van de herstelde kerk te vertellen. Hij logeerde ook een nacht bij Thomas Tate, die aanbod hem een eind te vergezellen op weg naar het volgende stadje. Onder het lopen sprak broeder Taylor over het herstelde evangelie. Toen zij langs een meer kwamen, zei Thomas Tate ineens, waarbij hij Handelingen 8:36 aanhaalde: „Zie, daar is water; wat is er tegen, dat ik gedoopt word?” De twee mannen liepen het water in en Thomas Tate werd de eerste bekeerling die in Ierland werd gedoopt. Hiermee ging de profetie van broeder Taylor in vervulling.

HET EILAND MAN

Zo goed als halverwege tussen Engeland en Ierland ligt het eiland Man, waar broeder Taylor in september 1840 heen reisde.

Hij huurde een grote zaal en begon de evangelieboodschap te verkondigen. De plaatselijke predikanten beschuldigden broeder Taylor er echter van de Schriften verkeerd aan te halen, te verminken en eraan toe te voegen. Bovendien was hij schuldig aan ketterij. Hij stemde toe in een openbaar debat, waar al spoedig bleek dat de predikanten hun beschuldigingen niet konden staven.

Reagerend op de valse aantijgingen, schreef broeder Taylor drie brochures, maar geld om ze te laten

drukken had hij niet. In de vaste overtuiging dat de Heer uitkomst zou bieden, bad hij om hulp en ontving een envelop met het benodigde geld. Er zat een briefje bij met de woorden: „De arbeider is zijn loon waard.”

Zijn geslaagde zending in Groot-Brittannië eens samenvattend, zei broeder Taylor: Het is mij . . . nooit ontbroken aan geld, kleding, vrienden of onderdak . . . Zo heb ik de Heer beproefd, en ik weet dat Hij zijn woord gestand doet.”

Hij vervolgde met zijn getuigenis van het evangelie, een getuigenis dat hem kracht zou geven in de donkere dagen die voor hem lagen, toen hij in de gevangenis van Carthage, in gezelschap van Joseph Smith, die daar als martelaar stierf, door vijf kogels werd geraakt. Eén kogel, die anders zijn hart zou hebben geraakt, werd door zijn zakhorloge tegengehouden, hetgeen hem het leven reddde. Hij werd in 1877 president van het Quorum der Twaalf en in 1880 president van de kerk.

HET EILAND MAN

In antwoord op gebed ontving broeder Taylor het benodigde geld om een zendingsbrochure te laten drukken.

ORSON

PRATT

SCHOTLAND

SCHOTLAND 1840–1841

Broeder Orson Pratt, een van de oorspronkelijke Twaalf Apostelen die was geroepen in 1835, kwam in april 1840 in Engeland aan. Hij had de opdracht zendingswerk in Schotland te doen, waar hij zich bij Alexander Wright en Samuel Mulliner voegde. Deze twee geboren Schotten waren los van elkaar naar Canada geëmigreed, waar zij lid waren geworden van de kerk. Kort nadat hij in Schotland was aangekomen, verzocht broeder Pratt om nog twee zendingelingen om bij het werk te helpen. Hiram Clark en Reu-

Twee Schotten, die in Canada lid van de kerk waren geworden, aanvaardden een zendingsoproep naar hun geboorteland.

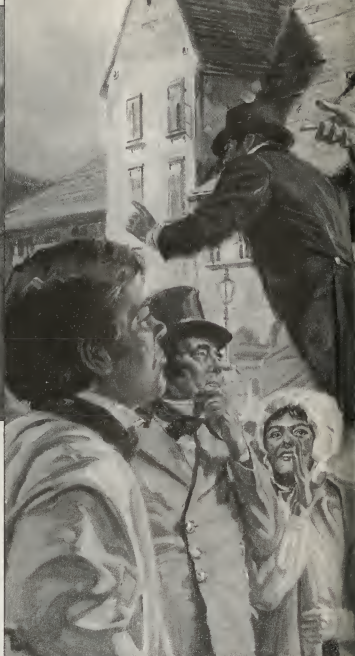
ben Hedlock werkten met Alexander Wright in Paisley, terwijl broeder Pratt en Samuel Mulliner zich op het zendingswerk begonnen toe te leggen in de hoofdstad, Edinburgh.

Hoewel zij weinig aanmoediging bij hun werk ontvingen, beklommen de twee zendingelingen een heuvel, die uitzicht bood over de stad, om Schotland voor het zendingswerk toe te wijden en de Heer om tweehonderd bekeerlingen te vragen.

De zwoegende zendingelingen, die elke avond op straat en 's zondags zeven keer het evangelie predikten, brachten drieëntwintig bekeerlingen in de kerk, waarvan er zeven familieleden van broeder Mulliner waren.

Daar hij niet tevreden was met de opbrengst van hun werk op straat, schreef broeder Pratt een brochure van 31 bladzijden, met de titel *Interesting Account of Several Remarkable*

Boetenop een heuvel, die uitzicht bood op de hoofdstad Edinburgh, bad broeder Orson Pratt om 200 Schotse bekeerlingen.

Visions (Een interessante beschrijving van een aantal opmerkelijke visioenen), waarin het eerste visioen, het Boek van Mormon en de fundamentele leer van de kerk werden behandeld. Deze brochure, die een van de eerste samenvattingen bevatte van hetgeen de heiligen der laatste dagen geloven, werd mettertijd vertaald in het Deens, Nederlands, Spaans, Zweeds en Wels, en werd een klassiek voorbeeld van de zendingsliteratuur van de kerk. Later schreef broeder Pratt nog 15 brochures, waardoor duizenden mensen in de loop van de negentiende eeuw kennis maakten met de kerk.

Tegen de tijd dat hij in 1841 terug naar huis ging, was broeder Pratts ge-

Broeder Orson Pratt en zijn zendingscollega predikten elke avond op straat en 's zondags zeven keer.

bed voor 200 bekeerlingen verhoord. „Er zullen ongetwijfeld honderden zijn die alsnog . . . de boodschap zullen aannemen die God hun heeft gestuurd,” schreef hij.

Maar het waren er duizenden die de boodschap aanvaardden, waarvan er velen naar de Verenigde Staten emigreerden en zich in Utah vestigden.

Voor hij stierf in 1881, reisde broeder Pratt nog zeven keer naar Groot-Brittannië. Hij presideerde het Britse en Europese zendingsgebied en bracht zijn laatste bezoek aan Edinburgh in 1864.

HET BOEK VAN MORMON IN ENGELAND

Brigham Young kwam in 1840 in Engeland aan. Andere leden van de Raad der Twaalf, waar hij het oudste lid van was, voegden zich bij hem, waarna Brigham als president van het quorum werd gesteund en aangesteld. Bij zijn aankomst waren er meer dan zestienhonderd heiligen der laatste dagen in Engeland. Ruim vijfhonderd van hen waren aanwezig om Brigham en de algemene autoriteiten die bij hem waren te begroeten op hun eerste zondag in het land.

Een week later presideerden de apostelen de eerste Britse algemene conferentie, waar zij de aanwezigen een groots programma, niet alleen van zendingswerk, maar ook voor publikatie, ter ondersteuning voorlegden. De publikatie van een lofzangenbundel werd goedgekeurd en ook, zodra er voldoende abonnees waren, een maandelijks tijdschrift.

Maar dat was slechts het begin. Een maand later schreef Brigham Young aan de profeet dat „de mensen smeken om een Boek van Mormon.” Hoewel Joseph Smith toestemming gaf om het boek in Engeland uit te geven, zou het maanden duren voor er boeken uit de Verenigde Staten konden komen, en dan nog zouden de invoerrechten het boek te duur maken voor de meeste Britse heiligen.

President Young zag zich geconfronteerd met een onmiddellijke beslissing. Samen met broeder Willard Woodruff en broeder Willard Richards zocht hij naar leiding door middel van gebed, waarna hij de indruk ontving naar Manchester te moeten gaan om te helpen bij het uitgeven van de lofzangenbundel en het drukken van het Boek van Mormon.

Samen met de broeders Heber C. Kimball, Parley P. Pratt en John Taylor, toog president Young gelijk aan het werk. Zij bezochten iedere drukkerij in Liverpool en Manchester

De publikatie van het Boek van Mormon in Engeland was een belangrijke taak die Brigham Young te vervullen had.

BRIGHAM

YOUNG

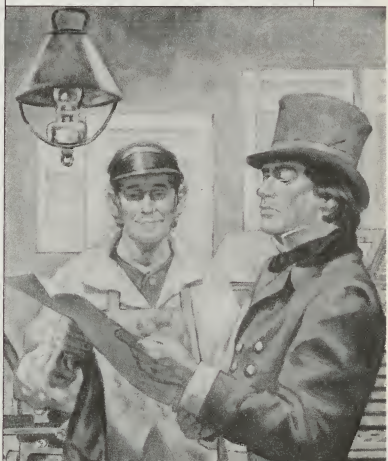
MANCHESTER

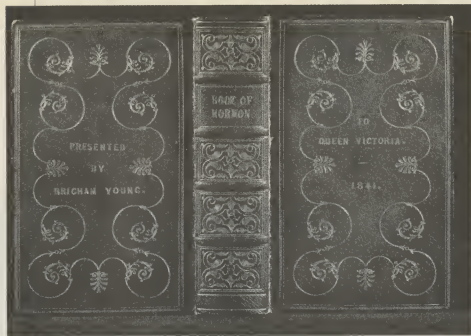

Brigham Young werd in een gebed geleid om naar Manchester te gaan en toezicht te houden op het drukken van het Boek van Mormon in Engeland.

voor zij ertoe overgingen een firma uit te kiezen voor het drukken van vijfduizend exemplaren van het Boek van Mormon.

Eindelijk, in februari 1841, waren de eerste exemplaren van het Boek van

Het exemplaar van het Boek van Mormon dat Brigham Young in 1841 aanbood aan koningin Victoria. (Met toestemming van de Royal Library, Windsor Castle.)

Mormon die buiten de Verenigde Staten waren gedrukt klaar voor verspreiding. Brigham Young had een project van groot belang afgerond, waarna hij zich op zijn thuisreis moest voorbereiden. Hij had de groei van de kerk op vele manieren gestimuleerd: hij had de bestuurlijke mogelijkheden van de kerk in Groot-Brittannië georganiseerd, hij had leiding gegeven aan het uitgeven van kerkelijke literatuur, waar grote behoefte aan was, en hij had de Britse heiligen geholpen bij hun emigratie naar de Verenigde Staten.

In maart 1840 ontmoette Wilford Woodruff John Benbow. Hij hielp bij de bekering van honderden mensen die gedoopt werden in de vijver van de Benbow boerderij, die nog steeds bestaat. Dit schilderij, waarop Wilford Woodruff de vijver schoonmaakt voor een doopdienst, is geschilderd door Richard Murray.

WILFORD WOODRUFF

HEREFORDSHIRE

OOGST IN HEREFORDSHIRE, 1840

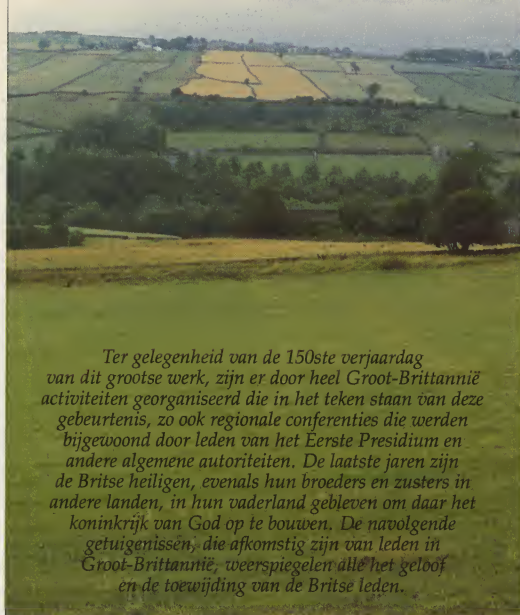
Wilford Woodruff, die in 1839 tot apostel werd geordend en die in 1880 president van de kerk zou worden, was met goed gevolg in Midden-Engeland met zendingswerk bezig, toen de Geest hem fluisterde zuidwaarts naar Herefordshire te trekken. Het zou een van de meest lonende zendingsreizen in de geschiedenis van de kerk worden.

Broeder Woodruff maakte er kennis met John Benbow, een succesvolle pachtboer en een vooraanstaand lid van de United Brethren, een afsplitsing van de oorspronkelijke methodisten. De United Brethren, een zeshonderdtal mensen die onder leiding van ongeveer veertig lekepredikanten stonden, zochten een fundamenteel christelijk geloof waar geen menselijke leer aan te pas kwam.

Broeder Woodruffs boodschap van het herstelde evangelie werd goed ontvangen, in het bijzonder na de doop van Thomas Kingston, toezichthouder bij de United Brethren. Het voorbeeld volgend van hun voormalige toezichthouder, werden er ongeveer 320 mensen lid van de kerk in de daaropvolgende weken. Mettertijd werd het ledental van de kerk in die streek zo groot, dat er twee conferenties (districten) georganiseerd moesten worden.

Voor hij naar de Verenigde Staten terugkeerde, kon Wilford Woodruff rapporteren dat de twee conferentiegebieden tezamen 1410 leden telden, waarvan hij er driehonderd zelf had gedoopt. □

Ter gelegenheid van de 150ste verjaardag van dit grootse werk, zijn er door heel Groot-Brittannië activiteiten georganiseerd die in het teken staan van deze gebeurtenis, zo ook regionale conferenties die werden bijgewoond door leden van het Eerste Presidium en andere algemene autoriteiten. De laatste jaren zijn de Britse heiligen, evenals hun broeders en zusters in andere landen, in hun vaderland gebleven om daar het koninkrijk van God op te bouwen. De navolgende getuigenissen, die afkomstig zijn van leden in Groot-Brittannië, weerspiegelen alle het geloof en de toewijding van de Britse leden.

BEKERINGSVERHALEN UIT GROOT-BRITTANNIË

Door Anne Perry

Charlotte May Gorn

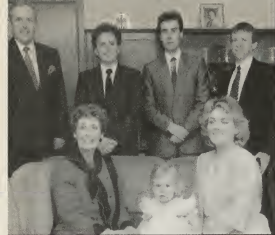
Charlotte May Gorn woont op de winderige Orkney Eilanden, een eilandengroep ten noorden van Schotland. Geboren in 1919 in Holm, groeide „Lottie” op een boerderij op waar zij al jong leerde meehelpen in het boerenbedrijf.

Zij was tijdens de Tweede Wereldoorlog als telexiste in dienst van het Britse leger – zij werkte in Schotland, in verschillende standplaatsen in Engeland en uiteindelijk in Italië. Na de oorlog keerde ze terug naar de ouderlijke hoeve om voor een invalide broer te zorgen nadat haar moeder was gestorven. Toen haar broer stierf, verliet zij de boerderij om achtereenvolgens te gaan werken als doktersas-

sistente, boekhoudster en receptioniste van een hotelletje in het plaatsje Kirkwall. Ook werkte zij korte tijd voor de plaatselijke krant, de *Orcadian*. Daarna aanvaardde zij een baan bij de plaatselijke medische dienst, waar zij de medische dossiers bijhield en nieuwe patiënten hielp en dokter te vinden.

Zij is nu gepensioneerd en woont in Kirkwall, waar zij een mooie bloementuin heeft. Ook recenseert zij geregeld boeken voor de *Orcadian* en heeft zij zich onlangs toegelegd op het schrijven van streekverhalen.

Lottie heeft altijd van de Bijbel gehouden, maar toch had zij vele onbeantwoorde vragen over de verlossing en de bestemming van de mens. Op een avond in 1977 klopten de zendelingen aan. Zij had in die periode net de zendbrieven van Petrus gelezen en confronteerde de zendelingen met datgene in de brieven waar zij niet uit kon

De familie Mahoney. Voorste rij: Enid Mahoney met haar kleindochter Eleanor Morgan en haar dochter Carolyn J. Morgan. Achterste rij, v. l. n. r.: John Mahoney met zijn zoons J. Glen Mahoney en Reynold J. Mahoney en zijn schoonzoon John W. Morgan.

komen. De zendingen beantwoorden al haar vragen. Lottie begon zich bewust te worden van de waarheid. Zij werd in oktober van dat jaar gedoopt. De bewoners van de Orkney Eilanden zijn tolerant en vriendelijke mensen. Niet-tan heeft Lottie met tegenstand, met wat minder leuke ervaringen te maken gekregen. Zij wordt nu nauwelijks meer door haar burens uitgenodigd. Maar ze zegt terwijl een glimlach haar mond siert: „Ik

heb nergens spijt van. Mijn leven voordat ik lid van de kerk werd, lijkt ver achter me te liggen. Ik verlang niet meer naar datgene wat ik eerst hoog achtte. En ik heb geleerd dingen tot stand te brengen waar ik eerder niet van had durven dromen.”

Wat dat zoal is? Zij heeft grote kennis van het evangelie opgedaan; zij leidt en onderwijst de zondagsschool voor de drie heiligen op Orkney – zichzelf en Arnie en Mina Flett. Zij heeft een heldere, natuurlijke zangstem en heeft geleerd te dirigeren.

Lottie neemt geregeld de boot naar het vasteland, meer dan eens over een woeste en ruwe zee, om de conferenties van de Ring Aberdeen Schotland bij te wonen. Zij heeft honderden kilometers gereisd naar de Londen-temple om haar begiftiging te kunnen ontvangen. Desondanks verlangt zij naar een grotere kennis van het evangelie die omgang met andere heiligen haar zou kunnen verschaffen. „Soms verlang ik ernaar deel uit te maken van een grote zondagsschoolklas, waarin ik naar de gesprekken kan luisteren, vragen kan stellen en van andere mensen kan leren,”

zegt ze. Toch hebben haar persoonlijke studie haar zegeningen gebracht. „Toen ik nieuw in de kerk was, begreep ik het beginsel tiende niet helemaal, en begon ik pas na een jaar of twee te beseffen, dat ik niet goed tiende had betaald. Daarop ben ik naar een accountant toegestapt en heb hem gevraagd uit te rekenen hoe groot het verschil was, zodat ik het alsnog kon betalen. Ik was bang dat het een aanzienlijk bedrag zou zijn, maar toen ik voor de deur van zijn kantoor stond, voelde ik een grote warmte, het was net alsof er heel zachtjes een hand op mijn hoofd werd gelegd. Ik voelde deze echt op mijn hoofd rusten en ik werd vervuld van volkomen vreugde en welzijn.”

De tiende die zij nog moest betalen kwam neer op een derde van haar laatste salaris, maar zij bewaarde het on-

middelrijk. Ze zegt: „Ik ben die zegenrijke hand, die op mijn hoofd rustte, en de blijdschap die ik toen voelde nooit vergeten.”

Vele kilometers zuidoostelijker in Ierland wonen Colin Dunne en zijn vrouw Theresa, beiden van katholieke huize. In de tijd dat zij bij de moeder van Theresa inwoonden en spaarden voor een eigen huis, klopten de zendingen aan. Theresa, die gastvrij wilde zijn, liet hen binnen.

„We hoorden hen aan,” herinnerde Colin zich, „en we namen een Boek van Mormon aan, maar we waren zeker niet van plan van geloof te veranderen.” Theresa zegt: „Ik probeerde het Boek van Mormon meerdere malen kwijt te raken, maar toen we negen maanden later verhuisden, hadden we het nog steeds in huis.

„Toen ik op een dag uit het raam keek, zag ik twee jonge vrouwen in de straat lopen die verdoemd leken te zijn. Ik ging naar de voordeur; ik wilde hun vragen of ik ze misschien kon helpen, maar toen ik opendeed stonden ze bij mij op de stoep met de vriendelijkste glimlach die ik ooit gezien heb.

„Zij vertelden mij dat ze HLD-zendingen waren en ik dacht: Ha, hier is mijn kans om van dat boek af te komen!” Maar ze zeiden dat ik het mocht houden en of zij die avond konden terugkomen. Colin ging akkoord en we luisterden naar de lessen.” Ze begint te lachen. „Ik was vastbesloten dat ik hen zou bekeren! Ik bedacht allerlei vragen om hen in verwarring te brengen. Maar de zusters wisten al deze vragen te beantwoorden en bleven drie maanden lang langskomen.”

Ondanks de grote sociale druk die er op hun werd uitgeoefend, en de goede vrienden die alles in het werk stelden om haar ervan te weerhouden lid van de kerk te worden, werd zij op 22 november 1975 gedoopt. Ze zegt eerlijk: „Wanneer de Heer weet dat jij weet dat het waar is, is er geen weg terug.”

Bij Colin duurde het wat langer. Toen de zendingen hem eindelijk vroegen of hij in gebed wilde neerknielen voor een antwoord op zijn onzekerheid over het evangelie, bad Colin botweg of Joseph Smith echt een profeet was en of het Boek van Mormon het woord van God was. Het antwoord dat tot hem kwam was zowel onmiskenbaar als pijnlijk, alsof iemand hem zei: „Waarom vraag je me iets waarvan je al weet dat het waar is?” Hij stond volledig overtuigd op. „Ik wist het,” gaf hij toe. „En God wist dat ik het wist. Nu moest ik ernaar handelen.”

Diezelfde geest van getuigenis viel op John Mahoney die nu president is van de Ring Merthyr Tydfil Wales. Hoewel hij in Merthyr geboren werd, groeide John op in Noord-Engeland en keerde als jongeman pas weer terug in Merthyr. In januari 1956 ontmoette hij Enid Price, een heilige der laatste dagen, en viel onmiddellijk op haar. Hij had nog nooit van de mormonen gehoord. Toen hij Enid vertelde dat hij nooit

Colin en Theresa Dunne met hun drie zoons (v. l. n. r.) Colin, Daniël en Gordon.

Rashida en Chris Charles

van geloof zou veranderen, antwoordde zij bedaarnd dat zij nooit buiten haar kerk zou trouwen. Natuurlijk, zo zei zij, moest hij het voor zichzelf weten.

Hij begon met haar mee naar de kerk te gaan en volgde zelfs de zendelingenlessen. Binnen zes maanden drong het tot hem door dat de kerk waar was, maar hij had nog geen getuigenis. Daarom wilde hij niet gedoopt worden.

Toen hij een keer op zakenreis was, begon hij te bidden over het evangelie. Hij zegt daarover: „Ik had een zo ongewoon sterk brandend gevoel, dat het mij volledig overmande. Ik dacht te sterven. Toen kwamen de woorden uit afdeling 9, vers 8, van de Leer en Verbonden in mijn gedachten: 'indien het juist is, zal Ik uw boezem in u doen branden; daaraan zult gij gevoelen, dat het juist is.'”

Hij werd op 22 december 1956 gedoopt. Op achttienjarige leeftijd werd hij zondagsschoolleerkracht, daarna gemeente-administrateur. Toen hij negentien en een half was traden Enid en hij in het huwelijk. Op zijn twintigste werd hij gemeentepresident – op dat moment de jongste van het land.

Hij is een toegewijd genealoog en heeft zijn opwachting gemaakt in een populair televisieprogramma waarin hij de functie van de genealogische bibliotheek in Merthyr kon uitleggen.

Enid Mahoney stamt af van de vroege Welse bekeerling, Moses Jones, die in 1869 naar Utah emigreerde. Zijn familie had hem moeten volgen, maar na de reis keer op keer uitgesteld te hebben, besloten ze toch maar in Merthyr Tydfil te blijven, waardoor zij afdwaalden van de kerk. In 1932 aanvaardde Moses' kleindochter, Ellen, Enids moeder, het evangelie en werd zij gedoopt, zonder dat zij van haar afkomst afwist. Daar kwam zij later pas achter.

Enid had op jonge leeftijd al een roeping in de kerk. Op haar vijftiende was ze jeugdwerkpresident. Sinds die tijd heeft zij een verscheidenheid aan roepingen vervuld, onder andere OOV-presidente van het district.

In Londen werden Christopher en Rashida Charles door de Geest voorbereid op het ontvangen van het evangelie toen zij antwoord zochten op hun vragen over het leven. Hun afkomst is anders dan de meeste heiligen der laatste dagen in Groot-Brittannië. Chris werd in 1950 in Londen geboren uit Grieks-Cypriotische ouders. Hij stop-

Len en Rita Farlow;
de parlamentsgebouwen
in Londen.

te in zijn jeugd met het bezoeken van de kerk waartoe zijn moeder behoorde en begon zijn eigen geloof te zoeken. Hij bezocht verschillende kerken, maar het duurde een paar jaar tot hij eindelijk gevonden had waarnaar hij zocht.

Hij ontmoette Rashida toen hij zeventien was en zij veertien, zij huwden vijf jaar later. Rashida's vader was een Pakistaanse leerhandelaar en haar moeder was van Schotse afkomst.

De tragische dood van een oudere zus, samen met het eerdere verlies van een jongere broer, brachten Rashida ertoe na te denken over geloofszaken. Zo hield zij zich bezig met de dood en de opstanding. Degenen die zij liefhad, konden niet zomaar verdwenen zijn. „Ik begon te bidden om een antwoord over de ware kerk,” zegt ze.

Twee weken later klopten er twee zendelingszusters bij haar aan en herinnerde zij zich haar gebed. Onmiddellijk hoorde zij in haar binnenste een stem zeggen: „Dit is de waarheid.” Zij wist het, nog voordat haar ook maar een les onderwezen was.

Drie dagen later gaven de zendelingen de eerste les aan de familie Charles. Chris en Rashida wilden hen niet laten gaan voordat zij ook de tweede hadden gegeven. „De zendelingen brachten een geest bij ons thuis die mooi en belangrijk was. Wij voelden deze; en zodra zij vertrokken, verdwenen deze met hen,” zegt Chris.

Chris en Rashida werden drie weken later gedoopt. Binnen een maand was Chris zondagsschoolpresident. Later werd hij geroepen als hogeraadslid, daarna tweede raadgever in het ringpresidium en sinds 1982 is hij eerste raadgever. Rashida heeft verschillende functies in wijk en ring vervuld en heeft in het bijzonder veel plezier gehad in het onderwijzen van de instructiebijeenkomsten ter voorbereiding op tempelbezoek.

Rashida houdt van kinderen, maar na vele jaren hadden ze nog steeds geen kinderen. Na er veel over nagedacht en gebeden te hebben, besloten zij een kind te adopteren via het adoptieprogramma van de kerk.

Toen zij eindelijk hoorden dat er een meisje voor hun was, weet Rashida nog dat zij „heel onzeker was over haar gevoelens – of dit kind ooit op dezelfde manier deel zou kunnen uitmaken van ons gezin voor tijd en eeuwigheid als een eigen kind dat zou hebben gedaan.

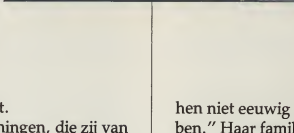
„Ik ging de kamer binnen en nam het kindje in mijn armen. En op dat moment had ik het gevoel dat de baby mee recht in de ogen keek. Heel even maar was ik mij bewust van haar volwassen geest die tegen mij zei: 'Het is goed – ik ben voorbestemd om bij jou te zijn,' en toen was ze direct weer een baby'tje. Ik was overweldigd door een vredig gevoel en ik gaf haar aan Chris.”

Rashida zocht naar woorden om haar ervaring met Chris te delen. Maar „hij had het al begrepen. Hij had precies hetzelfde getuigenis ontvangen.”

Chris en Rashida Charles zijn vastbesloten al hun kennis en liefde met hun dochtertje te delen. Aldus hopen zij blij te geven van hun diepe dankbaarheid jegens de Heer

1. Arthur's Seat (Edinburgh), waar Orson Pratt de Heer bad om 200 Schotse bekeerlingen. 2. Llanelly Chapel (Wales), het eerste kerkgebouw van de kerk in Groot-Brittannië. 3. Liverpool Music Hall, toen John Taylor het een jaar afstuurde voor de wekelijkse vergaderingen was het een van de grootste en mooiste van Engeland. 4. President David O. McKay bezocht Groot-Brittannië.

5. Het tabernakelkoor trad in 1955 op in de Royal Albert Hall in London. 6. De Londen-tempel. 7. De kerkelijke kantoren te Solihull in het graafschap Warwickshire. 8. Inverness Chapel (Schotland). 9. Neutounabbey Chapel (Noord-Ierland). 10. Maidstone Chapel te Maidstone in het graafschap Kent. 11. Finglas Chapel in Dublin.

voor de gaven die Hij hun gegeven heeft.

Enzelfde dankbaarheid voor de zegeningen, die zij van de Heer ontvingen, leeft in het hart van Len en Rita Farlow, die in Peterlee, Durham County in Noord-Engeland wonen.

Len werd in 1968 lid van de kerk en bijna onmiddellijk als superintendent van de zondagsschool geroepen. Maar hij geeft toe dat hij niet klaar was voor deze verantwoordelijkheid en zijn geloof niet helemaal begreep. Daardoor gaf hij er de brui aan en werd hij eind 1982, na zijn tweede huwelijk, met Rita, pas weer actief. Het was ook Rita's tweede huwelijk. Len, een hartelijke man met een brede glimlach die gemakkelijk vriendschap sluit, is nu zowel tweede raadgever in het gemeentepresidium als in het quorumpresidium ouderlingen van de gemeente Peterlee.

Maar het is in het huisonderwijs, dat hij zijn grote liefde voor het begeleiden en aanmoedigen van minder actieve leden kwijt kan. „Ik heb mezelf ten doel gesteld dertig toekomstige ouderlingen terug te brengen,” zegt hij.

Rita was grootgebracht in een ander christelijk geloof, waartoe haar volwassen kinderen nog steeds behoren. Nadat haar eerste huwelijk stukliep, was zij naar zij zelf zegt „acht jaar zonder geestelijke invloeden in haar leven,” Ze voelde zich alleen en afgesneden van God. „Het geloof dat mij onderwezen was, gaf mij niet langer voldoening. Ik was ervan overtuigd dat er iets anders moest zijn, een diepere betekenis in het evangelie dan mij tot zover onderwezen was.

„Toen de zendingen aan onze deur kwamen, luisterde ik naar hun en wist ik dat ik, zelfs al joeg ik daarmee mijn familie tegen mij in het harnas, onze Hemelse Vader het belangrijkste in mijn leven moest maken. Ik geloof dat ik

hen niet eeuwig kwijt kan zijn als ik God gehoorzaam ben.” Haar familie, waarvan zij heel veel houdt, ging heftig tegen haar doop in. Rita werd ernstig ziek en lag vijf dagen op de afdeling intensive care van het ziekenhuis. Maar zo gauw als zij zich beter voelde, werd zij gedoopt – op 21 september 1982.

Rita heeft een verscheidenheid aan kerkelijke roepingenvulld. Zij is een bescheiden vrouw die gezegend is met waardevolle mensenkennis en een vermogen het beste in anderen wakker te maken. Haar getuigenis is sterk en vast. „Ondanks de verliezen die ik geleden heb, weet ik dat het ware geluk schuilt in het op de eerste plaats stellen van mijn Hemelse Vader.” Zij citeert Lucas 9:62: „Niemand, die de hand aan de ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter hem ligt, is geschikt voor het koninkrijk Gods.”

In het noorden van Engeland is de kerk jong maar moedig. In de heuvels van Ierland hebben de leden te maken met grote uitdagingen, die zij het hoofd weten te bieden. In de dalen van Zuid-Wales is de kerk oud en sterk. In het zuiden van Engeland is de kerk groot en groeit zij gestadig. In de hooglanden van Schotland zijn er maar weinig leden en die wonen vaak op grote afstand van elkaar, maar zij kennen de waarheid en zij keren niet op hun schreden terug. Lottie Gorn spreekt voor velen wanneer zij zegt: „Het baarde me weleens zorgen, dat ze de zendingen hebben teruggeroepen en dat er nu maar drie leden zijn in Kirkwall. Zullen we sterk genoeg zijn? Dan hoorde ik duidelijk een stem in mijn gemoed die zei: 'Ik ben God. Ik ben sterker dan de duivel. Niets kan mijn kerk teniet doen.'” □

Anne Perry, een bekend schrijfster van detectieverromans, is lid van de Ring Norwich Engeland, waar zij het hoofd van public communications is.

ZEGENINGEN EN VERANTWOORDELIJKHEID

HEDENDAAGSE HLD-VROUWEN

*Doel: Inzien dat het een grote zegen is om tegenwoordig
een vrouw in de kerk te zijn*

In deze tijd een vrouw te zijn in De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen brengt onbegrensde zegeningen, zegeningen die in andere tijden zelfs ongekend waren – maar ook een heilige verantwoordelijkheid,” zegt Barbara W. Winder, algemeen presidente van de ZHV. Deze zegeningen en verantwoordelijkheid omvatten onder meer de mogelijkheid om kennis op te doen, zowel geestelijke als wereldlijke; om anderen te dienen; en om kinderen op te voeden.

Kennis

Ethel Smith Matheson was een leergierig meisje dat op een boerderij woonde, waardoor haar mogelijkheden voor onderwijs beperkt waren. Maar ze ontdekte hoe geweldig het was om te lezen en werkte om haar school te betalen. Later haalden haar eigen kinderen graden in geneeskunde en natuurwetenschappen. Toen ze niet meer zo goed kon zien, bleef ze leren door naar platen en bandjes te luisteren. Haar vermogen om de Schriften aan te halen was opmerkelijk.

Dienstbetoon

Onze mogelijkheden om te dienen zijn legio, elke kleine inspanning is belangrijk. President Hinckley merkte op dat vrouwen „een instinctieve gedrevenheid hebben om mensen in nood te helpen”. (*Ensign*, nov. 1985, blz. 87.) Ouderling Dean L. Larsen vertelde dat hij eens met zijn dochter in een winkel was, toen een oudere dame een porseleinen beeldje op de grond liet vallen.

„Instinctief deed ik een stap achteruit. Even instinctief deed mijn dochter precies het tegengestelde; zij deed een stap naar voren waardoor zij naast de oudere dame kwam te staan, legde een arm om haar heen en sprak wat troostende woorden. Toen bukte zij zich om de scherven op te rapen.” (*De Ster*, jan. 1985, blz. 78.)

Gezinnen

„Vanaf het begin is het de eeuwige taak (van de moeder) geweest haar kinderen de eeuwige beginselen van het evangelie bij te brengen. Zij dient haar kinderen een oord van geborgenheid en liefde te verschaffen . . . waar een kind leert te geloven, liefde ondervindt en door het liefdevolle voorbeeld van de moeder leert voor rechtvaardigheid te kiezen.” (*De Ster*, april 1982, blz. 205.)

Daar de jaren waarin zij hun kinderen moeten „leren te bidden en oprecht voor de Here te wandelen” (LV 68:28) kort zijn, moeten moeders de juiste prioriteiten kiezen om deze heilige verantwoordelijkheid te vervullen.

Hoewel niet iedere vrouw in dit aardse leven een moeder zal zijn, kunnen alle vrouwen op de een of andere manier kinderen verzorgen. Een oudere alleenstaande zuster ging altijd na haar werk bij een jonge moeder langs om haar te helpen met haar grote gezin. Ook zat ze bij dit gezin in de kerk. Dit bracht haar veel vreugde. □

SUGGESTIES VOOR HUISBEZOEKSTERS

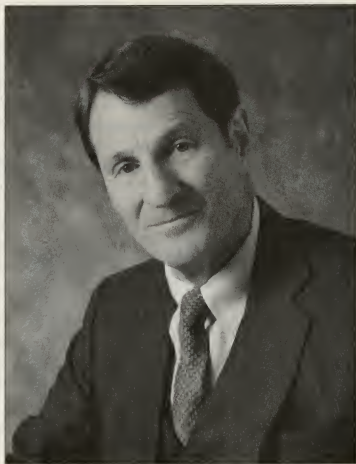
1. Bespreek manieren waarop we kunnen blijven leren.
2. Lees LV 58:27–28. Bespreek hoe fijngevoeligheid voor de Geest ons vermogen en onze mogelijkheden vergroot om dienstbaar te zijn in ons gezin, onze wijk of gemeente, en de samenleving.

Voor meer informatie, zie *Hulpboek voor de gezinsavond*, lessen 20–21, 25; „Lesideeën”: Leren (blz. 233); „Het opbouwen van een sterk gezin”: geheel; „Gezinsactiviteiten”: „Samen anderen dienen” (blz. 302).

OUDERLING NEAL A. MAXWELL

BEWANDEL
„EEN VOORTREFFELIJKER WEG”

Bisschop Henry B. Eyring
Eerste raadgever in de Presiderende Bisschop

Als je het kantoor van ouderling Neal A. Maxwell van de Raad der Twaalf binnenkomt staat hij op en komt achter z'n bureau vandaan naar je toe. De tijd die hij met je doorbrengt probeert hij dan tot een ongewone ervaring in liefde te verheffen.

Je voelt dat al zijn aandacht op jou gericht is, op wat je zegt. Hij probeert te begrijpen wat je bedoelt en aan te voelen hoe jij je voelt. „Het woord *richten* is typerend voor hem. Hij kan zijn energie richten op wat belangrijk is, net zoals je een lens richt en scherp stelt”, zegt een oude vriend.

Het is een passende beschrijving van zijn vermogen, zijn gave om met mensen om te gaan, en van zijn produktiviteit.

Hij wou dierenarts worden

Neal Maxwell is geboren op 6 juli 1926 en is de oudste van zes kinderen van Clarence en Emma Ash Maxwell. Hij groeide op in wat toen een landbouwgebied was in de Zoutmeervallei. Zijn belangstelling ging

uit naar sport en dieren. Op een gegeven moment wilde hij dierenarts worden. Dat hij zich schriftelijk goed kon uitdrukken bleek al voor hij aan het voortgezet onderwijs begon, maar hij begon deze vaardigheid pas goed te ontwikkelen nadat hij door een wijze doctent was uitgedaagd om zich

meer te bekwamen.

In 1944 voltooide Neal het voortgezet onderwijs en kort daarop werd hij opgeroepen om zijn militaire dienstplicht te vervullen in de Stille Zuidzee. Zijn talent met de pen werd gebruikt om eerbewijzen te schrijven voor soldaten die een medaille zouden ontvangen en om brieven op te stellen aan ouders wier zoon was omgekomen. Al schrijvende leerde de jonge soldaat wat naastenliefde was.

Na zijn militaire dienst vervulde hij een zending in Oost-Canada. Hij wachtte niet tot de bisschop hem riep, maar stapte zelf naar de bisschop toe en gaf te kennen dat hij geroepen wilde worden. Hij bekostigde zijn zending met het geld dat hij als militair had gespaard. Zijn schrijfvaardigheid kwam hem weer

goed van pas toen hij een nieuw lesplan ontwierp dat gebruikt werd in zijn zendingsgebied en daarbuiten.

Na zijn zending ging hij studeren aan de University of Utah, waar hij in minder dan drie jaar een graad behaalde in de politicologie.

„Ze respecteerden hem”

Op de universiteit ontmoette hij Colleen Hinckley. „Van iedereen kreeg je het gevoel dat ze hem respecteerden”, vertelt ze. Colleen studeerde af en ging naar Arizona om daar les te geven, maar toen ze de volgende zomer weer thuis kwam, begonnen ze met elkaar uit te gaan. Ze trouwden op 22 november 1950 in de Salt Lake-tempel.

Nadat hij was afgestudeerd, verhuisden ze naar de hoofdstad van het land, Washington D.C., waar Neal het grootste deel van de tijd werkzaam was als staf lid van de senator van Utah, Wallace F. Bennett. Het was een leerzame periode voor hem, een periode waarin hij het evangelie steeds meer ging gebruiken als lens waardoor de wereld gezien moest worden. De ervaringen die hij daar opdeed zouden veel invloed uitoefenen op zijn onderwijs en geschriften als docent politicologie aan de University of Utah.

„Toen ik in Washington werkte zag ik macht van dichtbij. Ik ging daar weg met grote waardering voor afdeling 121 in de Leer en Verbonden”, zegt hij nu. „De meeste mensen weten niet met macht om te gaan. Mijn tijd in Washington leerde me het gebruik en misbruik ervan te begrijpen.”

In die periode van zijn leven zag de jonge Neal Maxwell veel in een politieke carrière. Hij dacht dat een verstandige toepassing van overheidsgezag bij zou kunnen dragen tot de oplossing van vele sociale misstanden. Maar ervaring en tijd veranderden zijn inzichten. Hij kwam tot de slotsom dat „de oplossingen voor menselijke problemen te vinden zijn in het evangelie”, dat de mens kan helpen de juiste koers in het leven te bepalen. „De benadering om de regering menselijke problemen op te laten lossen kan nuttig zijn, maar op zich kom je er niet mee. Met het evangelie wel.”

Een nieuwe loopbaan

Aan het eind van de jaren zestig en het begin van de jaren zeventig, na zich in Utah in de samenleving en aan de universiteit dienstbaar te hebben gemaakt, kreeg hij het gevoel dat zijn leven zinvoller zou zijn als hij zijn diensten toewijdde aan de kerk, de samenleving en de academische wereld, waar het invloed zou uitoefenen op mensen in plaats van instituten.

Ironisch genoeg voerde zijn terugkeer naar Utah in het midden van de jaren vijftig om aan de herverkiezingscampagne van senator Bennett mee te werken, hem van de politiek weg. Hij hoorde dat er een vacatu-

re was op de afdeling public relations van de University of Utah, en Colleen stelde voor dat hij solliciteerde.

Waarom? vroeg hij zich af.

Zijn redeneerde zo, dat hij aan de universiteit meer gelegenheid zou hebben om mensen te dienen. Hij werd aangenomen, waarop hij achtereenvolgens assistent van de president, decaan en uiteindelijk vice-president werd.

Aan de universiteit onderwees hij politicologie en verwierf hij onderscheidingen voor zijn manier van lesgeven, waaronder de betiteling van studenten als favoriete docent. Honderden jonge mensen zijn ten goede beïnvloed, omdat hij ze liet zien wat ze konden.

Zijn ervaringen in de academische wereld bevestigden zijn ideeën die zich in Washington waren gaan vormen. „In zeker opzicht deed de universiteit mij inzien dat het evangelie niet alleen alle antwoorden bood, maar dat die antwoorden de zwaarste toetsen konden doorstaan”, zegt ouderling Maxwell nadenkend. Hij ondervond dat de politieke ideeën in zijn voorbeeld Mosiah 29, in hoge mate op de praktijk waren gericht.

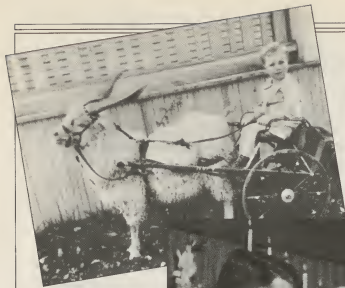
Hij heeft zijn vaardigheid in het betrekken van evangeliebeginselen op de problemen van de wereld misgeschien ten dele te danken aan zijn omgang met president Harold B. Lee. Voor zijn roeping als algemene autoriteit was Neal Maxwell werkzaam als regionaal vertegenwoordiger en in andere roepingen die met zich meebrachten dat hij nauw samenwerkte met kerkleiders.

„Niet bang voor de waarheid”

„President Lee bracht heel sterk op mij over dat de kerk niet bang hoeft te zijn voor de waarheid, dat we een beroep op mensen doen voor wat zij hebben dat bruikbaar, goed of lofwaardig is, en dat we niet bang hoeven te zijn of onszelf in hoeven te houden”, zegt ouderling Maxwell. Hij weet nog hoe hij met president Lee een minder actief lid bezocht die op een bepaald gebied kennis had die de kerk nodig had. President Lee kreeg de informatie die ze nodig hadden – en onderwees hem tegelijkertijd op liefdevolle wijze wat hij zelf in zijn leven moest veranderen.

In 1970 verliet broeder Maxwell de University of Utah om de positie van gevolmachtigde voor het onderwijs in de kerk te aanvaarden. Vier jaar later werd hij geroepen als assistent van de Raad der Twaalf, toen als lid van het presidium van het Eerste Quorum der Zeventig toen dit quorum in 1976 georganiseerd werd. In 1981 werd hij geroepen als lid van de Raad der Twaalf.

President Spencer W. Kimball riep ouderling Maxwell als assistent van de Twaalf, en ook als apostel. De eerste roeping vond plaats toen president Kimball, toen lid van de wijk van de familie Maxwell, gewoon op een avond langskwam en ouderling Maxwell thuis

De jonge Neal, ongeveer 4 jaar; Neal Maxwell in 1944 als soldaat; Neal en Colleen Hinckley Maxwell op hun huwelijksdag, 22 november 1950.

trof die net na een zware dag wat bij zat te komen. Maar de tweede roeping, als apostel, kwam als een volslagen verrassing omdat er op dat moment geen vacature in dat quorum was. (Ouderling Maxwell werd genoemd als lid van dat quorum toen president Gordon B. Hinckley genoemd werd als derde raadgever in het Eerste Presidium.) Ouderling Maxwell werd genoemd toen hij in het ziekenhuis in de recoverkamer lag na een operatie. Eerst dacht hij dat het bezoekje van president Kimball gewoon een blijk was van zijn liefdevolle zorg voor anderen.

Inzicht krijgen

„De christelijke dimensie van president Kimballs bezoeken aan mensen in het ziekenhuis was zeer verrijkend en indrukwekkend”, zegt ouderling Maxwell. „Ik doe dat niet genoeg. Maar het kleine beetje dat ik doe, komt door zijn voorbeeld.”

Ouderling Maxwell kreeg ook inzicht in wat het betekent dienstbaar te zijn door zijn omgang met de huidige president van de kerk.

„President Ezra Taft Benson's constante richtlijn – 'wat is het beste voor het koninkrijk?' – zal altijd typerend zijn voor zijn bediening. Het is een toets die we allemaal moeten toepassen, en als we dat doen, zullen we onszelf een hoop ellende besparen en meer geluk brengen in het leven van anderen”, merkt ouderling Maxwell op.

Net als veel van zijn collega's onder de algemene autoriteiten, dient ouderling Maxwell veel mensen op zijn eigen, stille manier. Zij die hem goed kennen weten dat hij een lange lijst in zijn hoofd heeft van mensen die gebaat zouden kunnen zijn bij wat persoonlijke hulp of aandacht.

Zijn vermogen tot naastenliefde komt ten dele voort uit het zeldzame talent dat hij bezit om hen die hulp nodig hebben het gevoel te geven dat zij nodig zijn, dat zij het zijn die iets bijdragen.

Anderen aanvoelen

Diane Ellingson, atletiekkampioene, raakte een paar jaar geleden verlamd in haar benen door een tragisch ongeluk op een training. Zuster Ellingson ging door met haar leven en ontdekte verschillende manieren waarop ze anderen kon dienen; altijd heeft ouderling Maxwell achter haar gestaan en haar aangemoedigd. „Ik denk dat ik niet meer dan een van de velen ben die hij de hand heeft toegestoken en heeft aangeraakt”, zegt zuster Ellingson.

Toen zijn zoon afstudeerde aan de J. Reuben Clark rechtenfaculteit van de Brigham Young University, ontmoette ouderling Maxwell voor het eerst David Silvester, die ook rechten had gestudeerd. Leden van de faculteit en andere afgestudeerden brachten David een ovatie toen hij zijn bul in ontvangst nam; hij had gedurende zijn laatste schooljaar wegens kanker drie operaties en een chemotherapie ondergaan – zonder een les te missen. Ouderling Maxwell bezocht, schreef en belde David in alle stilte om hem aan te moedigen, en bouwde een sterke vriendschap met hem op voor David stierf.

Ouderling Maxwells gevoel voor de behoeften van anderen lijkt vooral sterk ontwikkeld waar het zijn gezin betreft. Cory, het tweede van de vier kinderen van broeder en zuster Maxwell (na oudere zuster Becky en voor Nancy en Jane) weet nog dat hij, toen hij niet meer thuis woonde, een telefoontje kreeg van zijn vader op een moment dat hij dat nodig had. Uit het gesprek bleek dat ouderling Maxwell wist dat zijn zoon op dat moment behoefte had aan zijn raad.

Cory vertelt dat toen hij een jongen van een jaar of acht was, „Pa me vroeg hoe ik dacht over zijn pogingen om een goede vader te zijn, vooral over zijn discipline. Hij vroeg me: 'Vind je dat ik te streng ben? Niet streng genoeg?' Ik gaf hem goede cijfers. Zelfs op die jonge leeftijd was ik ervan onder de indruk dat hij zich daar druk om maakte en dat wilde weten.”

IK GETUIG DAT HIJ ABSOLUUT ONVERGELIJKBAAR IS IN WAT HIJ IS, IN WAT HIJ TOT STAND HEEFT GEBRACHT, EN WAT HIJ ERVAREN HEEFT. EN TOCH NOEMT HIJ ONS OP ONTROERENDE WIJZE ZIJN VRIENDEN."

(Neal A. Maxwell)

Ouderling en zuster Maxwell met hun kinderen en kleinkinderen; Neal Maxwell vindt het leuk om met zijn kleinkinderen spelletjes te doen.; ouderling Maxwell in Ghana, West Afrika, alwaar hij in 1985 het eerste kerkgebouw inwijdde.

Foto's van Eldon Lincheolen en Jed A. Clark

Zorgen dat het gezin blijft lachen

De waarde die ouderling Maxwell aan zijn gezin hecht blijkt uit een uitspraak die hij een paar jaar geleden deed aan leden van het Juridisch Genootschap van Utah: „Een goede beurt aan de conferentietafel is niet zo belangrijk als wat er gebeurt aan uw eettafel.”

De conversatie in het gezin Maxwell om soms best grappig zijn, weet dochter Nancy Maxwell Anderson nog. Haar vaders gevatte opmerkingen en commentaar zorgden ervoor dat het gezin bleef lachen.

Maar een van zijn favoriete activiteiten met zijn gezin was – en is nog steeds – een serieus gesprek over het evangelie. Hij vindt het heerlijk om met zijn kinderen en hun partners te praten over de Schriften, niet zozeer om zijn eigen ideeën te spuien, maar om een samenspraak op gang te krijgen en hun mening te horen. Als de familie bij elkaar komt, vraagt hij: „Wanneer kunnen we over het evangelie praten?” Zijn jongste dochter, Jane Maxwell Sanders, vindt de discussies over het evangelie het hoogtepunt van de meest recente familiereünies. „Sinds zijn roeping als

lid van de Raad der Twaalf", zegt Nancy, „proef ik een soort geestelijke urgentie uit deze gesprekken. Hij wil ons meer laten weten over zijn getuigenis.“

Een sterk gevoel van liefde en vertrouwen

Toen zijn kinderen jonger waren, vond hij vaak een wat intiemere manier om zijn gevoelens aan hen te uiten. Het waren gedenkwaardige, persoonlijke gesprekken. En soms een brief. Ze waren altijd diep persoonlijk, speciaal geschreven voor dat kind alleen en gingen over de sterke punten van de persoon aan wie de brief gericht was. „Vooral in de tienerjaren waren dat tastbare bewijzen van zijn liefde“, zegt Becky Maxwell Ahlander, het oudste kind van broeder en zuster Maxwell. Maar sommigen hebben ook na hun huwelijk dergelijke brieven ontvangen.

Hij bracht altijd een sterk gevoel van liefde en vertrouwen over. „Ik denk dat hij altijd een beter mens van je wilde maken“, zegt Jane nadenkend.

Ouderling Maxwell is niet iemand met een bepaalde hobby, maar hij heeft een favoriete vorm van ontspanning. „Hij is dol op tennissen“, zegt dochter Nancy. „Ik denk dat dat een belangrijke uitlaatklep is voor zijn energie.“

Ouderling Maxwell had, voor hij vorig jaar zestig werd, zijn zoon en schoonzonen uitgedaagd met tennissen, maar niemand was in staat geweest hem te verslaan. Hij is moeilijk te verslaan. „Voor mijn zending heb ik een keer van hem gewonnen“, zegt Cory. „Hij dwingt je om op je best te spelen, en ik denk dat hij ook elke keer tot het uiterste gaat.“

Altijd aan een boek bezig

Hij besteedt dezelfde hoeveelheid energie aan het schrijven. Hij leest veel, van kranten tot geschiedenisboeken, biografieën en filosofie. Het is een sleutel tot zijn werkzaamheden als schrijver. „Hij leest, absorbeert ideeën en zet die ideeën dan op een rijtje om ze het koninkrijk ten goede te laten komen“, vertelt een vriend. „Tegenwoordig is hij altijd aan een boek bezig“, zegt Colleen Maxwell. „Meestal doet hij dat als hij op reis is. Hij neemt overal een notitieboekje mee naartoe. Als er een gedachte bij hem opkomt, schrijft hij die op.“ Hij heeft zeventien boeken geschreven, en legio artikelen, toespraken en ander materiaal.

In eerste instantie was het zijn vrouw die hem aanmoedigde om boeken te schrijven. Zij heeft hem ook op zoveel andere manieren gesteund, vooral in zijn roeping, dat „hij het zonder haar nooit gekund zou hebben“, zegt Nancy.

Jane voegt daar bijvoorbeeld aan toe dat zij haar moeder nooit heeft horen klagen over het moment of de duur dat ouderling Maxwell van huis was vanwege zijn werk in de kerk. In plaats daarvan doet zuster Maxwell een briefje bij zijn lievelingsvoetnapering in

zijn koffer, om hem eraan te herinneren dat ze aan hem denkt als hij weg is.

Ouderling Maxwell heeft grote bewondering voor zijn vrouw en uit zijn dankbaarheid voor haar voorbeeld van grondige schriftstudie. Hij zegt dat hij veel leert van hun gesprekken over het evangelie. Zij is een „volkomener“ christen dan hij, legt hij uit; ze heeft een verheven verlangen om te dienen maar streeft niet naar enige lof, en geeft daarmee een goed voorbeeld aan hem en de kinderen.

„Een heerlijke ervaring“

Op haar beurt zegt zijn vrouw dat het „een heerlijke ervaring“ is om al die jaren dichtbij hem te staan en te zien hoe zijn kennis van het evangelie en zijn liefde voor de Heiland zich ontwikkelen.

„Ik denk dat hij veel veranderd is. Ik heb zijn verlangen gezien om zijn doelmatigheid te vergroten en om een beter mens te worden“, zegt zij. „En ik heb gezien hoe de Heer door hem gewerkt heeft en hoe hij gezegend is. Het is erg fijn om daaraan deel gehad te mogen hebben.“

„Ik wil niet het idee geven dat hij een 'superheilige' is. Dat zou hij niet willen, en ik wil die indruk ook niet wekken, want hij is en blijft menselijk“, zegt zuster Maxwell.

Maar „de dingen van de Geest en het evangelie en het koninkrijk zijn veel belangrijker voor hem dan al het andere.“

„Ik denk dat hij altijd van de Heiland gehouden heeft“, voegt ze eraan toe. Maar het lijkt alsof hij de laatste jaren „een bijzondere liefde en belangstelling en waardering voor Hem ontwikkeld heeft.“

In zijn eerste conferentietoetspraak als lid van de Raad der Twaalf, getuigde ouderling Maxwell op krachtige wijze van de Heiland:

„Ik getuig dat Hij absoluut onvergelijkbaar is in wat Hij is, in wat Hij tot stand heeft gebracht, en wat Hij *eraren* heeft. En toch noemt Hij ons op ontroerende wijze „zijn vrienden“ (zie Joh. 15:15).

„Wij kunnen op Hem vertrouwen en Hem zonder enig voorbehoud aanbieden! Als de enige volmaakte mens die op deze planeet geleefd heeft of leven zal, is er niemand Hem gelijk (zie Jes. 46:9)! . . .

„Nederig belooft ik daarom te gaan waar ik ook maar heengezonden zal worden, te streven om de woorden te spreken die Hij wil dat ik zeg en erken ik met een bevend hart dat ik zijn bijzondere getuige niet kan zijn, tenzij mijn leven geheel aan Hem gewijd is.“ (Oktoberconferentie 1981.)

Velen van ons hebben de bijzondere roeping en invloed van ouderling Neal A. Maxwell gevoeld.

Ongetwijfeld is ouderling Maxwell, waar hij het schijnsel van het evangelie op anderen richtte om hun leven te verlichten en hen te helpen zinvoller te leven, zelf ook door dat schijnsel verlicht en veranderd. □

HOE WEL DE VERLEIDINGEN VAN SATAN EEN HUWELIJK KUNNEN AFBREKEN, KAN EEN EEUWIGE KAMERAADSCHAP, ZOALS DIE VAN ADAM EN EVA, DOOR GELOOF EN ONZELF-ZUCHTIGE TOEWIJDING WEER WORDEN OPGEBOUWD.

Ouderling John R. Lasater raadgever in gebiedspresidium

Ouderling Ringger eerste raadgever na overplaatsing ouderling Taylor

Met ingang van 15 augustus j.l. heeft ouderling Hans B. Ringger, voormalig tweede raadgever in het presidium van het Gebied Europa, de plaats ingenomen van het gebiedspresidium. Ouderling Taylor is teruggegaan naar Salt Lake City om aldaar een nieuwe taak te aanvaarden. Ouderling John R. Lasater, 55, gepensioneerd generaal van de Amerikaanse luchtmacht en tijdens de afgelopen aprilconferentie geroepen als lid van het Eerste Quorum der Zeventig, is de nieuwe tweede raadgever. (Meer informatie over ouderling Lasater vindt u in het augustusnummer van De Ster, op blz. 4 van Kerknieuws.)

Voor de meeste Nederlandse en Vlaamse leden vond de eerste kennismaking met ouderling Lasater plaats tijdens de inwijding van de Frankfort-tempel;

toen sprak hij tijdens de zesde, Nederlandse dienst.

Het gebiedspresidium, met ouderling Carlos E. Asay als president, presideert nu 38 ringen, 22 zendingsgebieden en 52 districten op het vasteland van Europa.

Ouderling John R. Lasater, nieuwe raadgever in het gebiedspresidium.

Verder deze maand in Kerknieuws:

	<i>Blz.</i>
<i>Do you remember . . . zomerkampen 1987</i>	<i>2 - 8</i>
De zomerkampen van de Nederlandse ringen en het Vlaamse district in beeld	
<i>Wereldwijd</i>	<i>9</i>
Kerknieuws uit binnen- en buitenland	
<i>De zendelingenpagina's</i>	<i>10 - 11</i>
Petra Kwast terug van zending in Nederland Ernst Mollemans terug van zending in Engeland	
<i>In het zendingsveld</i>	<i>12</i>
Adressen van Nederlandse en Vlaamse zendelingen	

Alleenstaandenkamp 8 - 15 augustus

Verlag: Mabel Fraterman

Deelnemers aan het alleenstaandenkamp bewonderen de tuinen van dokter Vogel.

Het derde alleenstaandenkamp (voor alleenstaande leden van dertig jaar en ouder) dat dit jaar in Vierhouten werd gehouden, begon met een barbecue en een kennismakingsspel. En we leerden elkaar kennen! We weten nu precies wie een taak heeft in de kerk, wie graag zingt, wie enigst kind is, wie een rode tandenborstel heeft en wie graag ijs lust (nb: iedereen lust graag ijs).

Voor de zondag was het echtpaar Van der Put uit Den Haag gevraagd om les te geven, zuster Van der Put in de ZHV en broeder Van der Put in de priesterschap. De lesonderwerpen waren iets anders dan normaal: de ZHV-les ging over de taak van de man in de kerk, de priesterschapslessen over de taak van de vrouw in de kerk; deze lessen hielpen bij het kweken van een beter onderling begrip. Voor de haardvuurmiddag was de regionale

vertegenwoordiger, ouderling J.P. Jongkees uitgenodigd. Voor hij met zijn eigenlijke onderwerp begon, vroeg hij of er misschien vragen waren die hij kon beantwoorden. Na een wat aarzelend begin van de kant van de vragenstellers vlogen de vragen door de zaal en was de tijd om voor we er erg in hadden. Ouderling Jongkees was niet eens aan zijn eigenlijke onderwerp toegekomen, maar we hadden wel een fijne, leerzame en opbouwende middag gehad. Gedurende de week werd elke dag met een les begonnen. Er waren vijf onderwerpen die te maken hadden met het thema van het kamp, "Werk aan welzijn", waaronder tijndeling, prioriteiten stellen en dienstbetoon. Door een roulatiesysteem was het mogelijk elke ochtend een andere les te volgen. De middagen en avonden waren bestemd voor activiteiten zoals

fietsen, wandelen, gezinsavond, volksdansen, miniklasjes, een bezoek aan de kruidentuinen van dr. Vogel, een dropping, zingen en toneel. De eerste helft van de week werd elk vrij ogenblik gevuld met koorrepetities van het ter plekke opgerichte koor, bestaande uit bijna alle kampleden. Er moest veel geoeftend worden, want voor woensdagmiddag was er een kooroptreden in een bejaardenhuis gepland; door dat vele oefenen werd dat een groot succes. Reactie van een van de koorleden: "Het was geweldig, ik had dit voor geen goud willen missen!" Het was een van de hoogtepunten van deze kampweek. De bonte avond op vrijdag was een gelegenheid om allerlei bekende en onbekende, vermoede en onvermoede talenten in medekampleden te ontdekken, want die avond was gevuld met toneel, zang, dans en cabaret.

De ochtend van de laatste dag, zaterdag, begon met corvee, zodat het hele gebouw weer schoon en netjes werd gemaakt, waarna we aan de getuigenisvergadering begonnen. Het was stralend weer, zodat we heerlijk buiten konden zitten, maar dat was niet wat die vergadering zo bijzonder maakte; dat was de Geest die daar aanwezig was. Uit de getuigenissen bleek dat velen aarzelend en met vooroordelen naar het kamp toe waren gekomen, maar dat die waren omgeslagen in enthousiasme en vreugde. Het grootste vooroordeel was het idee dat het leeftijdsverschil invloed zou hebben op de kwaliteit van het kamp, maar dat bleek helemaal niet zo te zijn. Volgens een getuigenis: "Het maakte helemaal niet uit; we waren hier met jong en oud, maar het was net of we allemaal dezelfde leeftijd hadden!" Kortom, het kamp was geslaagd. Zo geslaagd, dat velen de eerste week na het kamp last hadden van heimwee, hun draai niet konden vinden en al direct begonnen de weken tot de kampreünie te tellen.

Jonge-alleenstaandenkamp 25 juli - 1 augustus

Verslag: Lilian Vernes

Op zaterdag 25 juli gingen in kamphuis "De Bosrand" te Amerongen de deuren open voor de jonge-alleenstaanden uit beide Nederlandse ringen en het District Antwerpen. 's Avonds was er een dansavond, waarbij veel werd bijgekleet. Spelletjes brachten de sfeer er goed in en maakten onbekende gezichten wat bekender. Nadat iedereen zijn bed had opgezocht, hoorde je nog wel veel geroezemoes op de kamers, maar ja, dat is gebruikelijk op een kamp . . .

Zondagmorgen kwamen broeder en zuster Koens uit Groningen een thema brengen tijdens de ZHV/priesterschap. Het kamp-thema was: "Wees standvastig in . . .", en broeder en zuster Koens vertelden over het genieten van het leven met de man of vrouw die je liefhebt. 's Avonds kwamen broeder en zuster Kirschbaum uit Haarlem een diapresentatie geven over het Boek van Mormon- volk. Erg interessant en leerzaam.

Maandagmorgen kwam Ruud den Brouwer, die de volgende dag op zending zou gaan naar New York, het thema "Standvastigheid temidden van veranderingen" behandelen. 's Middags gingen we, ondanks de regen, zwemmen, waarbij iedereen zich in en om het water flink kon uitleven. Vermoeid en hongerig terug naar het kamphuis, waar de zusters Sjoukje Tijema en Jeanne Vernes en br. Adriaan Hoogeboezem een heerlijke maaltijd hadden klaargemaakt. Alle lof voor hen, zonder wie we nooit zo lekker hadden gegeten! De kampouders, broeder en zuster Kloosterboer uit Apeldoorn, hadden maandagavond de leiding van de gezinsavond, waarbij we veel pret hadden met het overgooien van waterballonnen. De dinsdag werd begonnen met een thema van broeder en zuster De Jonge uit Groningen, over "De kwaliteit van ons leven verhogen". 's Middags werden er workshops verzorgd door Helen Bouman, Richard Feith en Esther Mulder, waarbij

iedereen het prima naar zijn zin had. Woensdagochtend, na de dropping, was het uitslapen geblazen, want 's middags moesten we fit zijn voor een dienst-betonproject. Enkele personen werden verkleed het dorp ingestuurd met blanco velletjes papier. In groepjes ging men de "vossen" opzoeken om de lege velletjes te vullen met brieven aan alle jonge alleenstaanden die op zending waren. Na het avondeten werd er levend stratego gespeeld. Kletsnat kwamen we uiteindelijk weer thuis; het was onduidelijk wie er gewonnen had, maar de pret was groot geweest. Sommigen hadden zich zelfs in de grond verstoep om niet gezien te worden. In de rij voor de douche! Donderdag was er een bus gehuurd om met het gehele kamp naar de open dag van de Frankfort-tempel te gaan. Rond elf uur kwamen we in Friedrichsdorf aan, waar we meteen de tempel konden bezichtigen. Iedereen was onder de indruk en had dit bezoek niet graag willen missen. Na een bezoek aan het distributie-

centrum en Bad Homburg weer naar huis, waar we om 23.00 uur aankwamen.

Niemand klaagde echter over moeheid, we hadden genoten en waren geestelijk opgebouwd.

Opstaan was wel moeilijk vrijdagmorgen, maar bij het thema van Tineke van der Bijl uit Groningen moest je wel wakker blijven. Ze besprak het opbouwen van een gevoel van eigenwaarde. Na een bezoek aan het kasteel in Amerongen was er 's avonds een bonte avond. Iedereen voerde, schitterend uitgedost, iets op. Van een dansje en playbacks tot buikspreken en een toneelstuk!

Tijdens de getuigenisvergadering op zaterdag bleek nogmaals hoe iedereen was opgebouwd door het tempelbezoek en door de hele week. Niemand had het willen missen. We hopen iedereen weer te ontmoeten op de kampreünie op 23 - 25 oktober in het kerkgebouw te Apeldoorn.

Tot ziens!

Nederlandse en Vlaamse jonge alleenstaanden bezoeken de Frankfort-tempel.

Jonge-mannenkamp Ring Den Haag 25 juli - 1 augustus

Verslag: Ton van Dam

Het kamphema dit jaar was: De pioniers-trek naar het westen. We wilden daarmee de jongemannen een beetje laten zien wat die pioniers zoal deden tijdens die trek. We lieten ze vlotten bouwen, kabelbanen maken, hun eigen kampplaats met keuken inrichten enzovoorts.

Dat dit thema goed gekozen was, was vanaf de eerste dag al meteen duidelijk. De hemelen openden zich voor ons; niet een klein beetje . . . nee, helemaal! Van meet af aan leerden we al snel, dat de pioniers allerlei ontberingen moesten doorstaan. Wat dat betreft was het eigenlijk wel jammer dat het af en toe niet een beetje sneeuwde, een klein hagelbuitje was ook welkom geweest . . .

Maar alle gekheid op een stokje, het regende gigantisch. Hierdoor vielen er nogal wat activiteiten uit, maar de stemming leed daar niet echt onder, al wist de leiding af en toe ook niets origineels meer te verzinnen. Tussen de buien door werden er leuke activiteiten gedaan zoals zwemmen, roeien in de Biesbos, sport en spel enzovoorts. Op woensdag begon het echter zo hard te regenen, dat wij even dachten ons midden in een wolkbreuk te bevinden (wat ook zo was). Het gevolg was, dat meer dan de helft van de tenten doorlekten! Door de slechte weersomstandigheden werd besloten het kamp voortijdig te beëindigen; we gaven het op. Na een grandioze barbecue en een nog grandiozere slotavond, waarbij wij werden voorgelezen uit het kamplogboek (dit was door de jongemannen zelf bijgehouden), begaf een ieder zich weer naar zijn woonstede.

Voor de meesten was het een geslaagd kamp geweest, getuige de veelgehoorde opmerking: "Nooit geweten dat je met zulk slecht weer zoveel plezier kunt hebben."

We zijn deze jongens dankbaar.

Dagelijkse instructies van de kampleider.

Roeiwedstrijden tijdens de schaarse droge wren.

Jonge-vrouwenkamp Ring Den Haag 25 juli - 1 augustus

Verslag: Alie Reuver en Erika Kleinmoedig

Het jonge-vrouwenkamp was dit jaar anders dan andere jaren: we gingen naar de Ardennen in België. De natuur is daar erg mooi. Na lang rijden kwamen we eindelijk op de plaats van bestemming aan, waar we heel leuk werden ontvangen. Die avond zijn we met alle jaargroepen om het kampvuur gaan zitten en hebben we liedjes gezongen, wat goed verzorgd was door Loes van Geresteijn, Els Roepers en Anita Panhuijzen.

Na een koude nacht hadden we een heel fijne avondmaalsvergadering in de schuur van een Belgische broeder, waar we lekker droog zaten.

Op zondagavond werden de vierdejaars-meisjes en hun begeleiders ergens in de bossen afgezet. We moesten zelf voor een slaappleats zorgen, dus spanden we een touw tussen twee bomen, hingen daar een zeil overheen en legden op de vier punten een steen. Een hele ervaring om zo de nacht door te brengen!

Om zes uur stonden we op en om zeven

Drukke werkzaamheden in de zelfbouwkeuken.

uur begonnen we aan een tocht van tien kilometer. Dit was een heel zware tocht, maar dank zij Peter Jansen en Paul van

der Linden hebben we het allemaal gehaald en nog veel plezier gehad ook. Zo zijn we met een touw langs en door een waterval een langs een 15 meter hoge rotswand afgedaald . . . te gek om zoiets mee te maken. We hebben ook een hele dag gekajak - 22 kilometer, en wat hebben we erbij gelachen. Ook hadden we een kookwedstrijd, de winnaars kregen een grote bak met ijs . . . de leiding kwam bij elke jaargroep wat halen, dus hadden ze vast allemaal pijn in hun buik!

Vrijdagavond was de slotavond, en de meisjes uit de verschillende wijken en gemeenten hadden allemaal een toneelstukje in elkaar gezet. De ene was nog beter dan de andere en het was echt heel gezellig. We hebben erg veel gelachen en plezier gehad.

Zaterdag braken we de tenten af en ruimden we alles op, waarna we een fijne getuigenisvergadering hadden. Veel dank aan de leiding Ina Jansen, Rineke de Bruijn en Amanda Bos) voor hun inzet, geduld en liefde. Het was geweldig!

De leiding keurt de resultaten van de kookwedstrijd.

Jonge-mannen-kamp Ring Utrecht 8 - 15 augustus

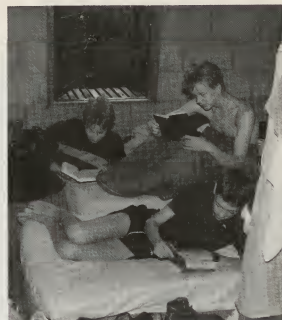
Verslag: Henk van Dam

"Een verstandige (jonge)man die zijn huis op een rots bouwt . . ." (Matt. 7:24). Dit was het thema van het jongemannenkamp van de Ring Utrecht, waar alle activiteiten, lessen en toespraken om draaiden. Het kamp werd gehouden in Heerde in een primitieve boerderij, nabij het "Heerderstrand". Omdat het weer niet zo geweldig was, hebben we daar weinig gebruik van kunnen maken. Maar met de triathlon kwam het water en de omgeving goed van pas, waardoor dit een geslaagde activiteit werd. Hoewel de deelnemende ringpresident en jongemannenpresident het moesten afleggen tegen goed getrainde en gemotiveerde jongemannen als Joeri Mulder, Eric MacLean en anderen, hebben beide broeders toch de eindstreep bereikt (als laatste . . .)

Ook een zeer geslaagde activiteit was de door Jelmmer de Jonge goed georganiseerde culturele fietstocht, die ons langs diverse interessante attracties voerde, zoals een klompenmakerij, kaarsenmakerij en een

kasteel. Het sportieve element in deze toch werd gewonnen door Michel Stolp en z'n groep. Kletsnat maar enthousiast kwamen zij als eerste groep binnen. De fijnste activiteit (volgens de uitkomst van de enqueteformulieren) was ook dit jaar de activiteit dienstbetoon en zendingswerk. De Heer zal tevreden zijn geweest bij het zien van circa vijftig jongemannen die één dag van een week "plezier" wilden "opofferen" om Hem en hun naasten te dienen. De diakenen hebben heel hard gewerkt om de tuin van een gemeenteschool onkruidvrij te maken. De gemeente Heerde was erg onder de indruk van de grote toewijding van deze 12- en 13-jarige jongemannen. Zij hebben in Heerde een prima visitekaartje achtergelaten.

Dat laatste geldt ook voor de lerarengroep, die zich uitstekend hadden voorbereid op het doen van een quiz en spelletjes met bejaarde mensen uit een rusthuis. Maar omdat de zon zo heerlijk scheen, vroeg de directie, op verzoek van

Elke ochtend trouw schrijfstudie.

de bejaarden, of we met hen wilden wandelen over de braderie die in het dorp werd gehouden. Wat waren de bejaarden gelukkig, maar, net als vele toeschouwers, verbaasd over deze 14- en 15-jarige jongemannen. Hun vragen hierover werden uiteraard beantwoord. De priestergroep splitste ook dit jaar op met zendingen uit de omliggende wijken en gemeenten, onder leiding van ouderling Ties de Jonge. Ook zij leverden goed werk. Wie weet wat de draagwijdte is van de "opoffering" van deze circa vijftig priesterschapsdragers. Verder hebben we een hele dag gesport (met o.a. boogschieten); zestien kilometer gevaren met Canadese kano's (tegen de stroom in); een hike gelopen (± dertig kilometer) waarbij een rivier moest worden overgestoken met een kabelbaan enzovoorts enzovoorts.

Er zijn vele prijzen verdiend deze week, maar de jongeman met de meeste prijzen was leraar Arjen Koens. Nogmaals gefeliciteerd, Arjen!

De "rotsen" van onze jongemannen zijn sterker geworden, we hebben veel plezier gehad, dus . . . een geslaagd kamp!

lloog en niet zo droog . . .

KINDEREN IN GROOT-BRITTANIE

HET 150-JARIG BESTAAN VAN DE BRITSE ZENDING

VOOR DE KINDEREN

NOVEMBER 1987

Van vriend tot vriend

CHARLES DIDIER

Uit een interview van Richard M. Romney met ouderling Charles Didier van het Eerste Quorum der Zeventig

Als oudste van vier kinderen groeide ouderling Charles Didier tijdens de Tweede Wereldoorlog op in Brussel. De ervaringen in zijn kinderjaren onderwezen hem dankbaarheid en eerlijkheid.

„Ik kan me de bombardementen nog herinneren en de soldaten die ons land bezetten,” roept ouderling Didier het verleden op.

„Maar ik herinner me in het bijzonder het tekort aan voedsel. We groeiden op zonder het hoognodige voedsel dat de meeste kinderen tegenwoordig hebben. In vijf jaar heb ik maar één sinaasappel gegeten. Die kreeg ik als kerstcadeautje op school, en ik wist eigenlijk niet eens wat het was. Ik nam hem mee naar huis en mijn moeder haalde de schil er voorzichtig af, zodat we er allemaal een partje van konden eten.”

De vader van ouderling Didier vocht in de oorlog, dus moest zijn moeder de kinderen opvoeden. Bij luchtaanvallen moest ze de kinderen vaak drie trappen afdragen naar de schuilkamer.

„Daar zaten we uren in het donker en luisterden naar de explosies buiten,” zegt ouderling Didier.

„Op een keer, ik zat op school, werd er een groot vliegtuig geraakt en we zagen de soldaten er met hun parachutes uitspringen. Het vliegtuig kwam vlak bij de school neer en verwoestte twee of drie huizen. Na schooltijd gingen enkelen van ons ernaar toe en zaten uren naar het vuur te kijken. Wat ik me nog het best kan herinneren is dat mijn grootmoeder naar me toe kwam en me achter in mijn nek greep.

Ik was drie uur te laat en m'n moeder liet iedereen naar mij zoeken.

Daarna heb ik altijd mijn belofte gehouden om na schooltijd meteen naar huis te gaan.”

Ouderling Didier herinnert zich een andere les die hij als jongeman heeft geleerd: „Toen ik op een dag bij ons in de tuin met een windbuks op de kersebomen zat te schieten, hoorde ik plotseling een ruit breken en ik wist dat ik iemands raam had ingeschoten. Ik verborg me in mijn kamer en verbeelde me dat de politie zou komen om me te arresteren.

Toen besloot ik om eerlijk te zijn.

Ik nam mijn fiets en reed naar het huis met de gebroken ruit. Toen ik aanbelde, kwam er een man aan de deur. Trillend op mijn benen zei ik: 'Hebt u misschien een gebroken ruit? Zo ja, dan spijt het me, want dat heb ik gedaan. Het ging per ongeluk.'

„De man zei: 'Ik heb inderdaad een gebroken ruit, jongeman.' En tot mijn verbazing voegde hij er aan toe: 'Ik bewonder je voor de moed die je hebt om het me te komen vertellen. Er zijn niet veel jongelieden die dat zouden doen. Ik ben trots op je. Ik vind het genoeg dat je het me verteld hebt. Ik zal het raam zelf maken.' Toen gaf hij me een hand!

„Dat was een ervaring die ik altijd zal onthouden omdat ik heb geleerd dat het altijd het beste is om eerlijk te zijn, ook al ben je bang.”

Na de oorlog verhuisde de familie naar Namen. „Daar hadden we ons eerste eigen huis. We waren zo blij! Het was de eerste keer in mijn leven dat ik een tuin zag als ik uit het raam keek. Als ik er tegenwoordig nog weleens naar toe ga, besef ik me dat het in feite een eenvoudige woning is, maar toen leek het een kasteel.”

Ouderling Didier was toen zestien jaar en speelde vaak in de tuin met zijn zusje van twaalf en zijn twee broertjes. „Dat was ons lievelingsplekje. We woonden op een heuvel en konden de mensen de straat in zien komen.

„Op een dag zagen we twee jonge Amerikanen hun fiets tegen de heuvel opduwen. 's Middags kwamen

ze weer langs, maar toen reden ze naar beneden. Dat ging zo maar door. Iedere morgen duwden ze hun fietsen de heuvel op, en iedere middag reden ze erop naar beneden. We konden maar niet begrijpen wat ze deden. We waren zo nieuwsgierig dat toen ze uiteindelijk bij ons aan de deur kwamen, we alle vier naar de voordeur renden en riepen: 'Laat ze binnenkomen, we willen weten wat ze aan het doen zijn!'

„Dit was het eerste van de vele bezoeken van de zendelingen.

„Mijn moeder ontving al snel een getuigenis van het evangelie, en binnen zes maanden werd ze lid van de kerk. Ze wist dat het waar was, en ze was ervan overtuigd dat dit onze verlossing was. Maar mijn vader wilde niet dat wij als kinderen gedoopt werden, dus moesten we wachten, maar hij liet ons wel naar alle vergaderingen gaan.

„Langzaam maar zeker drongen de evangeliebeginselen in ons hart en onze gedachte door. Ik rookte nooit. Ik dronk nooit. Ik had de waarheid lief, en hield van de zendelingen. Zij waren de beste vrienden die we hadden.” Uiteindelijk werden alle vier de kinderen lid van de kerk.

„Mijn boodschap aan alle jongens en meisjes in de kerk luidt: Zorg voor een geestelijke sfeer in huis. Vraag je ouders om de Schriften met je te lezen, met je te bidden en met je naar de kerk te gaan. Bespreek je geestelijke ervaringen met hen. Wees gewillig om te luisteren en volg de raad van rechtvaardige ouders op. Zij zijn instrumenten in de handen van de Heer om jullie terug te brengen in zijn tegenwoordigheid.” □

DIRK EN DE VOETBAL

Leo Hall

Dirk stak de straat over. Nog maar tien frank, dacht hij, dan heb ik genoeg. Hij liep de Kerkstraat in en keek langs de rij huizen, met de zwart metalen hekken die de kleine voortuinen afscheidden. De rijtjeshuizen erachter waren echte Belgische huizen. Ze hadden drie of vier verdiepingen en waren allemaal aan elkaar gebouwd.

Dirk opende het hekje van nummer 27 en belde aan. Toen hij hier vorig jaar stond, moest ie nog op zijn tenen staan om bij de bel te kunnen. Maar nu hij wat gegroeid was, kon hij er makkelijk bij.

Binnen ging de bel zachtjes over. Er werd boven een raam open gedaan en een oude vrouw riep: „O, goeiemorgen, Dirk. Kom binnen.”

„Goeiemorgen, mevrouw Peters,” zei hij toen hij op de derde verdieping was aangekomen. Ze gaf hem een boodschappenlijstje en wat geld.

Dirk deed vaak boodschappen voor mevrouw Peters, op de groentemarkt, bij de bakkerij en veel andere winkels. Iedere week beloonde ze hem daarvoor met vijf frank. Als Dirk boodschappen ging doen, kwam hij altijd langs zijn lievelingswinkel, een sportwinkel, waar hij dan lange tijd naar de etalage kon kijken.

De glimmende, witte voetbal lag er nog steeds – die waar hij al het hele jaar voor aan het sparen was. Het was bijna winter, maar dat weerhield hem niet om zijn favoriete sport uit te oefenen. Iedere keer dat hij langs de winkel kwam, keek hij angstig naar binnen om te zien of de bal nog niet verkocht was.

Als ik vandaag mijn boodschappen heb gedaan, heb ik nog maar vijf frank nodig, dacht hij.

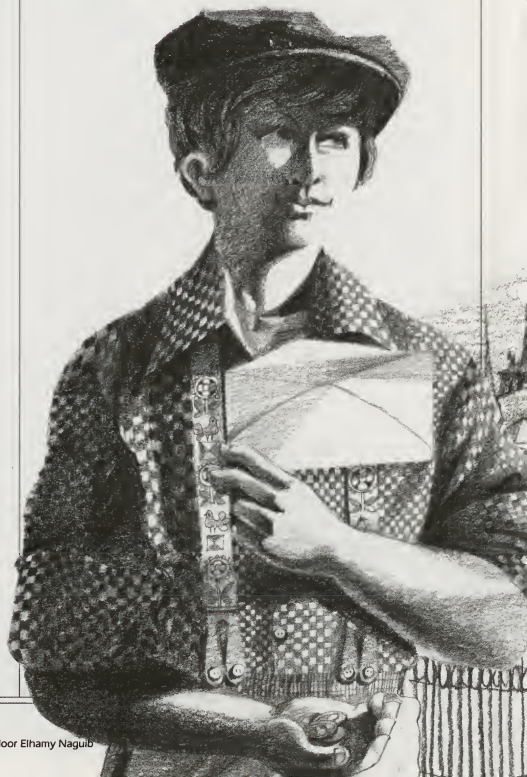
Dirk bracht de aardappels en de bloemkool bij mevrouw Peters. Toen hij naar het muntje in zijn hand keek, zag hij zichzelf de voetbal al hoog in de lucht schieten en een doelpunt maken.

Hij rende naar huis om zijn geld te tellen. Ja hoor, tweehonderd frank. „Het zal toch zeker niet veel uitmaken als ik wacht met tiende betalen tot de volgende week,” zei Dirk tegen zichzelf. Hij rende de trap af en de deur uit. De voetbal zou gauw van hem zijn!

Maar op weg naar de winkel dacht hij eraan hoe zorgvuldig zijn vader en moeder waren om eerst tiende van ontvangen geld te betalen. „We komen altijd uit met ons geld,” zei moeder vaak. En vader meende het toen hij zei: „We zijn op verschillende manieren gezegend, en we hebben een goed gevoel in ons hart als we doen wat de Heer ons gebiedt. We zijn dankbaar dat we in staat zijn ons deel bij te dragen aan Gods werk.”

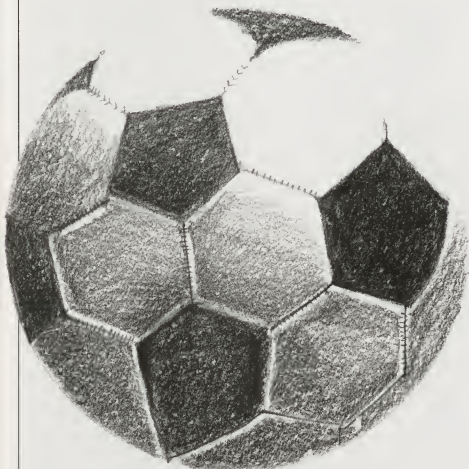
Dirk stond stil. De sportwinkel was om de volgende hoek. In gedachten hield hij de bal al vast. Maar een gevoel dat sterker was dan zijn verlangens naar de voetbal, deed hem zich omdraaien en naar huis rennen. Hij rekende uit hoeveel tiende hij moest betalen en deed dat in een zakje om zondag aan de gemeentespresident te geven.

Een paar dagen later moest hij ergens anders bood-

schappen doen voor mevrouw Peters, dus kwam hij niet langs de sportwinkel. Toen hij de dag daarna bij mevrouw Peters was, zei ze: „Dirk, ik heb vandaag meer aardappels nodig. Wil je ze even voor me halen?”

Dirk knikte en ging snel naar de groentemarkt. Meneer Vandencastelee deed een kilo aardappels in

een krant. „Heb je al genoeg geld voor je bal?” vroeg hij.

„Morgen,” zei Dirk met een brede grijns, „heb ik de laatste vijf frank.”

Toen hij met de aardappels terugliep, hield hij bij de sportwinkel stil en keek naar binnen.

De bal was weg!

Zijn ogen vulden zich met tranen toen hij teleurgesteld van de winkel wegliep.

Toen Dirk bij mevrouw Peters kwam, zei ze: „O Dirk, ik ben je helemaal vergeten te vragen om drie grapefruits mee te nemen. Kun je nog even teruggaan? Dan zal ik je nu vast betalen in plaats van morgen.”

Dirk pakte de vijf frank aan en liep de trap af. *Waar is dat geld nou nog goed voor? De bal is weg*, dacht hij toen hij langzaam terugliep naar de winkel.

Toen Dirk langs de sportwinkel kwam, ging hij sneller lopen. Hij wilde net zijn hoofd omdraaien om niet in de etalage te hoeven kijken toen iets zijn aandacht trok. Daar lag een andere voetbal, de beste die hij ooit had gezien. En hij was niet zoveel duurder dan de bal waar hij voor gespaard had. Het zou niet lang meer duren voordat hij genoeg geld voor deze bal had.

Hij was nu blij dat hij zijn tiende had betaald in plaats van die andere bal te kopen. Maar het fijnste was het goede gevoel dat hij had.

Dirk rende zo hard door de Kerkstraat dat hij haast buiten adem was toen hij de grapefruits aan mevrouw Peters gaf. „Tjonge, wat ben ik blij dat ik gewacht heb,” zei hij half tegen zichzelf.

„Wat?” vroeg de oude vrouw verbaasd.

„Ik heb een goed gevoel, precies zoals vader zei,” legde Dirk uit. En gelukkig rende hij de trap af. □

ledere keer dat hij langs de winkel kwam, keek hij angstig naar binnen om te zien of de bal nog niet verkocht was.

DE MOEDIGE KONINGIN E * S * T * E * R

Ester, een joods meisje, woonde in het huis van haar neef Mordekai en zijn gezin. Mordekai was poortwachter in de burcht Susan, het paleis van koning Ahasveros van Perzië, die ongeveer vijfhonderd jaar voor de geboorte van Christus leefde.

Toen de koning op zoek was naar een nieuwe koningin, werden de mooiste meisjes van het koninkrijk aan hem voorgesteld, waaronder ook Ester. Koning Ahasveros werd verliefd op Ester en kroonde haar tot koningin.

Op een dag, toen Mordekai de paleispoort bewaakte, hoorde hij twee ontrouwe dienstknachten over een aanslag op de koning praten. Hij vertelde het aan Ester, die snel de koning op de hoogte stelde. De mannen werden gearresteerd, veroordeeld en opgehangen.

Hoewel Mordekai erg getrouw aan de koning was, weigerde hij om de wet te gehoorzamen die voorschreef dat alle dienstknachten van de koning voor Haman, de adviseur van de koning, moesten knielen. Haman was daar erg kwaad over. Toen hij hoorde dat Mordekai een jood was, beraamde hij een plan om alle joden in het land te straffen. Hij vertelde de koning leugens over de joden en vroeg listig toestemming aan de koning om alle joden te vermoorden. Omdat koning Ahasveros Haman vertrouwde, gaf hij zijn toestemming.

Toen de joden hoorden dat zij zouden worden uitgemoord, begonnen ze te vasten en God te aanbidden. Mordekai vertelde koningin Ester over het plan van Haman en gaf haar een exemplaar van de uitvaardiging van de koning om de joden te vermoorden. Hij vroeg zijn nicht bij de koning te pleiten om de joden niet te vernietigen.

Ester liet Mordekai weten dat als ze ongevraagd naar de koning ging, dit haar dood kon betekenen en ze was bang. Toen Mordekai dit hoorde, stuurde hij een boodschap naar Ester dat ze, omdat ze jodin was, toch gedood zou worden. Hij vertelde haar dat zij nu de koningin was en haar volk kon redden.

Ester en Mordekai vastten drie dagen met de andere joden in Susan. Daarna beloofde Ester haar volk: „Dan zal ik tot de koning gaan ondanks het verbod; kom ik om, dan kom ik om” (zie Ester 4:16).

Ester trok haar mooiste kleren aan en ging naar de binnenste voorhof van het paleis. Ze stond voor koning Ahasveros en wachtte. Als hij haar wenste te zien zou hij haar zijn scepter aanreiken en zou zij niet gedood worden.

Koning Ahasveros wenkte Ester naderbij te komen. Nadat ze de scepter had aangeraakt, vroeg hij: „Wat hebt jij, koningin Ester, en wat is uw wens? Al was het de helft van

het koninkrijk – het zal u gegeven worden.”

Ester nodigde hem en Haman uit voor een feestmaal.

Terwijl ze van het feestmaal genoten, vroeg de koning opnieuw wat Ester van hem verlangde.

Ze vroeg alleen of hij en Haman de volgende dag weer bij haar wilden komen eten.

Haman schepte op tegen zijn vrouw en zijn vrienden over de aandacht die hij van de koningin kreeg. Hij was echter nog steeds kwaad omdat Mordekai niet voor hem wilde knielen. Zijn vrouw en vrienden stelden voor om een grote galg te bouwen waar Mordekai opgehangen zou worden.

Haman stemde toe en liet de galg meteen bouwen.

Die nacht kon koning Ahasveros niet slapen, en hij vroeg de dagelijkse verslagen ter inzage. Terwijl hij deze bestudeerde, las hij welke rol Mordekai had gespeeld in het redden van zijn leven. De volgende dag vroeg de koning, die Mordekai wilde belonen, aan Haman wat hij dacht dat aan een man zou moeten worden gegeven die groot erbetoon verdiende. Haman dacht dat de koning over hem sprak. Hij antwoordde dat zo'n man koninklijke kleding moest dragen, inclusief een kroon, en op een prachtig paard door de stad moest rijden terwijl hem eer werd bezworen. Maar Haman was erg teleurgesteld toen de koning hem opdroeg om deze eer aan Mordekai te bewijzen!

Toen de koning en Haman die avond bij Ester zaten te eten, vroeg de koning aan Ester wat zij verlangde. Ester maakte toen bekend dat ze een jodin was. Ze herinnerde de koning aan zijn uitvaardiging dat haar gehele volk afgeslacht zou worden en vertelde hem dat Haman een complot tegen hen gesmeed had. Om de adviseur van de koning te beschuldigen vereiste heel wat moed, maar Ester aarzelde niet. Onder de Perzische wet konden de uitvaardigingen van de koning niet meer veranderd worden. Ester wist dit en vroeg of de joden toestemming kregen om zich te verdedigen tegen hun vijanden op de dag die Haman had aangevraagd voor hun vernietiging. De koning gaf zijn toestemming en vaardigde tevens uit dat Haman zou worden opgehangen aan de galg die hij voor Mordekai had laten bouwen.

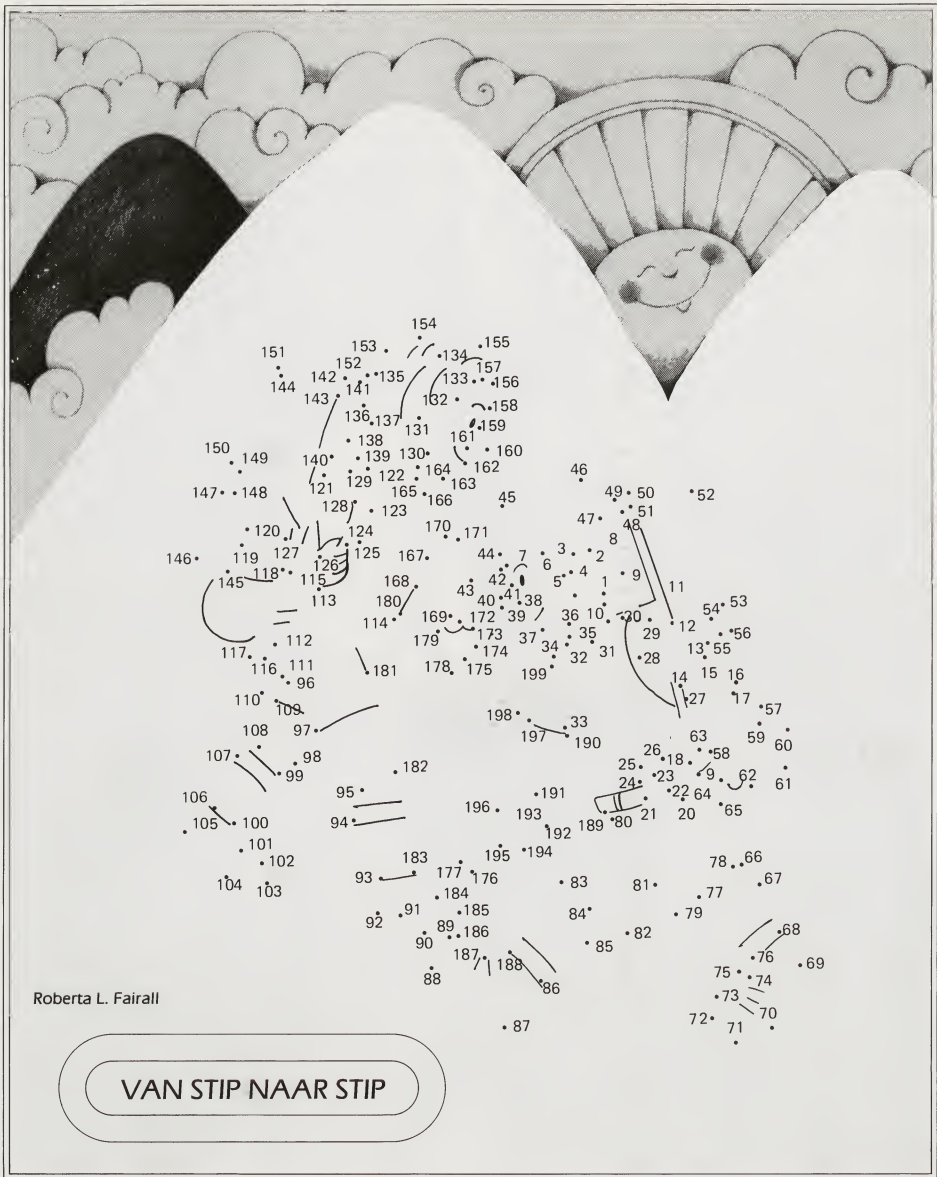
Toen de strijd afgelopen was, werd er een speciaal feest gegeven om deze redding van de joden te vieren. Het werd het Purimfeest genoemd en werd als een jaarlijks feest ingesteld ter gelegenheid van de zegeningen die de joden toen ontvingen. Mordekai werd als eerste na de koning benoemd, en hij en koningin Ester werden geëerd door de joden omdat zij het volk hadden gered. (Zie het boek Ester.)

□

Jane McBride Choate

Roberta L. Fairall

VAN STIP NAAR STIP

Jonge-vrouwenkamp Ring Utrecht 8 - 15 augustus

Verlag: Erika Wening en Sietske de Jonge

Onder leiding van broeder Douglas studeren de jonge vrouwen ijverig een lied in.

Nadat iedereen op zaterdagmiddag een slaappleaats in een tent of op de zolder van de boerderij had gevonden, werden we officieel welkom geheten en werd het bekende buddy-programma geïntroduceerd. Je moest een papiertje trekken met de naam van een meisje erop. Voor dit meisje moest je dan zo onopvallend mogelijk de hele week attent zijn op speciale dingen doen. We mochten kookgroepjes maken en elke avond zelf in onze groepjes de warme maaltijd bereiden. Elke morgen zouden we een les van zuster Van Damme krijgen over het thema van die dag, gevolgd door de kampvaardigheidslessen en de EHBO-instructies. Na deze opening gebruikten we de rest van de dag om elkaar wat beter te leren kennen.

Zondags hadden we hele fijne lessen en een avondmaalsvergadering over geloof. Het thema "Maak nieuwe vrienden" kwam goed naar voren in de haardvuuravond.

Op maandag was het levend ganzenbord aan de beurt en werd de hele middag aan

wandelen en andere activiteiten besteed. Dinsdag hebben we de hele dag bij het meer doorgebracht en veel plezier gehad. Woensdag liepen we een hike die door de derdejaars was uitgezet en werden we 's avonds geïnstrueerd op het gebied van zelfverdediging door een groep mensen van een sportschool uit Apeldoorn. Donderdag had zuster Vera Veenstra bij een aantal van ons een nepwond gemaakt. Er werd goed toneel gespeeld zodat het net echt leek. De meisjes moesten proberen de gewonden te behandelen. 's Avonds kon de hele camping genieten van ons gejubel onder leiding van Ton van Dam. Iedereen was vrijdag tijdens het bowlen en de vossenjacht behoorlijk schor. De bonte avond was ook dit jaar heel gezellig en iedereen deed leuk mee. De getuigenisvergadering en het afscheid waren zoals gewoonlijk heel ontroerend. Iedereen had een geweldig kamp gehad en vele nieuwe vrienden gemaakt. De leiding en vooral de leerkrachten waren geweldig dit jaar.

Hongerige kampgangers, klaar om aan te vallen . . .

JM/JV-kamp District Antwerpen 4 - 11 juli

Verslag: Linda Buysse

Het Vlaamse JM/JV-kamp 1987.

Zaterdag 4 juli tegen 16.00 uur stroomden de JM/JV-ers uit het District Antwerpen toe in Opoeteren). En alsof het afgesproken was, waren er precies 23 jongens en 23 meisjes. Het kampthema was 'Jonge Adam begint opnieuw'. En die eerste dag veegde Adam de wereld weg. Die zaterdag in Limburg was er dan ook een van verkennen, kennismaken en nieuwsgierig afwachten wat de komende week zou brengen.

De volgende dag, zondag, tekende Adam de zon, de maan en de sterren. De voormiddag verliep zoals thuis, met het priesterschap en de jonge vrouwen, de zondagsschool en de avondmaalsvergadering. De lessen werden buiten gegeven, want Adam had een warme zon getekend! Die zondag werden er nog schriftspelen gedaan en de jeugd kon ervaren dat schriftstudie zo saai nog niet was. De bezinningstocht in twee groepen was voor velen een aangename meditatie. Tot slot van de dag kwam zendings-

president Ward een haardvuuravond geven, waar een ieder van genoot.

's Maandags speelde Adam met water en zand. En iedereen kon zich die dag uitleven in terreinspelen, bosspelen waar een heuse boef gezocht werd, en knutselen. Het materiaal dat zuster Jansen meegebracht had, sprak tot ieders verbeelding.

De volgende dag bracht Adam de natuur tot leven en dat betekende een dagtocht! Onder zuchten en zweten (want het was warm) werd de Limburgse natuur bewonderd, en alleen het vooruitzicht op een koele duik deed iedereen volhouden.

's Avonds kon men zijn kennis en vaardigheid nog eens testen in een fantastische quiz van Patrick.

Woensdag tekende Adam dieren. In de voormiddag werden er estafetten gedaan in verband met dat thema. Dat er pestvogels bestaan, bewees deze sport. De jongens vertrokken 's middags op een hike (de meisjes waren wel verbaasd

hoeveel eten er werd meegesleurd!), de meisjes gingen zendingswerk doen in het dorp en elk groepje had wel iets beleefd. Die avond was het rustig in de kampplaats zonder de jongens. Zouden zij hetzelfde gedacht hebben? Toen de meisjes de volgende dag wakker werden, tekende Adam mensen. En hoe groot was de verbazing dat er een klein tentje midden op het grasveld stond. Wat giechelen en wat sluipen en wat bleek? . . . Een groep jongens had het noorden niet kunnen vinden, en waren op hun schreden teruggekeerd.

In de namiddag was de kampplaats weer volzet en de meisjes moesten de avonturen van de jongens in geuren en kleuren horen. Zuster Lepinoy kwam 's avonds een volksdans aanleren. Amaai! Was dat een pottegestamp!

Die avond kwam ook de 'politie' op bezoek en iedereen werd ingezet in een reuzespeurtocht naar een koffertje en een halve gare. Tot op het laatste moment waren er die meenden dat alles 'echt' was. Tof nachtspel, hoor!

De volgende dag was dan de laatste volle kampdag en dan zou Adam feest vieren. Broeder Noot kwam nog even serieuze kost vertellen, maar dan was het lachen geblazen. Het kampvuur was echt gezellig en de sfeer riep om nog. Maar ja, aan alle liedjes komt een eind . . . Zaterdag was dan een dag van opruimen, maar toch spande Adam nog een regenboog, van ons naar elkaar en van ons naar God. Een fijne getuigenisvergadering sloot het JM/JV-kamp 1987 af.

Bedankt lieve kookmoeders voor jullie lekkere maaltijden (en lessen in het afwassen), bedankt leiders en leidsters voor jullie inzet en vriendschap, bedankt JM/JV-ers voor jullie sportiviteit en liefde. Het was heerlijk, soms moeilijk, maar we hebben alles vast en zeker weer een heleboel geleerd!

Sportmiddag Nijmegen

Op een zonnige zaterdagmiddag in augustus organiseerde de 45 leden tellende Gemeente Nijmegen een sportmiddag voor het jeugdwerk, waar maar liefst 35 kinderen aan meededen. Onder leiding van jeugdwerkpresidente zr. Reimer, met broeder Reimer als coördinator van het geheel, zetten de kinderen hun beste beentje voor bij onderdelen als hoog- en verspringen, zaklopen, hindernisbaan, hardlopen, kogelstoten en evenwichtsbalk. Toen alle onderdelen afgewerkt waren, vond zuster Reimer dat alle kinderen iets verdiend hadden voor hun goede prestaties en overhandigde aan elke deelnemer een oorkonde en een cadeautje. Dat de meeste kinderen na zo'n enerverende middag toch nog heel wat energie over hebben, ondervonden de broeders Hans Noot en Max van der Put die, nadat ze uiteindelijk gevangen waren, met zo'n vijftien kinderen tegelijk mochten stoeien. Mede door het smulfestijn ter afsluiting van de middag, ging iedereen voldaan naar huis om daar nog eens in geuren en kleuren over de gebeurtenis van de dag te vertellen.

Genealogische catalogus gecomputeriseerd

Na acht jaar lang de op kaartjes vastgelegde catalogus van de genealogische bibliotheek in Salt Lake City in de computer te hebben ingevoerd, werd op 15 juli j.l. het laatste kaartje verwerkt. Bezoekers van deze bibliotheek zullen nu van deze catalogus gebruik kunnen maken om genealogische informatie te vinden. Ook de honderden afdelingsbibliotheken van de kerk zijn gebaat bij deze gecomputeriseerde catalogus, daar nieuwe gegevens snel op microfiche overgebracht kunnen worden. Broeder David M. Mayfield, hoofd van de bibliotheek, vertelde dat er in totaal 1 miljoen man-uren voor nodig waren om de gehele catalogus in de computer in te voeren.

Jubileum banket

Ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de kerk in Engeland, werd er op 24 juli j.l. in Londen een banket gegeven voor autoriteiten van de kerk en bijzondere genodigden. Aanwezig op het banket waren onder meer president Ezra Taft Benson en zijn eerste raadgever, president Gordon B. Hinckley. Onder de bijzondere gasten bevonden zich voormalig premier Edward Heath en Sir Rhodes Boyson, lid van het parlement en voormalig lid van het kabinet van mevrouw Thatcher. Tijdens het banket werd een video afgespeeld, waarop de president van de Verenigde Staten,

Ronald Reagan, de kerk in Engeland gelukwensde met deze mijlpaal en op de grote bijdrage wees die de Engelse immigranten hebben geleverd aan de ontwikkeling van het westen van de Verenigde Staten. Na het banket reisden de algemene autoriteiten (dertien in totaal) naar verschillende plaatsen in het Verenigd Koninkrijk voor conferenties, de inwijding van monumenten op plaatsen van bijzonder historisch belang (o.a. bij de rivier de Ribble, waar de eerste Engelse bekeerlingen gedoopt werden), en haardvuuravonden.

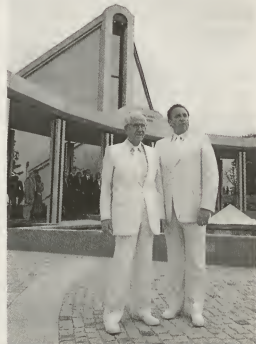
President Benson 88

Op 4 augustus j.l. werd president Ezra Taft Benson 88 jaar, een feit dat met een receptie in het hoofdkantoor van de kerk werd gevierd. Na felicitaties in ontvangst te hebben genomen en toegezongen te

zijn (waarbij hij enkele liederen enthousiast meezong) beëindigde president Benson zijn verjaardag met een maaltijd bij familie en een bezoek aan een theater in Salt Lake City.

Nogmaals de Frankfort-tempel

Onlangs ontving de redactie van Kerknieuws deze foto's van president Benson en president Monson, genomen tijdens het leggen van de sluitsteen van de Frankfort-tempel op vrijdag 28 augustus j.l. We wilden ze u niet onthouden.

In deze zendingenpagina's een verslag van twee teruggekeerde zendingen: zuster Petra Kwast uit de Gemeente Alkmaar, die een zending in het Zendingengebied Amsterdam Nederland vervulde, en Ernst Mollemans uit de Wijk Eindhoven, die in het Zendingengebied Londen Engeland werkzaam was.

Petra Kwast

Vanaf het moment dat ik lid van de kerk werd (en zelfs daarvoor al) vond ik het erg fijn om zendingswerk te doen, maar toen een van mijn vriendinnen als ringzendinge geroepen werd, kreeg ik het verlangen om nog meer met zendingswerk bezig te zijn. Op een keer, toen ze naar een zendingsvergadering was geweest, vertelde ze dat president Ward, de zendingspresident, had gezegd dat hij graag zusters wilde hebben voor een twee-weekse zending. Ze zei dat ze me maar vast had opgegeven! Ik heb toen met de gemeentepresident gesproken, en hij zei dat hij het gevoel had dat het beter was om me op een full-time zending te roepen. Daar moest ik toch wel even over nadenken, maar na een maand nadenken wist ik het wel: ik wilde graag op zending, want ik hield veel van mijn Hemelse Vader en wilde Hem graag dienen.

Het is echt een geweldige ervaring om een full-time zending te vervullen. Als je ervoor open staat kun je vaak de Heilige Geest voelen, soms op de vreemdste momenten. Als we op straat werkten gebeurde het regelmatig dat we het gevoel kregen om naar die bepaalde omgeving te gaan, of aan bepaalde mensen een Boek van Mormon te geven. Een dergelijke ervaring had ik bijvoorbeeld ik Leeuwarden. We zochten iemand op, maar ze was niet thuis. We lieten een briefje achter om te vertellen dat we geweest waren, en toen kreeg ik het gevoel dat we naar een heel andere gedeelte van de stad moesten gaan. Hoewel het een eindje lopen was gingen we er toch naartoe. Na een paar uur langs de deuren te zijn gegaan, werden we door een vrouw binnengelaten en hadden we

Zr. Kwast (rechts) met collega in park.

een heel goed gesprek met haar. We lieten een Boek van Mormon achter en we waren erg blij dat we toch de moeite hadden genomen om naar dit deel van de stad te lopen. Een andere prachtige ervaring is als een onderzoeker als verjaardagscadeautje vertelt dat hij gedoopt wil worden. Ik zal niet gauw weer zo'n mooi verjaardagscadeau krijgen!

Tegen de tijd dat deze *Ster* verschijnt ben ik al weer thuis, en ik wil zeggen dat ik m'n Hemelse Vader erg dankbaar ben dat ik op zending kon gaan. Ik ben ook erg dankbaar voor alle liefde en hulp die ik

ontvangen heb en voor alle mensen die voor mij gebeden hebben. Ik wil graag mijn getuigenis neerschrijven dat ik weet dat God leeft en dat het Boek van Mormon waar is. De belofte die in Moroni 10:3-5 staat is een uitdaging voor iedereen; op die manier kunnen alle mensen weten dat De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen waar is. Zo ben ik ook te weten gekomen dat deze kerk waar is. Ik kan echt iedereen aanraden om op zending te gaan, je zult er geen spijt van krijgen.

Petra Kwast

Ernst Mollemans

Ik had het voorrecht om twee jaar in het Zendingsgebied Londen-Zuid te werken en daar het evangelie met veel verschillende mensen van verschillende rassen te delen. Toen ik nog jong was, vroeg ik me vaak af wat een zending was en hoe ik me erop kon voorbereiden. Nu ik terug ben van zending, weet ik dat het een van de belangrijkste periodes in iemands leven is, en hoewel ik geprobeerd heb om me goed voor te bereiden, kunnen wij dit nooit te goed doen.

We moeten zorgen dat we goed in conditie zijn, we moeten ons financieel voorbereiden en er alles aan doen om zelf zoveel mogelijk van onze zending te kunnen betalen. Als we van jongs af aan hiervoor sparen, zal de Heer ons helpen en krijgen we een ware zendingsgeest. De belangrijkste voorbereiding is natuurlijk je geestelijke voorbereiding. Vooral deze voorbereiding is nodig, want zendelingen hebben het lang niet altijd gemakkelijk en er wordt veel van ze vereist: vroeg opstaan, hard werken en altijd in overeenstemming met de Geest leven.

Het evangelie delen is lang niet altijd gemakkelijk. Ik heb vaak om moed en

Ouderling Mollemans bij de Tower Bridge.

kracht moeten bidden om zonder angst mijn naaste aan te spreken en over het evangelie te gaan praten, maar als we deze angst overwinnen voelen we vreugde en krijgen we juist een groot verlangen om het evangelie met iedereen te delen. Iedere zending vindt het erg om afgewezen te worden, maar deze 'pijn' verdwijnt naarmate onze liefde voor onze medemens groeit en we zien hoe we, door te volharden, succes hebben. Hoe harder we ergens voor moeten werken, hoe meer vreugde het ons geeft. Een van de grootste zegeningen van een zending is dat we onszelf en onze Meester Jezus Christus beter leren kennen. Waar Christus ook kwam deelde Hij het evangelie met anderen. Willen wij als Christus worden, dan zullen ook wij het evangelie moeten delen. Als zendingel voelde ik me vaak geestelijk verbonden met mijn medemens, iets wat de reine liefde van Christus in ons doet groeien. Het is uit liefde dat Christus voor ons stierf, het is uit liefde voor mijn medemens en voor Jezus Christus

dat ik op zending ben gegaan.

Ik hoop iedere jongeman die de kans heeft om een zending te vervullen, dit ook zal doen. Ik hoop dat ieder lid ernaar zal streven om het evangelie met zijn naaste te delen. Wij hoeven onze vrienden niet te onderwijzen, dit kunnen we aan de zendelingen overlaten, zij zijn er speciaal voor geroepen; wij hoeven slechts mensen voor te bereiden op hun lessen.

Ik weet dat Christus leeft, en ik hoop dat wij uit liefde voor Hem het herstelde evangelie met anderen zullen delen.

Ernst Mollemans

Ouderling Mollemans (links) met dopelinge en collega.

José Cadillo Albarnoz
Zendingsgebied Amsterdam Nederland
Noordse Bosje 16
1211 BG HILVERSUM
Nederland

Ronny van de Berge
England Manchester Mission
Paul House, Stockport Road
Timperley, Altrincham
Cheshire, WA 15 7 UP
England

Daniël Beijerling
England London South Mission
484 London Road, Mitcham
Surrey CR4 4ED, England

Jupp Boom
England Leeds Mission
Technocentre Station Road
Horsforth, Leeds LS 18 5 BJ
Yorkshire, England

Martin Broekzitter
England London South Mission
484 London Road
Mitcham, Surrey CR4 4ED
England

Ruud den Brouwer
New York New York Mission
2 Lincoln Square,
New York, New York 10023
U.S.A.

Mark Brouwer
Florida Lauderdale Mission
1350 N.E. 56th Street
Fort Lauderdale, Florida 33334
U.S.A.

Br. en zr. A. van Dam
Klinkmakerhof 471
7326 CN APELDOORN
Nederland

Mark Decker
Arizona Tempe Mission
P.O. Box 27056
Tempe, Arizona 85282
U.S.A.

Roger Elfert
South-Africa Johannesburg Mission
P.O. Box 1517
Florida 1710
Zuid-Afrika

Liesbeth Gout
England Leeds Mission
Technocentre Station Road
Horsforth, Leeds
Yorkshire LS 18 5 BJ
England

Esther de Haan
England Coventry Mission
4 Copphall House
Stationsquare
Coventry, West Midlands CV12 SF0
England

zr. M. Heemskerk
England Manchester Mission
Paul House, Stockport Road
Timperley, Altrincham
Cheshire, WA 15 7 UP
England

Michael Jansen
England Bristol Mission
Southfield House
2 Southfield Road
Westbury on Trym
Bristol BS9 3BH
England

Wim Methorst
Michigan Dearborn Mission
33505 State Street, suite 101
Farmington, Michigan 48024
U.S.A.

Herman Michèly
Florida Tampa Mission
P.O. Box 151685
Florida 33684
U.S.A.

Paul Muntinga
Idaho Boise Mission
3295 Elder Street, suite 153
Boise, Idaho 83705
U.S.A.

Derk-Jan Oddens
England Bristol Mission
Southfield House
2 Southfield Road
Westbury on Trym
Bristol BS9 3BH
England

Frank Oddens
England Bristol Mission
Southfield House
2 Southfield Road
Westbury on Trym
Bristol BS9 3BH
England

Bart van der Put
England Coventry Mission
4 Copphall House
Stationsquare
Coventry, West Midlands CV1 2PP
England

David van der Put
England London South Mission
484 London Road
Mitcham, Surrey CR4 4ED
England

Martin Tenthof van Noorden
Philippines Davao Mission
P.O. Box 494
Davao City 9501
Filipijnen

*Mocht er een adres ontbreken
cq. verkeerd vermeld staan,
a.u.b. bericht aan het Kerkelijk
vertaalbureau, postbus 224,
3430 AE NIEUWEGEIN,
Nederland.*

ENKELE GEDACHTEN OVER HET HUWELIJK

Ouderling Theodore M. Burton
van het Eerste Quorum der Zeventig

Naar mijn mening wordt een van de prachtigste liefdesverhalen uit de geschiedenis zelden als zodanig onderkend. Zelfs al heeft u het verhaal gelezen, dan zag u er waarschijnlijk helemaal geen liefdesverhaal in.

Ik heb het over Adam en Eva. Toen Adam op aarde werd geplaatst, was hij fysiek en mentaal een volmaakt wezen, geschapen naar het beeld van God. Maar Adam had een fundamentele zwakheid. Hij kon zich zijn herkomst niet meer herinneren en wat hij wist voor hij naar de aarde kwam was uitgewist. Hij moest alles opnieuw leren.

Toen Adam was geschapen, zei de Vader tegen de Zoon: „Het is niet goed, dat de mens alleen zij. Ik zal hem een hulp maken, die bij hem past” (Gen. 2:18).

Eva werd geschapen en werd Adams metgezel en vrouw. En omdat de dood op dat moment nog niet in de wereld was gekomen, was hun huwelijk bestemd om tot in alle eeuwigheid voort te duren.

Het grote liefdesverhaal

Toen Adam Eva zag, die verheven vrouw die als zijn echtgenote aan hem was verzegeld, was hij vervuld

van liefde voor haar, want zij was symbolisch uit de rib naast zijn hart gevormd. Hij zei: „Dit is nu eindelijk been van mijn gebeente en vlees van mijn vlees; deze zal 'mannin' heten, omdat zij uit de man genomen is” (Gen. 2:23). Over zulke huwelijken zei de Heer: „Zo zijn zij niet meer twee, maar één vlees. Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheidt de mens niet” (Matt. 19:6).

Iets waar de kerkleiders zich wat betreft het huwelijk erg zorgen om maken, en vooral wat betreft het tempelhuwelijk en de verzegeling, is de lichtvaardigheid waarmee sommige leden deze heilige en eeuwige orde aanvaarden. Het lijkt erop dat teveel mensen een tempelhuwelijk aangaan met het idee dat het weinig verschilt met andere huwelijksverbanden. Maar een tempelhuwelijk wordt voltrokken krachtens een bijzonder priesterschapsgeseg van God.

Het is dus een heilige verordening die zeer serieus opgevat moet worden. Een tempelhuwelijk moet voor eeuwig duren.

Het verschil tussen liefde en haat

Veel kerkleden zien niet de heiligheid van het verbond van het tempelhuwelijk in. Het is niet alsof ze

zeggen: „Als dit huwelijk fout gaat, kunnen we altijd nog een andere kant op. Als ik moe wordt van m'n partner, kan ik deze verzegeling laten annuleren en het nog een keer proberen met een andere partner!”

Als we met die instelling een celestiaal huwelijk aangaan, zal de liefde die de basis vormde voor die relatie vroeg of laat omslaan in afkeer, misschien zelfs haat.

Hoe dooft liefde in een huwelijk uit? Laten we eens kijken naar het verschil in instelling en handelswijze van Jehova en Lucifer. Zij vertegenwoordigen het verschil tussen liefde en haat.

Jezus dacht niet alleen aan zichzelf, maar had het bredere perspectief van ware liefde, dat ook de Vader heeft. Jezus dacht niet alleen aan zijn eigen belangen, maar ook aan anderen en aan wat Hij voor hen kon doen. Jezus wist dat het plan van zaligheid van de Vader essentieel was voor de groei en ontwikkeling van de mensheid. Op onzelfzuchtige wijze bood Hij aan zijn eigen toekomstige aardse leven voor ons te geven als onze Verlosser.

Aan de andere kant dacht Lucifer alleen aan zichzelf. Hij dacht dat hij meer over het leven wist dan God de Vader. In zijn arrogantie en ijdelheid wilde hij ons dwingen om rechtvaardig te zijn, of we dat nu wilden of niet. Haat begint bij zelfzuchtigheid, en het is zeker dat satans zelfzuchtigheid tot haat leidde.

Geloven in het evangelie

Dit zelfzuchtig plan is het satanische evangelie dat Lucifer tegenwoordig predikt en dat zovelen misleidt. Mensen die het aanvaarden zien de valstrikken ervan niet. Het is een evangelie van tegenwerking dat omhoog haalt, vernietigt, denigreert en dingen lelijk maakt. In het huwelijk leidt het ertoe dat gezinnen uiteengescheurd worden door ruzie, verdeeldheid en godeloosheid.

Jezus zei simpelweg: „Geloof!” Geloven in het evangelie is het verschil tussen mooi en lelijk, tussen liefde en haat, tussen eeuwige vreugde en eeuwig verdriet. Wat een verschil als men tijdens de verkering en in het huwelijk gelooft oefent!

Willen wij het belang van een tempelhuwelijk begrijpen, dan moeten we eerst met heel ons hart geloven dat we geestelijke kinderen van God zijn. Het is strikt noodzakelijk dat we beseffen dat we allen van godde-

lijke afkomst zijn, dat God een realiteit is en dat Hij leeft.

Ten tweede moeten we bedenken dat Jezus Christus onze gezalfde Heiland is. Hij houdt zoveel van ons allemaal dat Hij zijn leven gaf voor onze zonden, op voorwaarde dat wij ons bekeren en ons heiligen. Zijn leven was het toonbeeld van onzelfzuchtige toewijding.

Een leven dat op die manier geleid wordt is ook het fundament voor zowel de verkering als het huwelijk. In het huwelijk wil de ware liefde van Christus zeggen dat we onze man of vrouw op onzelfzuchtige wijze dienen.

Een belangrijke vraag in het huwelijk

Daarnaast verwacht onze Hemelse Vader van ons dat we verstandig zijn. Als je een eeuwige partner uitkiest om mee te trouwen, moet je niet overhaast zo'n belangrijk verbond sluiten en eerst je partner zo goed mogelijk leren kennen als redelijkerwijs mogelijk is.

Trouwen met iemand die je nog maar kort kent is zeer onverstandig. Het geloof van die persoon, en het jouwe, moet eerst op de proef gesteld worden. Is die persoon eerlijk en betrouwbaar in het nakomen van zijn of haar verplichtingen? Met andere woorden, kan hij of zij vertrouwd worden? Dit is een belangrijke vraag in het huwelijk, want iemand te vertrouwen is meer dan van iemand te houden.

Je moet iets te weten komen over de achtergrond van je partner en zijn of haar familie. Je moet zien welke gewoonten en idealen die persoon heeft en welke ervaringen hij heeft gehad. Je moet iets te weten komen over de omgeving waarin die persoon is grootgebracht. Trouwen met iemand die problemen heeft met eerlijkheid of het woord van wijsheid, *met het idee die persoon door het huwelijk te veranderen*, blijkt zelden goed af te lopen. Als iemand zich moet bekeren, moet dat voor het huwelijk gebeuren, niet daarna. En de verandering die er dan plaatsvindt moet zo volledig zijn, dat er weinig kans bestaat dat die oude gewoonten in het huwelijk weer de kop opsteken.

Mishandeling is nog een probleem dat vaak voortkomt uit iemands jeugd. Als kinderen die lichamenlijk mishandeld zijn trouwen, hebben ze de neiging hun eigen kinderen lichamenlijk te mishandelen, tenzij de gezende invloed van de Heiland hun een andere weg heeft getoond. Hetzelfde geldt voor andere vormen van misbruik. Kinderen die het slachtoffer zijn

geworden van incest maken in hun huwelijk maar al te vaak hun eigen kinderen het slachtoffer van dergelijke praktijken.

Klaar voor het huwelijk

Nog een oorzaak van ongelukkige huwelijken is onvolwassenheid. Als mensen op te jonge leeftijd met elkaar trouwen, zijn ze lichamelijk, mentaal of financieel nog niet klaar voor de druk die het huwelijk soms met zich mee kan brengen. Naarmate het gezin zich uitbreidt, gaan de plichten en taken van het ouderschap steeds zwaarder op de vader en moeder wegen. Onder dergelijke moeilijke omstandigheden komt een jong echtpaar er snel achter dat zelfs voorgegeven liefde, lichamelijke aantrekkingskracht en romantische ideeën niet het inkomen verschaffen waarvan men kan leven, de voedzame maaltijden, en de reserves om noodsituaties op te vangen. Als je klaar bent voor het huwelijk, dan kan het een verheven, heerlijke ervaring zijn. Maar als je onvolwassen en er nog niet klaar voor bent, kan het huwelijk een ramp zijn.

Waar ik te maken kreeg met stukgelopen huwelijken is me één ding opgevallen: een echtscheiding is zelden de oplossing voor huwelijksproblemen. Het hartzeer waarmee het uiteenvallen van een gezin gepaard gaat is een van de grootste tragedies van onze moderne samenleving. De omvang van de traumatische gevolgen van echtscheiding voor kinderen is haast niet in te schatten. Kinderen van gescheiden ouders worden vaak zo haatdragend dat ze bitter en ongelukkig de volwassenheid ingaan. Als ze zelf trouwen, zijn hun herinneringen aan de moeilijkheden, ruzies en het hartzeer dat ze in het huwelijk van hun ouders zagen, struikelblokken op hun weg naar geluk in hun eigen huwelijk.

Niemand „wint“

Scheiding brengt ook andere problemen met zich mee. Financiële regelingen zijn meestal niet toereikend om voor een gezin te zorgen, en vaak is het voor gescheiden vrouwen moeilijk om voor hun kinderen te zorgen; wrok en verdriet volgen snel. Bij scheiding „wint“ er eigenlijk niemand, en het is zelden een oplossing voor huwelijksproblemen.

De zware taak van huwelijksconsulenten bestaat meestal hierin dat ze man en vrouw moeten helpen een uitweg te zoeken uit de haat en wrok die hun huwelijk is binnengesloten. De oplossing is bijna altijd bekering en vergeving. Wrok en boosheid leiden tot tragische daden.

O, konden mensen maar leren vergeven! Ik verwijs vaak naar Leer en Verbonden, afdeling 64, vers 9: „Daarom zeg ik tot u, dat gij elkander dient te vergeven: want hij, die zijn broeder zijn overtredingen niet vergeeft, staat veroordeeld voor de Here, want in hem verblijft groter zonde.“

We moeten denken aan Jezus' liefde, die ons leerde om lief voor elkaar te zijn. Hij zei: „Want indien gij de mensen hun overtredingen vergeeft, zal uw hemelse Vader ook u vergeven; maar indien gij de mensen niet vergeeft, zal ook uw Vader uw overtredingen niet vergeven“ (Matt. 6:14–15).

Lief zijn voor elkaar kan de liefde weer laten opbloeien

Wanneer, o wanneer zullen we leren dat liefde haat kan overwinnen en dat goede wil en nederigheid liefde weer kunnen laten opbloeien?

Aan hen die, buiten hun schuld om, nooit een metgezel hebben gehad, of aan hen die hun metgezel door de dood of door scheiding of ontrouw verloren hebben, wil ik graag de volgende raad geven. Wanhoop niet, en denk niet dat alles verloren is! Bedenk dat u kinderen van God bent. Oefen geloof in uw

Hemelse Vader. Maak u geen zorgen over wat er met u na de dood zal gebeuren. Maak u geen zorgen over wie met u zal trouwen of wie uw kinderen zal ontvangen die onder het verbond werden geboren. De dood is geen hinderpaal bij de oplossing van vaak zeer moeilijke problemen.

Onze grootste zorg in dit leven hoeft alleen te zijn dat we Christus zo goed mogelijk navolgen. Als we ons leven lang volharden in liefde en vergeving, dan kan dat prachtige verhaal, dat hier op aarde bij Adam en Eva begon, ook ons verhaal zijn. □

Dit is een aangepaste versie van een toespraak die gehouden werd aan de Brigham Young University, Provo, Utah.

„Toen ik mijn handen op zijn hoofd legde, vertelde de Geest me heel duidelijk, dat hij een van de groten in de oorlog in de hemel geweest was.“

CARLOS D'ANGELO: IK WEET DAT ALS

Hector H. Peruzzotti

Voordat men beproefd wordt door God, moet men eerst leren gehoorzamen. In de meeste gevallen zijn onze zogenaamde beproevingen de gevolgen van onze eigen domme handelingen of van het verzaken van de geboden.”

Als u bij het voorbijgaan van een groepje mensen deze uitspraak zou horen, zou uw oog onwillekeurig op de spreker vallen: Carlos D'Angelo. Hoewel hij van nature bescheiden is, wordt Carlos voortdurend omringd door vrienden en leden in (leiders)vergaderingen van de Ring Mar del Plata Argentinië.

Ofschoon hij pas tweeëndertig is, heeft hij deugden ontwikkeld die velen onder ons ook zouden willen hebben, waaronder een sterk getuigenis van het evangelie van Jezus Christus.

Carlos D'Angelo heeft veel gedaan om zo'n sterk getuigenis te krijgen en hij heeft het nog wel in fysieke duisternis moeten doen. Hij werd geboren met groene staar, waardoor hij op tienjarige leeftijd volkomen blind was. „Ik denk dat ik goed ingespeeld heb op mijn blindheid en deze geaccepteerd heb,” zegt hij, „maar de houding van de familie is ook belangrijk – wat zij willen voor het gehandicapte kind, wat zij doen om hem aan te moedigen door te gaan en zijn hoofd niet te laten hangen.”

Omdat Carlos' ouders beiden doofstom waren, werd

IK HET PROBEER, IK GEZEGEND WORD

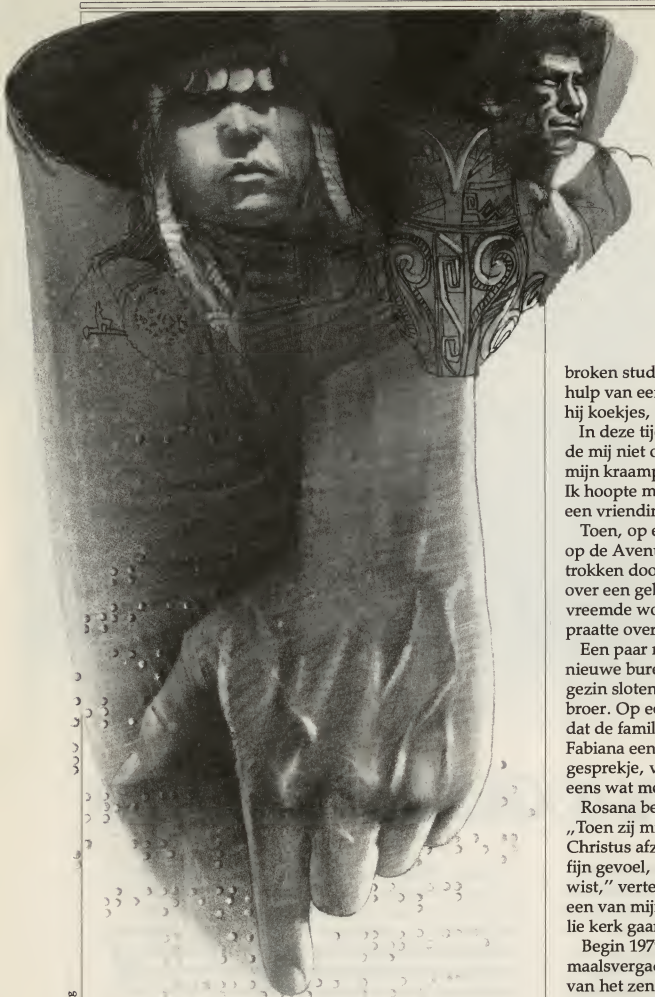
hij door zijn tante mee naar de dokter genomen. „Zij kon het allemaal beter uitleggen dan papa of mama,” legt Carlos uit. „Ook hielp zij als ik naar het blindeninstituut in Buenos Aires moest.”

Carlos had een moeilijk jaar op het instituut. De overgang van zijn vertrouwde omgeving naar een kil instituut zonder bekende geluiden en grenzen was een kwelling. Het lukte hem niet zich met de nieuwe situatie te verzoenen. Na een jaar keerde hij terug naar huis.

Carlos bleef er evenwel van dromen, dat hij op een dag zijn opleiding zou kunnen afmaken. Hij zegt daarover: „Het verlangen te weten, te begrijpen wat er om je heen en verder weg gebeurt, brengt je ertoe elke beperking te doorbreken.”

Zodra hij thuis was van het instituut ging Carlos werken – eerst brieven rondbrengen voor een kredietbank, daarna werd hij boodschappenjongen bij een reclamebureau, vervolgens kneedde hij klei in een pottenbakkerij. Met zijn verdiensten kon hij wat kleine aankopen voor zichzelf doen, onder andere een radio. Ook kocht hij een warmwaterinstallatie voor het huis, dat zijn ouders aan het bouwen waren. „Het kostte mij al mijn spaargeld,” herinnert hij zich. Het was een ommekeer in Carlos' leven. „Ik kon iets voor anderen doen. Ik had ervoor gezorgd dat de familie warm water had. Dat gaf mij een heel goed gevoel, ik voelde me nuttig, een gelijke.”

Deze gevoelens wierpen nog meer vruchten af. Zijn hernieuwde vertrouwen zette hem ertoe aan zijn afge-

broken studie op te pakken. Ook opende hij, met behulp van een oom en tante, zijn eigen kraampje waar hij koekjes, snoeppgoed en sigaretten verkocht.

In deze tijd leefde Carlos bij de dag. „Ik bekommerde mij niet om de toekomst,” zegt hij. „Ik werkte, had mijn kraampje en maakte plannen het uit te breiden. Ik hoopte misschien eens een meisje te ontmoeten, een vriendin te hebben, meer ook niet.”

Toen, op een middag, hij stond met zijn snoepkraam op de Avenue Pedro Luro, werd Carlos' aandacht getrokken door een radiobERICHT. „Er werd gesproken over een gebiedsconferentie. De man zei een paar vreemde woorden zoals *ouderling* en *Melchizedek* en hij praatte over een profeet; dat trok mijn aandacht.”

Een paar maanden later kreeg de familie D'Angelo nieuwe burens, de familie Betuzzi. De dochters in dit gezin sloten vriendschap met Carlos en zijn jongere broer. Op een dag vroeg Carlos' broer: „Carlos, wist jij dat de familie Betuzzi mormoon is?” Toen Rosana en Fabiana eens bij zijn kraam langskwamen voor een gesprekje, vroeg hij: „Tussen twee haakjes, vertel me eens wat mormonen zijn.”

Rosana begon het evangelie aan Carlos uit te leggen. „Toen zij mij vertelde dat God de Vader en Jezus Christus afzonderlijke wezens waren, gaf mij dat een fijn gevoel, alsof mij iets bevestigd werd dat ik allang wist,” vertelt Carlos lachend, „daarna stelde ik nog een van mijn vragen: 'Vertel me eens, kan ik naar jullie kerk gaan om meer te leren?'”

Begin 1979 bezocht hij voor het eerst een avondmaalsvergadering. Die vergadering stond in het teken van het zendingswerk. Een broeder sprak over het eerste visioen van Joseph Smith, en een ander sprak over het gezinsleven. „Het was allemaal heel anders dan ik mij voorgesteld had, maar het stond me aan.”

Sinds dat eerste bezoek is Carlos D'Angelo de Wijk Monolito trouw gebleven. Een paar weken later woonde Carlos zijn eerste getuigenisvergadering bij. Hoewel hij de zendelingenlessen nog niet gevolgd had, voelde Carlos zich geïnspireerd de nieuwe gevoelens

die hij in zijn binnenste voelde zwellen, te verwoorden. „Ik legde uit dat, hoewel ik geen lid was van de kerk, ik me daar thuis voelde. Ik vertelde de leden dat ik dankbaar was, dat zij mij aanvaardden en dat ik het gevoel had, dat wat ik hoorde, wel eens de waarheid kon zijn.”

De week daarop kreeg hij de eerste les van wijkenzondingsleider Daniel Rodriguez. Een maand later werd Carlos gedoopt. Daniel Rodriguez, die een paar maanden na de doop van Carlos als bisschop van de Wijk Monolito geroepen werd, herinnert zich: „Toen ik Carlos de zendingenlessen gaf gebeurde het een keer, dat hij zich niet lekker voelde. Ik besloot hem een zegen te geven. Toen ik mijn handen op zijn hoofd legde, vertelde de Geest me heel duidelijk, dat hij een van de groten in de oorlog in de hemel geweest was. Dat voelde ik en sprak het uit.”

Voor bisschop Rodriguez is er geen twijfel mogelijk, ook in dit leven is Carlos een van de groten. „Ik heb het altijd geweten. Dat is de reden, dat ik hem, toen ik nog werkzaam was als een zeventig, voorgesteld heb als mijn assistent.” Nadat Carlos het Melchizedeks priesterschap had ontvangen, werd hij geroepen als interim zondingsleider en later als een zeventig. Terzelfder tijd was hij ook uitvoerend secretaris van de wijk. Bisschop Rodriguez herinnert zich: „Carlos liet zien hoe hij het werk toegedaan was door in bijna vier jaar niet meer dan twee of drie vergaderingen te missen, en dat alleen vanwege ziekte.” Met zijn brailleschrijfmachine hield Carlos goed zicht op zijn verantwoordelijkheid. „Hij noteerde en archiveerde alles altijd trouw,” zegt bisschop Rodriguez.

Een paar jaar nadat Carlos tot de kerk was toegetreden, voltooide hij zijn opleiding met goede cijfers. Daarna specialiseerde hij zich met behulp van enkele kerkleden als bibliothecaris voor slechtzienden in La Plata. Nu is hij bezig zijn lang gekoesterde wensdroom in vervulling te laten gaan: hij studeert nu, zodat hij eens geschiedenis kan gaan doceren aan de universiteit.

Broeder Roberto Di Flavia, voormalig raadgever van bisschop Rodriguez, is gewoonlijk Carlos' studiegenoot. Hij, en zijn vrouw Mabel, lezen de lesstof voor die Carlos verbazend gemakkelijk in zich opneemt. Ook nemen zij een paar keer per maand lessen op cassettes op die Carlos thuis kan bestuderen.

Op 29 maart 1986 ontving Carlos zijn begiftiging in de Buenos Aires-tempel. En zij die hem goed kennen, weten dat zijn aangeboren doorzettingsvermogen met de dag sterker wordt.

Zijn vastbeslotenheid vloeit voort uit zijn getuigenis, dat hij uitdraagt wanneer hij daartoe ook maar de kans krijgt. Hij zegt: „Toen ik geroepen werd als een zeventig, ontving ik een grote verantwoordelijkheid: een bijzondere getuige van Jezus Christus te zijn, om te allen tijde van Hem te getuigen. Om dat te kunnen doen moet ik een hele goede relatie met de Heiland hebben. Ik moet Hem goed kennen en ernaar streven volgens zijn leringen te leven. Ik weet dat als ik probeer het goede te doen en de geboden onderhoud, ik gezegend zal worden. Dit staat vast, omdat God, die ons liefheeft, ons het vermogen geeft dat te presteren. Al wat wij hoeven te doen is het te proberen.”

Dit proberen heeft van Carlos een voorbeeld voor velen gemaakt. Broeder Di Flavia brengt het goed onder woorden: „Carlos is niet alleen een theoretisch voorbeeld dat in gesprekken en toespraken tot gemeengoed is geworden, hij is een levend voorbeeld, een kracht die ons ertoe aanzet zijn voorbeeld te volgen en te bereiken wat we allemaal willen bereiken – verhoging bij onze Hemelse Vader.”

Voor de leden in de Ring Mar del Plata Argentinië, die bekend zijn met de toewijding van Carlos D'Angelo, is het vanzelfsprekend dat Carlos eens aan de universiteit zal doceren. Hij zal dan eerst nog de huidige wetgeving moeten omzeilen die verbiedt dat een blinde kan onderwijzen. Maar dat wist hij toen hij met zijn studie begon, hij aanvaardde de uitdaging. Sterker, hij heeft de president van de republiek al aangeschreven.

□

ADVIES VOOR GEHUWDEN INZAKE HUN AANDACHT VOOR ALLEENSTAANDEN

ALLEENSTAANDE
EN GEHUWDE HEILIGEN
KUNNEN DE HANDEN
INEEN SLAAN OM IEDEREEN
TE LATEN GENIETEN
VAN DE ZEGENINGEN
VAN KERKACTIVITEITEN.

Kathleen Lubeck

George Merrill had nooit gedacht dat het hem zou overkomen. Toen hij ringpresident was, en daarna zendingpresident en regionale vertegenwoordiger, had hij het in het leven van anderen zien gebeuren. Maar toch verraste het hem.

Na achtendertig jaar huwelijk stond broeder Merrill er alleen voor. Zijn vrouw was gestorven.

„Je moet het meemaken om te kunnen begrijpen wat het is je vrouw te verliezen,” zegt hij. „We staan er liever niet te lang bij stil, maar het is wel zo dat we van de ene op de andere dag tot de alleenstaandengroep kunnen gaan behoren. Als we daar eens over nadachten, zouden we meer begrip hebben voor de alleenstaanden.” Het is nu drie jaar geleden dat de vrouw van broeder Merrill overleed; hij is inmiddels hertrouwd.

Meer alleenstaanden

Broeder Merrills ervaring is niet uniek. Er komen steeds meer al-

leenstaanden in de kerk, vooral vrouwen. Ongeveer een derde van alle gehuwde kerkleden zullen voor het bereiken van de zestigjarige leeftijd gescheiden of weduwe of weduwnaar zijn. In sommige gebieden is het percentage alleenstaanden zelfs hoger.

„Men is er altijd van uitgegaan dat een huwelijk voor ieder kerklid was weggelegd,” zegt Marie Cornwall, wetenschappelijk medewerkster sociologie aan de Brigham Young University. „Maar steeds meer heiligen der laatste dagen blijven alleenstaand.”

Ook het demografisch profiel van de kerk is aan het veranderen. Het aantal gescheiden leden neemt toe – daardoor stijgt het aantal alleenstaande ouders. Er zijn meer alleenstaande vrouwen dan mannen. En dat betekent dat een aanzienlijke groep actieve vrouwen nooit een man binnen de kerk zal trouwen, en dat geldt in het bijzonder voor die gebieden waar er meer niet-leden dan leden zijn. Aan hen is de keus: niet trouwen of trouwen met iemand

die niet tot de kerk behoort. Voor elke honderd actieve, alleenstaande vrouwen van dertig jaar en ouder in de kerk zijn er slechts negentien actieve alleenstaande mannen.

Het is een hele uitdaging deze grote groepen alleenstaanden te integreren in de traditionele wijken en gemeenten. Geaccepteerd te worden in een wijk of gemeente is belangrijk, ook is het essentieel dat men de kans krijgt andere leden te dienen.

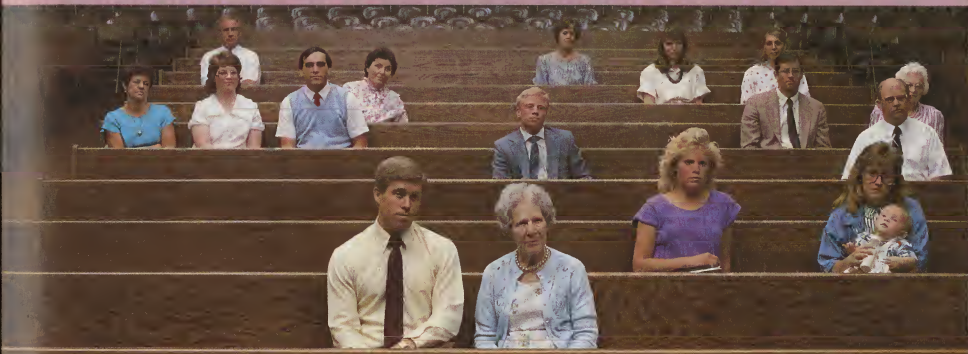
Gevoel van verbondenheid

De eerste stap naar een gevoel van verbondenheid, zegt Jolayne Wilson, wordt gezet wanneer het alleenstaande lid het initiatief neemt. „Als nieuw lid van mijn wijk, maakte ik de eerste week een afspraak met de bisschop. Ik vertelde hem, dat ik klaar stond om een taak te aanvaarden en één te worden met de wijk. Niet lang daarna werd ik geroepen als huisbezoekleidster, waardoor ik de gelegenheid had vele leden beter te

GEHUWDEN

ALLENSTAANDEN

SAMEN

leren kennen. Ik hield echt van die wijk omdat ik er deel van uitmaakte. En de wijkleden verwelkomden mij met open armen. Zij gaven mij het gevoel dat ik waardevol was."

Elizabeth Shaw Smith, lid van een alleenstaandenwijk voordat zij kortgeleden in het huwelijk trad, had dezelfde ervaring. „Als je je vriendelijk opstelt, zullen de mensen je vriendelijkheid beantwoorden. Als je bereid bent je handen uit de mouwen te steken, een taak te vervullen, met mensen te praten, en niet louter aan jezelf te denken, zullen de mensen je aanvaarden."

Hoe kunnen we alleenstaanden het gevoel geven dat zij welkom zijn? Het is moeilijk aan te geven hoe *alle* alleenstaanden behandeld wensen te worden, daar de behoeften verschillen, net zoals dat bij gehuwden het geval is. Toch volgen hierna enkele suggesties die ertoe kunnen bijdragen dat alleenstaanden zich geliefd, geaccepteerd en gewaardeerd voelen, ongeacht waar zij zich mogen bevinden.

1. Behandel alleenstaanden als vrienden, gelijken en volwassenen.

Vriendschap is niet gebonden aan leeftijd, nationaliteit of huwelijke staat. Samenwerking in het evangelie geeft mensen de kans vriendschap te ontwikkelen en gemeenschappelijke interesses na te streven.

Soms kunnen vooroordelen – waar men zich overigens niet van bewust is – echter spelbrekers zijn. Bijvoorbeeld: „Soms gaat men ervan uit dat alleenstaande mannen, in algemene zin, niet

rechtvaardig zijn," zegt Ralph Finlayson, alleenstaand lid.

„Sommige mensen hebben het gevoel dat er toch iets scheelt aan iemand die alleenstaand is. Die houding kan pijnlijk zijn voor een alleenstaande. Bijna alle alleenstaanden, ook mannen, geven de voorkeur aan een goed huwelijk."

„Ik ken een man, vader van vijf kinderen, die, nadat hij gescheiden was, uit zijn roeping ontheven werd," zegt broeder Merrill. „De man voelde zich verworpen; hij had het gevoel dat er zelfs niemand naast hem wilde zitten."

2. Roep alleenstaanden voor kerkfuncties.

„Het is van belang de alleenstaanden, die waardig en geschikt zijn, tot zinvolle functies te roepen," zegt broeder Merrill. „Zij behoren de kans te krijgen zinvol bezig te zijn."

„In mijn ring hebben we alleenstaande raadgevers in bisdommen, verschillende alleenstaande hogeraadsleden en alleenstaande presidenten van hulporganisaties," zegt zuster Smith. „Onze priesterschapsleiders weten uit ervaring, dat alleenstaanden van waarde, bekwaam en zeer vindingrijk zijn."

3. Betrek alleenstaanden in wijk- en ringactiviteiten.

Soms worden alleenstaanden over het hoofd gezien en niet uitgenodigd voor wijk- of quorumfeestjes, tempelreizen of andere activiteiten. En als zij wel uitgenodigd zijn, is het alleen bezoeken van de activiteit voor velen een te hoge drempel.

„Als het ouderlingenquorum of de hogepriestersgroep een feestje organiseert, behoort men aan de alleenstaanden in hun quorum of groep te denken en ze uit te nodigen," zegt broeder Merrill. „Ook is het van belang dat u ze vraagt met u en uw vrouw naar het feestje te gaan. Soms aarzelen zij alleen te gaan, of denken zij dat de activiteit alleen voor gehuwde paren is."

Broeder Merrill legt uit dat de behoeften van alleenstaanden toch verschillen van die van echtparen. „We behoren ervoor te zorgen dat zij op zinvolle wijze contacten kunnen leggen met andere

alleenstaanden. Conferenties, haaruuravonden en sociale activiteiten zijn uitstekend, maar ook moeten alleenstaanden de kans hebben samen werkzaam te zijn, net zoals echtparen."

4. Sta stil bij het feit dat vele volwassen leden niet getrouwd zijn

"Wij zijn een kerk, die zich richt op het gezin, en zo hoort het ook te zijn," zegt broeder Merrill, „maar vaak zeggen en doen we ongewild iets dat de alleenstaanden wegjaagt."

In een wijk werden alleen echtparen gevraagd voor het uitspreken van de gebeden in de avondmaalsvergadering. In een andere werd bekendgemaakt dat er volleybalwedstrijden waren voor „volwassenen" en voor „alleenstaanden". In andere wijken richten de leerkrachten in de ZHV en quorums zich in hun lessen vaak tot hen die getrouwd zijn.

Een alleenstaande vrouw van achter in de dertig, ziet bijzonder op tegen de tempelaanbevelingsgesprekken met haar ringpresidium, omdat haar altijd gevraagd wordt: „U bent een aantrekkelijke vrouw, waarom bent u dan nog niet getrouwd?" Die vraag wordt gevolgd door andere specifieke vragen over haar saai maatschappelijke leven. Dat is pijnlijk – ze zou graag getrouwd zijn, maar dat is een keuze die niet aan haar is.

Marie Cornwall legt uit: „Zoals kinderloze echtparen de fijngevoeligheid waarderen van mensen die hun niet constant vragen waarom ze geen kinderen hebben, waarderen de alleenstaande leden de fijngevoeligheid van mensen die hen niet steeds vragen naar de

redenen van hun ongehuwde status."

5. Denk aan de behoeften van alleenstaanden.

„Alleenstaanden hebben mogelijk meer aandacht nodig dan het gemiddelde echtpaar. Veel alleenstaanden treffen bij thuiskomst een leeg huis aan. Wellicht hebben zij iemand nodig waarmee ze wat leukes kunnen doen of waarmee ze kunnen praten," merkt broeder Merrill op.

Vele alleenstaanden hebben in het bijzonder zorgzame huisbe-

zoeksters of huisonderwijzers nodig. Een alleenstaande moeder, bijvoorbeeld, zou behoefte kunnen hebben aan huisonderwijzers waaraan een tienerzoon zich kan spiegelen en die hem uitnodigen voor sportactiviteiten en feestjes. Alleenstaande vaders, bij wie de kinderen wonen, zullen wellicht hulp nodig hebben bij zaken die zij niet alleen afkunnen; zij die van hun kinderen gescheiden zijn kunnen zich onnoemelijk eenzaam voelen.

„Gehuwde mensen denken vaak dat alleenstaanden weinig verantwoordelijkheid hebben en een eenvoudig bestaan leiden, zegt zuster Cornwall. Dit is meestal niet het geval. „Omdat er geen partner is, die deelt in de dagelijkse beslommeringen, moet een alleenstaande alles alleen doen, inclusief het verdienen van de kost. Dat is niet eenvoudig, in het bijzonder voor de alleenstaande met kinderen."

Een wijk, waar mensen zich bewust zijn van de behoeften van anderen, kan een grote steun zijn voor zowel de gehuwden als de alleenstaanden. Succes begint met het geven om elkaar, samenwerking, communicatie en wanneer men zich niet snel beledigd voelt. Er zijn geen aparte evangeliebeginselen voor alleenstaanden of gehuwden – allen werken wij actief samen aan de opbouw van het koninkrijk. De liefde voor God en elkaar is de basis van alle eeuwige vooruitgang. □

Kathleen Lubeck, een alleenstaande zuster, is redactrice op de afdeling Public Communications van de kerk en lid van het algemeen bestuur jonge-vrouwen. Zij woont in de Wijk Granger 18 van de Ring Salt Lake Granger.

HOE KONDEN
DEZE TWEE
GROTE GEESTEN
TEGENOVER ELKAAR
KOMEN TE STAAN?

VRAAG EN ANTWOORD

Het antwoord op vragen van algemeen evangeliebelang geldt als leidraad en niet als officiële uitspraak aangaande het beleid van de kerk.

Vraag: Hoe kunnen Jezus en Lucifer geestelijke broers zijn terwijl hun karakters en oogmerken lijnrecht tegenover elkaar staan?

Antwoord: Jess L. Christensen, directeur van het instituut voor godsdienstonderwijs aan de Utah State University in Logan (Utah).

Mensen kunnen verbaasd reageren wanneer zij voor het eerst de leer horen, dat Lucifer en onze Heer, Jezus Christus, broers zijn – vooral als zij niet bekend zijn met de hedendaagse openbaringen. Maar zowel de Schriften als de profeten bevestigen, dat Jezus Christus en Lucifer wel degelijk kinderen van onze Hemelse Vader zijn en dus geestelijke broers. Jezus Christus was vanaf het begin bij de Vader. Ook Lucifer was een engel „die met gezag bekleed in de tegenwoordigheid van God was”, een „zoon des dage-raads”. (Zie LV 76:25–27; Jes. 14:12.) Zowel Jezus als Lucifer waren sterke leiders met veel kennis en grote invloed. Maar als de Eerstgeborene van de Vader was Jezus Lucifers oudere broer (zie LV 93:21).

Hoe konden deze twee grote geesten tegenover elkaar komen te staan? Het antwoord schuilt in het beginsel van de vrije wil, dat altijd bestaan heeft (zie LV 93:30). Over Lucifer zeggen de Schriften dat door zijn rebellie satan werd „ja, de duivel, de vader van alle leugen” (Moz. 4:4). Het is belangrijk dat men inziet, dat hij niet slecht geschapen was, maar satan werd door zijn eigen keuze.

(Dat broers tegengestelde keuzen doen is niet ongevoon. Het is keer op keer gebeurd: Kain verkoos satan te dienen, Abel verkoos God te dienen (zie Moz.

5:16–18). Esau „verachtte . . . het eerstgeboorterecht”, Jakob wilde het eren (Gen. 25:29–34). Jozefs broers wilden hem doden, hij wilde hen redden. (Zie Gen. 37:12–24; 45:3–11.)

Het is ironisch dat de vrije wil waardoor Lucifer kon rebelleren dezelfde gave is die hij van de mens wilde afnemen. Zijn voorstel was alle mensen te dwingen in Gods tegenwoordigheid terug te keren (zie Moz. 4:1, 3). Maar het beginsel van de vrije wil is inherent aan het bestaan en de vooruitgang van intelligente wezens: naarmate wij wijze keuzen doen, ontvangen wij meer licht en waarheid. Verkeerde keuzen aan de andere kant – zoals die van satan bijvoorbeeld – zetten de vooruitgang stop en kunnen zelfs de zegeningen die we al hebben opheffen (zie LV 93:30–36).

Daarom moeten we, teneinde vooruitgang te maken, de gelegenheid hebben tussen goed en kwaad te kunnen kiezen. Het is interessant dat satan en zijn engelen – zij die tegen de vrije wil waren – de tegenstelling van het goede zijn geworden.

Hoewel de Vader satan en zijn engelen heeft toegestaan het mensdom in verleiding te brengen, heeft Hij een ieder van ons het vermogen gegeven de verleiding te weerstaan (zie 1 Kor. 10:13). Hij heeft ons ook de grote gave van de verzoening gegeven.

Toen de Heer vijandschap plaatste tussen Eva's kinderen en de duivel, werd satan gezegd dat hij de hiel van Eva's zaad zou vermorzelen, maar haar zaad zou zijn hoofd vermorzelen (zie Moz. 4:21). Met andere woorden, satan zou de hiel van de Heiland vermorzelen door slechte mensen in te geven Hem te kruisigen. Maar door zijn dood en opstanding overwon Christus voor ons allen de dood; en door zijn verzoening of-freert Hij ons allen de mogelijkheid aan de eeuwige gevolgen van zonden te ontkomen en terug te keren naar onze Vader in de hemel. Aldus worden satans plannen gedwarsboemd en zal hij uiteindelijk geoordeeld, gebonden en voor eeuwig in de hel geworpen worden. (Zie LV 29:26–29; Op. 20:1–10.)

Wij kunnen ons het verdriet van onze Hemelse Vader alleen maar indenken toen Hij een geliefde zoon een opstand zag beginnen en leiden en zijn kans op verhoging zag verliezen. Maar ook kunnen we ons de liefde en de vreugde van de Vader indenken toen Hij de geliefde zoon verwelkomde die heldhaftig en vol-maakt de veldslagen van het leven had geleverd en de grote verzoening tot stand had gebracht door zijn lijden en dood. □

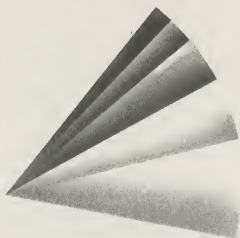

KERNACHTIGE UITSPRAKEN

DE GROOTSTE GEVOLGEN KUNNEN AFHANGEN VAN DE KLEINSTE GEDACHTEN

„Op een dag stond ik voor een groot hek van een boerderij. Ik lichtte de klink op en opende het hek. De beweging van de scharnieren was zo minimaal, dat deze nauwelijks opviel. Maar het andere eind van het hek beschreef een grote boog. Gelet op slechts de beweging van de scharnieren, zou niemand kunnen bevroeden, dat deze minimale beweging zo'n groot gevolg zou hebben.

„Zo is het ook met de beslissingen in ons leven. Een gedachte, een woordje, een handeling, alle kunnen ze enorme gevolgen hebben.“ (President Gordon B. Hinckley, *Ensign*, september 1985, blz. 3.)

ZONDER DE HEILIGE GEEST Zouden WE GEESTELIJK DOOD ZIJN

„Zonder de verzoening van Jezus Christus, zou de doop zinloos zijn. De doop alleen kan ons niet redden. Onze werken alleen kunnen ons niet redden. De doop moet vergezeld gaan van de komst van de Heilige Geest, die ons geestelijk tot leven wekt, zoals God Adam de levensadem in zijn neus blies toen Hij hem schiep. Zonder de Heilige Geest zouden we geestelijk doodgeboren worden en niet de macht hebben de tegenwoordigheid van God de Eeuwige Vader binnen te gaan.“ (Ouderling Theodore M. Burton, toespraak aan de Brigham Young University.)

WANNEER JE EEN ZENDELING BENT, STUURT DE HEER JE IN ZIJN NAAM MET EEN BOODSCHAP

„Ik ben ervan overtuigd, jongens, dat de Heer geen betere plaats heeft om jou beter te leren kennen dan het zendingsveld. Wanneer jij op zending bent, zal Hij je opdracht geven in zijn naam te handelen. Hij zal je ervaring geven met de macht van de Heilige Geest. Hij zal je machtigen, zodat je in zijn naam kunt onderwijzen, bekeren en de heilige verordeningen

van het evangelie verrichten. Hij zal je leren kennen. Hij zal te weten komen of Hij op je kan vertrouwen. Hij zal je in de gelegenheid stellen lessen te leren waardoor je je zult kunnen voorbereiden op het grote werk, dat je moet verrichten naarmate je jouw deel doet in het verbreiden van de boodschap van de herstelling aan iedereen in de wereld.“ (Ouderling M. Russell Ballard, algemene conferentie, april 1985.)

TROUW HET BOEK VAN MORMON LEZEN, BRENGT EEN ZUIVERE LIEFDE VOOR CHRISTUS TOT STAND DIE OVERVLOEDIG IN UW HUIS AANWEZIG ZAL ZIJN.

„Ik ben er zeker van dat als ouders het Boek van Mormon regelmatig met een gebed in hun hart lezen, individueel en met hun kinderen, de geest van dat grootse boek hun gezin zal doordringen. De geest van eerbied zal toenemen; wederzijds respect en zorg zal toenemen. Ouders zullen hun kinderen met meer liefde en wijsheid raad geven. Kinderen zullen ontvankelijker zijn voor de raad van hun ouders, en zich eerder aan hen onderwerpen. Gerechtigheid zal toenemen. Geloof, hoop en naastenliefde – de zuivere liefde van Christus – zullen hun thuis en hun leven vervullen, en vrede, vreugde en geluk met zich meebrengen.“ (President Mari-
on G. Romney, algemene conferentie, april 1980.) □

ZOEK HET GELUK

Mildred Barthel

In een eeuwig perspectief gezien, heeft veel van ons ongeduld met onszelf en anderen te maken met aardse zorgen.

Op een kerstavond, lang geleden, woien losgerukte takjes om een lemen hut, en keek een jonge moeder naar buiten door het enige venster in haar kleine huis. Ze wist dat kerstmis op een teleurstelling zou uitlopen voor haar kinderen als ze geen manier vond om ze fijne herinneringen mee te geven.

Terwijl ze het bekende kerstverhaal in Lucas aan haar kinderen voorlas, kreeg ze een idee. Ze stopte de kinderen in bed en ging aan de slag. Ze verzamelde wat takjes en maakte er een „boom“ mee, en knipte toen wat kerstballen van catalogusomslagen en bond ze aan de takken vast met wat garen. Van wat kant maakte ze een roosje die ze in de top deed. Tenslotte maakte ze bordjes met wat rozijntjes – voor elk kind een bordje – met op elk bordje een briefje waarop stond hoeveel ze van dat kind hield.

Deze moeder verspilde geen tijd met te mijmeren hoe het misschien had kunnen zijn. Met de middelen die haar in haar eenvoudige omgeving ter beschikking stonden, gaf ze haar kinderen dierbare herinneringen mee. Het beginsel dat deze moeder jaren geleden tot daden aanzette geldt nog steeds. Eeuwige keuzen liggen voor ons en er is ons een bepaalde tijd toegemeten in deze sterfelijkheid om die keuzen te doen.

„Ik heb m'n best gedaan“. „Want het is noodzakelijk, dat er een tegenstelling in alle dingen is . . . de mens kon echter niet zelfstandig handelen, tenzij hij door het een of ander werd verlokt“ (2 Ne. 2:11, 16).

In tijden van tegenspoed denken we veel aan geluk, en we vragen ons af hoe we de dag op eerbare wijze en met humor door kunnen komen. Vaak doen we dat door gewoon te doen wat op dat moment gedaan moet worden. Later, als we aan die periode terugdenken, herinneren we ons, „Ik heb m'n best gedaan“, en de tijd zal van onze tegenspoed een waardig monument maken.

We kiezen onze beproevingen niet uit, maar we heb-

ben de vrijheid om te bepalen hoe we ons ertegenover opstellen. Ik begon deze les te leren toen ik tien was en het mijn karweitje was om elke avond de aardappels te schillen voor het eten. In antwoord op mijn dagelijks gemopper zei mijn oma tegen mij dat ik maar beter kon leren om plezier te hebben in wat ik deed, want ik moest het toch doen. Bij een andere gelegenheid legde een tante die op bezoek was haar hand op mijn schouder en grinsde: „Dit gaat ook voorbij.“ Die wijsheid heeft me geholpen om door vele jaren van onplezierige en saai bezigheden heen te komen.

„Geef jezelf de ruimte“. In onze worsteling met de problemen van het leven bekritisieren we onszelf maar al te vaak op een negatieve manier. Negativisme versterkt zichzelf totdat we onszelf zien als zielige wezens met weinig kwaliteiten of gaven. We moeten beseffen dat we

ons hele leven lang problemen zullen hebben. We moeten geduldig zijn en onszelf de ruimte geven om te groeien en te leren de uitdagingen van het leven onder ogen te zien.

Armoede of ziekte kan ons deel zijn in dit leven, maar als we er voortdurend bij stilstaan beperken we onze groei en zullen we het gegarandeerd moeilijker hebben dan nodig is. Als we ons druk maken om hoe het leven „zou moeten zijn“, hebben we noch de tijd noch de energie om tot daden over te gaan.

Zoek naar het positieve. Op een gegeven moment had mijn dochter het idee dat geluk altijd net buiten haar bereik lag. Ze had haar school ze snel mogelijk afgemaakt, want ze dacht dat het ware geluk op de universiteit te vinden was. Maar de universiteit bleek niet te zijn wat ze ervan had verwacht. Ze dacht dat ze wel gelukkig moest worden als ze een zending vervulde, maar ze was verbaasd over haar onvermogen om de problemen van een zending aan te kunnen.

Op een avond schreef ze in haar dagboek dat ze zich voornam om in elke ervaring iets positiefs te zoeken en om een gevoel voor humor te ontwikkelen over de dagelijkse gebeurtenissen. Tot haar grote vreugde bemerkte ze dat geluk een bewuste keuze is, niet een automatische reactie. Twaalf jaar later, nu ze moeder is van vijf kinderen, past ze nog steeds datzelfde beginsel toe.

Laat het verleden rusten. Natuurlijk bevinden we onszelf allemaal in dit sterfelijk leven in omstandigheden die niet ideaal te noemen zijn. Maar toch moeten we het verleden laten rusten en elke nieuwe dag zien als een ge-

---

Armoede of ziekte kan ons deel zijn in dit leven, maar als we er voortdurend bij stilstaan beperken we onze groei op andere gebieden.

---

legenheid om iets te bereiken.

Bijvoorbeeld, ik ben opgegroeid in een gezin zonder moeder waarin er sprake was van verbale, lichamelijke en seksuele mishandeling. We werden christelijk opgevoed, maar vriendelijkheid was zeer schaars. Na mijn huwelijk kon ik vijf jaar geen kinderen krijgen, kreeg toen een kind, waarna we er zes adopteerden om het aantal kinderen te krijgen waarnaar we verlangden. Kort nadat de kinderen waren opgegroeid werd mijn man ziek en stierf, net op het moment dat we erover dachten om op zending te gaan en samen van onze oude dag te genieten.

Als ik mij voortdurend op mijn teleurstellingen uit het verleden bleef richten, zou mijn leven inderdaad verdrietig zijn. Maar lang geleden besloot ik om de Heer te dienen, wat mijn omstandigheden ook mochten zijn. Als ik onder druk sta, probeer ik te bedenken hoe mijn gedachten mij zullen helpen om meer celestiaal te worden. Dit en gebed helpen mij om de negatieve aspecten van mijn leven onder ogen te zien en te boven te komen.

„Met onverzwakte hoop“. Voor mij draagt de boodschap van 2 Nephi 31:20 de hoop in zich die ik bij mijn dagelijkse inspanningen nodig heb: „Daarom moet jij standvastig in Christus voorwaarts streven, met onverzwakte hoop, en met liefde voor God en alle mensen. Indien jij aldus voorwaarts zult streven, en u in Christus' woord verheugt, en volhardt tot het einde toe, dan zeg de Vader: Gij zult het eeuwige leven hebben.“

Zelfs als we ons zwak voelen, is het doel van verheugen en volharden onze voortdurende inspanning waard. Met humor en eer kunnen we alle obstakels nemen en zegeviëren. In een eeuwig perspectief gezien, heeft veel van ons ongeduld met onszelf en anderen te maken met onbenuiligheden.

Als ik mij voortdurend op mijn teleurstellingen uit het verleden bleef richten, zou mijn leven inderdaad verdrietig zijn.

Omdat ik het leven zo serieus opvat, heb ik er jaren over gedaan om tot het inzicht te komen dat een gezond gevoel voor humor mij helpt om het beeld dat ik van mijn geestelijke identiteit heb – dat ik een kind van God ben dat ernaar streeft zijn celestiale potentieel te bereiken – in het juiste perspectief te brengen.

De eerste trektocht met ons gezin was een ervaring waarbij frustratie in plezier werd omgezet. Toen de avondkou onze tent binnendroeg, deden we elke trui en jas aan die we hadden meegenomen, gingen in onze slaapzak liggen en kropen dicht tegen elkaar aan om elkaar wat warm te houden. We hoorden hoe andere gezinnen hun tent in gereedheid brachten voor de koude nacht. Uiteindelijk was alles stil op het kampeerterrain. De stilte werd verbroken door een gefrustreerde uitroep van ons vierjarige kind: „Ma, ik kan me niet omdraaien.“ Uit andere tenten klonk gegiechel en de onschuldige humor verwarmde ons.

Als beproevingen ons enthousiasme voor het leven wat afkoelen, zoek dan naar het warme gezelschap van vrienden en familie. Sta open voor de humor die de som-

---

Sta open voor de humor die de somberste dag kan opvrolijken.

---

berste dag kan opvrolijken. Als de takjes om uw winteravond waaien, bedenk dan fijne herinneringen. Verkijs vreugde boven verdriet. Laat het geluk binnen. □

Mildred Barthel, free-lance schrijfster, is koorleidster en leerkracht in de ZHV in de Gemeente Mount Vernon in de Ring Cedar Rapids Iowa.

WE KIEZEN ONZE BEPROEVINGEN NIET UIT, MAAR WE
HEBBEN DE VRIJHEID OM TE BEPALEN HOE WE ONS
ERTEGENOVER OPSTELLEN.

VOOR TIENERS EN TWENS

BEWANDEL DE WEG DIE JE AANWIJST

Wayne Lynn

Sommige gebieden in een zending schijnen op te bloeien als er bepaalde zendelingen naar toe worden gestuurd, en dat gebeurt waar ze ook heengaan. De interesse van de leden neemt toe, en iedereen schijnt „de Geest te krijgen”, waarna het niet lang duurt voordat het aantal dopelingen toeneemt.

Wat is het eigenlijk dat deze zendelingen hebben of doen waardoor dit voortreffelijk fenomeen tot stand wordt gebracht? Ik denk dat ik heel dicht bij het antwoord op deze vraag ben gekomen toen ik de volgende brief ontving als president van het Zendingsgebied Arizona Holbrook.

„Geachte broeder Lynn,

„Ik ben al een tijdje van plan u te schrijven en u te laten weten hoe gezegend de leden hier in Durango zijn om zuster Brown en zuster Poss in ons midden te hebben. Door hun toewijding en voorbeeld hebben zij meer voor de instelling van de leden tegenover het zendingswerk gedaan dan alle preken in de wereld. Zij zijn zo druk met het onderwijzen van onderzoekers dat ze geen tijd hebben om te komen eten!

„In de vijf jaar dat we hier wonen was Durango wat zendingswerk betreft bijna doodgebloed. Er zijn zendelingen bij ons thuis geweest die ons vertelden hoe moeilijk dit gebied is. Maar wat deze zusters ook hebben, het heeft de situatie volkomen veranderd. Zij zeggen maar dat het de leden zijn, maar het zijn deze twee bijzondere zusters.

**SOMMIGE
ZENDELINGEN
ZIJN, WAAR ZIJ
OOK DIENEN,
SUCCESVOL.
HET GEHEIM
IS HUN GOEDE
VOORBEELD.**

Ze hebben ons geïnspireerd en ons leven veranderd, niet door de tijd bij ons thuis te spenderen, maar door zo hard als zij kunnen te werken. Wij zijn erg op hen gesteld geraakt.

Gisteren was hun voorbereidingsdag en zij gebruikten mijn wasmachine en droger voor hun wasgoed. Terwijl ze hier waren, hebben ze een taart gebakken voor een etentje dat mijn man en ik zouden hebben met een paar vrienden die geen lid van de kerk zijn en aan wie we de avond daarvoor over de kerk hadden verteld en een Boek van Mormon hadden gegeven. Het was de eerste keer dat ik ooit de moed heb gehad om zo iets te doen. [Zij hebben de taart voor mij gebakken omdat ik in een rolstoel zit en hier niet toe in staat ben.] Dus als zij mij inspireren om zendingswerk te doen, verrichten ze wonderen.

„Ik wilde u alleen laten weten hoe hard zij werken om de regels na te leven en alles goed te doen. Gisteren was het de tweede of de derde keer dat ze bij ons thuis zijn geweest in al de maanden dat ze hier zijn, dus het is niet omdat ze veel tijd met ons hebben doorgebracht dat we er zo over denken. Zij houden van de kinderen van onze Hemelse Vader. Je kunt die liefde voelen als zij je 's zondags in de kerk verwelkomen. Ik weet dat zij het evangelie met de zuivere liefde van Christus onderwijzen. Daarom zijn zij zo anders. Ik zat er vanmorgen aan te denken dat als iedere zendeling in het zendingsveld, ouderling of zuster, zijn of haar zending op deze wijze vervulde, de kerk een ongelooflijke groei zou doormaken.

„Ik ben door deze zusters en door het zien van hun toewijding zeker een beter mens geworden. U kunt met iedereen bij ons in de wijde spreken, en ze zullen u hetzelfde vertellen. Ik wilde dat ik naar hun ouders kon schrijven om hen te laten weten hoe we over hen denken. Maar de zusters wilden me hun adres niet geven, dus ik kan niet over ze opschrijven. Zij hebben niet het gevoel dat zij bijzonder zijn. Maar ze zijn het, en ik wilde u graag laten weten dat we er zo over denken.

„Hoogachtend,

„Roberta en Gene Shirley”

Er zijn zoveel uitdagingen in het leven die het hoofd geboden kunnen worden, en liefdevolle overreding die aangewend kan worden door de weg aan te wijzen door ons goede voorbeeld. Negatief gezien kan het uitgedrukt worden zoals een oude wijsgeer eens heeft gezegd: „M'n jongen, je kunt niet de weg aanwijzen die je zelf niet gaat.” Misschien niet, maar we kunnen wel de weg aanwijzen die we zelf bewandelen. En als we dit doen, brengen we eeuwige zegeningen in ons eigen leven en in dat van vele anderen.

Het was de Meester die, door zijn voimaakte voorbeeld, ons de weg wees met de eenvoudige woorden: „Volg Mij na” (Matt. 4:19 SV). □

EEN WONDERWERK

Chris Crowe

Op mijn boekenplank staat een oude en versleten pocketuitgave van *Een wonderbaar werk en een wonder*. Ik gebruik het niet meer; hij is allang door een nieuwe vervangen. De enige reden waarom ik dit have-loze exemplaar nog heb bewaard is om de emotionele waarde. Het werd me dertien jaar geleden door een bijzonder iemand gegeven, en het heeft mijn leven veranderd.

Liz was heilige der laatste dagen, maar dat vond ik niet erg. Ik werd aangetrokken door haar gezonde uiterlijk en haar levendigheid. Soms plaagde ik haar met haar godsdienst, en mijn vrienden plaagden mij omdat ik met een „preutse mormoonse” uitging, maar het was de moeite waard. Ik mocht Liz erg graag. In feite werd ik verliefd op dit leuke, mormoonse meisje.

Toen we wat beter bevriend raakten, spraken we over zaken die belangrijk voor ons waren: familie, vrienden en

ERBAAR

„WE KUNNEN ELKAAR NIET MEER ZIEN!“ SNIKTE ZE, TERWIJL ZE EEN BOEKJE IN MIJN HANDEN DRUKTE. IK BEGREEP NIET WAT EEN BIJZONDERE GIFT DIT BOEK WAS.

godsdienst. Ik was katholiek, zij mormoons. Vaak eindigden onze afsprakkjes met een goedaardige discussie over de aard van God, het leven na de dood en bijna alle andere religieuze onderwerpen. Ik hield godsdienst op een afstand. Ik was niet bepaald streng katholiek, maar ik was ook niet bereid mormoon te worden.

Hoe vaker we samen waren, hoe meer Liz over haar godsdienst vertelde. Bijna altijd als we alleen waren, bracht ze het mormonisme ter sprake. Ze vertelde over het vooraards bestaan, onze Hemelse Vader en de drie graden van heerlijkheid. Het was nutteloos om te proberen haar interesse in haar kerk te onderdrukken. Als ik een enkele keer in staat was om het onderwerp religie te vermijden, sprak ze wel over de jeugdwerkklassen die ze onderwees of de geweldige leerkracht die ze had in de zondagsschool.

Liz probeerde me voortdurend bij haar kerkactiviteiten te betrekken. Maar ik wees het steeds van de hand. Ik weigerde om voet op mormoonse bodem te zetten.

Op een keer had ze me overtuigd om met haar mee te gaan naar een haardvuuravond. Ouderling Paul H. Dunn was de spreker, en hoewel ik me niet meer herinner wat hij heeft gezegd, weet ik nog wel haar reactie op zijn toespraak. Ze huilde.

„Zeg, Liz,” vroeg ik. „Wat is er aan de hand? Heb ik iets verkeerd gedaan?”

„Nee, er is niets verkeerd.” Ze veegde haar tranen af en glimlachte naar me. „Het is alleen de geweldige geest die ik voelde toen ouderling Dunn tot ons sprak.” Haar antwoord verbaasde me. Ik kon niet begrijpen waarom iemand gaat huilen als er niets aan de hand is.

De Arizona-tempel was de enige mormoonse plaats waar ik ooit met haar mee naar toe ging. Als ik vroeg wat ze wilde gaan doen voor ons avondje uit, zei ze altijd: „Laten we naar de tempel gaan. Ik vind het zo fijn daar.”

Ik stemde toe, en we zijn er een paar keer geweest. Meestal maakten we alleen een wandeling door de

tempeluin en bewonderden we het prachtige landschap, maar na ons derde bezoek haalde ze me over om het bezoekerscentrum van binnen te bekijken.

Eenmaal binnen zagen we een aantal films en spraken er met bijzonder vriendelijke mensen. Na de films en presentaties kregen we een rondleiding door het centrum. Aan het eind van de rondleiding gaf onze gids zijn getuigenis over wat we die avond hadden gezien. Liz huilde.

Na die avond was de tempel een van haar lievelingsonderwerpen. „Chris, is de tempel geen prachtige plaats? Daar zal ik op een dag trouwen. Dat heb ik mezelf beloofd.”

„Ik denk dat ik het niet erg zal vinden om daar ook te trouwen,” zei ik. Er is weinig verschil met een kathedraal.”

„Er is verschil. Als twee mensen in de tempel trouwen, trouwen ze voor de eeuwigheid.”

„Dat vind ik best. Ik heb altijd geloofd dat ware liefde eeuwig stand houdt.”

Liz werd bijzonder ernstig. „Je begrijpt het niet. Alleen actieve kerkleden worden in de tempel toegelaten. Je mag er niet eens in.” Ze legde weer uit dat ze op een dag in de tempel zou trouwen. Er was geen andere plaats die voor haar aanvaardbaar was.

„Maar als je echt van iemand houdt die geen lid van de kerk is?” vroeg ik. „Als je *echt* van iemand houdt, maakt het niet uit waar je trouwt. Het is alleen belangrijk dat je samen bent en van elkaar houdt.”

„Als twee mensen *werkelijk* van elkaar houden,” antwoordde ze hoofdschuddend, „dan nemen ze geen genoegen met minder dan een eeuwige relatie.” Ze stopte en keek me aan. „Ik zou er nooit genoeg van nemen.”

De tijd verstreek. Liz hield vol dat ze nooit buiten de tempel zou trouwen. Ik beweerde dat als er sprake is van ware liefde, de ceremonie niet belangrijk is. Liefde was eeuwig, ongeacht het soort huwelijk.

Hoe vaker we erover praatten, hoe meer ze over de tempel sprak en hoe belangrijk het voor haar was. Ik was verbijsterd. Het was overduidelijk dat we verliefd op elkaar werden, maar toch veranderde Liz niet van gedachten over het tempelhuwelijk. Ik had een sterk gevoel dat als onze liefde zou groeien, ze uiteindelijk zou toegeven en waar dan ook met me zou trouwen. Maar ik had het bij het verkeerde eind.

Op een middag kwamen we bij elkaar, haar ogen

waren rood van het huilen en haar stem was vol emotie. „Chris, ik heb besloten dat we elkaar niet meer moeten zien. We kunnen niet meer uitgaan – nooit meer.”

Ik was geschokt door haar woorden. „Wat bedoel je? Luister, het maakt me niet uit wat je ouders vinden.”

Ze keek naar me op en de tranen stroomden over haar wangen. „Het zijn niet mijn ouders. Ik ben het. Ik kan zelf niet langer met je uitgaan. Ik wil niet verliefd op je worden.”

„Liz, je bent alleen overstuurd. Waarom kunnen we er niet gewoon over praten, zoals altijd? Dan zul je je gauw beter voelen.”

Ze deed een stap achteruit. „Nee,” snikte ze, „ik ben vastbesloten. Ik kan niet langer met je omgaan!” Ze drukte me een glimmend zwart pocketboekje in m'n handen en rende weg.

Waarom was ze zo halsstarrig over dat tempelhuwelijk? Waarom wilde ze de zaak niet bijleggen? Waarom was zij zo bijzonder?

Een paar weken nadat ze het uitgemaakt had, vond ik het zwarte pocketboekje. Misschien zou het wat voor mij ophelderen.

Ik sloeg het open. *Een wonderbaar werk en een wonder*, en bladerde het vluchtig door. Mijn aandacht werd getrokken naar een gedeelte over het verhaal van Joseph Smith, dat ik aandachtig las. Terwijl ik het las, wist ik dat het waar was. Ik begreep dat als dit verhaal waar was, de kerk die hij had gevestigd ook waar moest zijn.

Een tijdje later stemde ik toe om de zendingenlessen te volgen, en al snel ontving ik een getuigenis van de beginselen van het evangelie. Na die lessen wist ik dat ik lid van de kerk zou worden, en na veel vaten en bidden werd ik gedoopt. Liz was er ook. Ze huilde.

Iets meer dan een jaar na mijn doop gingen Liz en ik weer naar de tempel, deze keer om voor tijd en alle eeuwigheid aan elkaar verzegeld te worden. Dat was dertien jaar geleden. Vandaag, en iedere dag weer, zie ik mijn gezin groeien en bloeien, en ben ik dankbaar voor het sterke getuigenis van dat leuke, mormoonse meisje. Ik ben dankbaar dat zij de moed had om geen water bij de wijn te doen op een onderdeel dat eeuwig geluk voor haar, en uiteindelijk ook voor mij betekende. □

IK MOEST ZELF DE
LEEGTE OPVULLEN

KIEST HEDEN

Barbara Jacob

Ik liep zoals gewoonlijk alleen naar school, en dacht aan mijn vader, die in de gevangenis was gezet, en aan mijn moeder, die geen idee had waar we nu van zouden moeten leven. Zoals zo vaak kwam de vraag bij me op: „Waarom? Waarom ik?“ Later op die dag, tijdens het seminarie, las mijn leerkracht een tekst voor die we dat jaar moesten leren, uit het boek Jozua: „Kiest dan heden, wie gij dienen zult... Maar ik en mijn huis, wij zullen de Here dienen“ (Jozua 24:15).

Het was alsof iemand rechtstreeks tot mij sprak: „Het is tijd om te kiezen wie je wilt dienen, Barbara.“

Zol op die manier had ik nog nooit over die tekst nagedacht. Mijn leven was tot nu toe nogal moeilijk geweest. Natuurlijk, als ik wilde, ging ik naar de kerk. De lessen in het jeugdwerk, de zondagsschool en de jongevrouwen waren wel goed, maar er ontbrak altijd iets. Uiteindelijk ontdekte ik wat

er ontbrak, op een gewone dag in een kleine seminariekلاس. Het was mijn persoonlijke toewijding aan de Heer die altijd had ontbroken. Ik vroeg me af wat er gebeurd zou zijn als ik had zitten slapen, niet was komen opdagen of iets anders had zitten

doen in plaats van te luisteren naar een bijzondere leerkracht en de Geest die dag. Het gaf zo'n fijn gevoel om te weten dat er iemand is die om je geeft. Mijn Hemelse Vader en Jezus Christus wilden dat ik

zou kiezen wie te dienen, zodat ik verder kon gaan met mijn leven en gelukkig zou zijn. Er kwam een warm gevoel in mijn hart.

Vanaf die dag heb ik geprobeerd om door mijn gedachten en daden de Heer te dienen. Het is niet altijd makkelijk, maar ik weet zeker dat een liefhebbende Hemelse Vader en Jezus Christus zullen helpen, als we er maar om vragen.

□

Janene Wolsey Baadsgaard

Toen ik de derde klas van het voortgezet onderwijs had afgemaakt, dacht ik dat ik de volgende morgen een geweldige zomervakantie tegemoet zou gaan. 's Morgens naar de rivier fietsen, veel met mijn vriendinnen kletsen en 's middags lekker lui in de appelboom lezen. Maar die ochtend was het begin van een nachtmerrie.

Toen ik in de spiegel keek, zag ik kleine, heldere blaasjes in mijn nek. Ik wist meteen wat dat betekende. Er heerste al maandenlang waterpokken bij mij op school. Ik dacht een van de gelukkigsten te zijn die niet besmet was. Mijn moeder zei dat ik in mijn kamer moest blijven, in de hoop dat ik mijn broertjes en zusjes niet zou besmetten.

De eerste dag viel nog wel mee. Mijn moeder bracht het eten naar mijn kamer, en mijn broertjes en zusjes schreven lieve briefjes die zij onder mijn kamerdeur doorschoven. Vanuit mijn bed kon ik de pruimeboom

HOU

voor mijn raam zien staan. Het was begin juni en er hingen honderden kleine, groene pruimen aan die met de dag voller werden. Terwijl ik ernaar keek, kon ik hun scherpe smaak bijna proeven.

De volgende dag ging het al slechter. Grote pokken begonnen zich over mijn gezicht te verspreiden. Dag na dag verspreidden de blaasjes zich over mijn gehele lichaam, totdat zelfs de toppen van mijn vingers en tenen waren bedekt. Mijn moeder maakte liefdevol sodabaden voor mij klaar en gaf me mijn medicijnen. Ook een bezoek van de dokter hielp niet veel. „Zo erg heb ik het nog nooit gezien,” zei hij.

Enkele dagen later bereikten de pijn, de jeuk en de angst voor littekens in mijn gezicht hun hoogtepunt. Door de blaasjes in mijn keel kon ik nauwelijks eten of slikken. Ik had het gevoel dat ik het niet meer kon uithouden en huilde bij mijn moeder uit. „Ik weet ook niet wat ik er aan kan doen,” zei ze.

Ik begon te bidden voor verzachting.

Die nacht woedde er een zware storm. Ik hoorde de

UD VOL

wind de hele nacht door loeien, ik kon toch niet slapen. De volgende morgen voelde ik me nog zieker en erg eenzaam. Ik had het gevoel dat mijn gebeden niet verhoord waren.

Wanhopig drentelde ik naar het raam. De blaasjes onder mijn voeten maakten het me moeilijk en deden zeer. Ik schoof de gordijnen open en keek naar buiten. Door mijn tranen zag ik dat de wind bijna alle onrijpe pruimen uit de boom had geblazen, er hingen er nog een paar eenzaam maar stevig aan de takken. Alleen zij zouden doorgroeien, rijpen en geoogst worden.

Ik bedacht me plotseling dat we soms alleen maar vol hoeven te houden. Het vermogen om vol te houden was het verschil tussen het gevallen fruit en dat wat de storm had overleefd.

Ik zocht naar nieuwe woorden om te bidden. Nu, in plaats van mijn Hemelse Vader te vragen de pijn weg te nemen en mij beter te maken, bad ik om kracht om vol te houden. Ik realiseerde me dat ik kracht kon ontvangen boven mijzelf, mijn ouders, de artsen en de

wereld. Ik hoefde niet alleen te lijden. Toen ik op deze nieuwe manier begon te bidden, werd mijn pijn niet weggenomen maar nam mijn vermogen om vol te houden toe.

Weken later, toen ik bijna genezen was, liep ik naar buiten, naar de pruimeboom. De zachte avondwind deed de groene bladeren in de laatste zonnestralen trillen. Ik merkte op dat de kleine pruimen die een paar weken daarvoor tijdens de storm van de boom waren gewaaid, geel, hard, gerimpeld en bijna in het gras verdwenen waren. Maar de pruimen die nog aan de boom hingen, waren gegroeid. Hun stevige schil begon van binnenuit te glimmen met hetzelfde zachte licht als de ondergaande zon.

Welnu, als andere stormen het mij in de donkere nachten van mijn leven moeilijk maken, denk ik aan de pijn en de boom, het fruit en de oogst. Dan denk ik aan de woorden van het gebed dat ik lang geleden alleen in mijn slaapkamer uitsprak: „Lieve Vader, help me vol te houden.“ □

Karl Bodmer